

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombi
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1984

1119840993,12

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

december 1984

leto XX

št. 12

srečno

*Delavcem vseh
temeljnih organizacij
združenega dela in
delovnih skupnosti
vseh treh delovnih
organizacij,
združenih v sozd
Rudarski energetski
kombinat Edvarda
Kardelja, vsem
bralcem in
sodelavcem glasila
Srečno, vsem
njihovim družinam
ter poslovnim
prijateljem,
krajanom in
občanom
srečno in uspešno
leto 1985!*

Zimska idila pod Mrzlico. (foto: M. Cerinšek)

Srečno in uspešno leto 1985!

Mladi ob novem letu

Izteka se poslovno leto 1984, še eno leto, ki ga zaključujemo v prizadevanju za uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Centralni delavski svet kombinata je svoje delovanje usmeril tudi v spremljanje uresničevanja programa gospodarske stabilizacije in sprejemanje ukrepov za odpravljanje motenj in izboljšanje ekonomskega položaja.

Večji del aktivnosti je delavski svet v letošnjem letu namenil izvedbi reorganizacije kombinata in sprejemanja spremljajočih normativnih dokumentov. Ocenjujemo, da bo reorganizacija iz formalno pravnega vidika do konca leta 1984 zaključena in da se bodo v prihodnjem letu že videli njene vsebinske posledice. Da se bo odrazila nova kvaliteta delovanja kombinata, je toliko bolj potrebno, ker stopamo v novo srednjeročno obdobje, v katerem smo si postavili še zahtevnejše naloge in cilje.

Delegati v samoupravnih organih se zavemo pomembnosti in vloge našega kombinata za našo ožjo in širšo družbeno-politično skupnost, zato bomo tudi v prihodnje namenili največ aktivnosti doseganju planskih ciljev, še posebej na področju izpolnjevanja proizvodnega programa.

Sprejeti so ukrepi za boljše poslovanje in odpravljanje nekaterih še prisotnih objek-

tivnih, pa tudi subjektivnih težav, še posebej menimo, da bo k temu pripomogla tudi nova samoupravna organiziranost in povečava, od katere pričakujemo večjo akcijsko sposobnost in učinkovitost.

Za novo 1985. leto pričakujemo, da bodo ekonomski tokovi še naprej nestabilni, zato se bomo pri našem delu verjetno še srečevali z različnimi problemi, za katere upam, da jih bomo znali premagovati, kot smo to že dokazali večkrat v preteklosti, seveda s skupnimi močmi in napori vseh delavcev, ki združujemo delo v naši sestavljeni organizaciji.

Glede na družbeno pomembno vlogo našega kombinata in odgovornost, ki iz tega izhaja, pričakujemo od vsakega posameznika in kombinata v celoti, da bo prispeval svoj delež k doseganju novih delovnih uspehov tudi v prihodnjem poslovnem letu.

Ob tej priliki želim v imenu delavskega sveta REK EK izreči vsem sodelavcem in njihovim družinam veliko zdravja, uspehov in osebne sreče v novem letu 1985.

Vili Lukanič

Predsednik delavskega sveta
SOZD REK EK

Ob vstopu v novo leto

Ob zaključku leta 1984, ko analiziramo naše delo skozi celo leto, se predvsem radi spomnimo vseh tegob, ki smo jih opravili v preteklem letu. V letu 1984 je v našem kombinatu sindikat dokaj uspešno deloval in se aktivno vključeval na vseh pomembnih področjih. Predvsem pa je posebno skrb namenil našemu delovnemu človeku za lažje pogoje dela na samem delovnem mestu in izven njega, kajti ne samo izboljšati pogoje dela, tudi družbeni standard in socialni položaj slehernega delavca v družbi je še kako pomemben.

Uspešno delo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah je tudi pozitiven odraz vseh delavcev pri doseganju načrtane proizvodnje in kvalitetno opravlje-

nega dela. Kljub delovnim uspehom, pa se še vedno soočamo z nelikvidnostjo in težavami na finančnem področju.

Tudi v letu, ki prihaja, bo potrebno veliko naporov in volje, da bomo uresničili cilje, ki smo si jih zastavili. Revolucionarna tradicija in rezultati našega dela nam vlivajo zaupanje, da bomo uspeli tudi sedanje težave.

V imenu koordinacijskega odbora Osnovnih organizacij Zveze sindikatov SOZD REK EK in v svojem imenu iskreno želim vsem delavcem kombinata mnogo delovnih uspehov, njim in njihovim družinam pa veliko zdravja in kar največ življenjske sreče.

Bruno Šorli

Predsednik koordinacijskega
odbora OOZS SOZD REK EK

Konec leta je, zato se oziramo nazaj, kaj in koliko smo naredili. Delovali smo na osnovi zaključkov in sklepov koordinacijske konference. Tako so se mladi iz kombinata vključevali v zvezne, republiške in lokalne delovne akcije, v akcije z drugimi DPO kot je Zveza sindikatov, pri zbiranju starega železa za počitniške prikolice in pa samostojno, ko so urejali okolico svojih delovnih prostorov. Naredili so tudi ših na dela prostora, bota, da so si lahko organizirali mladinske izlete, ekskurzije ali pohode.

Vključevali so se v mladinske politične šole, kajti mladi lahko kvalitetno odločajo le, če so idejno-politično usposobljeni. Vloga mladih v našem kombinatu ni odvisna samo od njihove številne zastopanosti, ampak od njihove idejno-politične usposobljenosti. Opažamo namreč, da se v nekaterih sredinah stvari obračajo na bolje, saj se vse več mladih vključuje v DPO. Rekli smo v nekaterih, saj vemo, da povsod v kombinatu ni tako in da gredo stvari, ki so pomembne za mladino mimo njih, kot so npr. kadrovska politika, politika zaposlovanja in stanovanjska politika. Zato želimo v letu, ki prihaja, narediti korenite spremembe, da bi se vse več mladih vključevalo v DPO, in da bi upoštevali njihove predloge in želje. Želimo tudi večje sodelovanje z OOZS SMS Laško, Kanižarica in Senovo, ker se sploh ne udeležujejo se, čeprav so nanje vabljeni.

Vsem delovnim ljudem pa želimo veliko delovnih uspehov v letu, ki prihaja.

Zoran Tomšič

Ocena poslovanja v letu 1984 in predvidevanja za leto 1985 v sozdu REK EK

Leto 1984 se izteka. Preživeli smo burno leto, leto s celo vrsto presenečenj, ki niso bila ugodna niti za poslovanje niti za ustvarjanje dobrega vzdušja v kolektivu. Ko smo leto 1983 proizvodno zaključili zelo uspešno, finančno pa z izgubo, smo bili prepričani, da bo možno v kratkem času pokriti izgubo in zagospodariti tako kot želimo in kot bi morali.

Razumevanje družbe za naše težave je bilo popolno in delegatska skupščina SRS je sprejela sklep o zbiranju sredstev za pokritje izgube. Zataknilo se je pri dogovarjanju

o pokritju izgube, ker so v okviru elektrogozdarstva in premogovništva nekateri dobili pokrito tudi tisto izgubo, ki je, po poročilu SDK, nikoli ni bilo. Na račun počasnega reševanja pa smo najemali kredite, da smo sploh lahko poslovali. Tudi v proizvodnji se je zataknilo. Že itak dolg, planiran remont Termoelektrarne ni bil pogodu normalni proizvodnji premoga, vmes pa je padla še odločitev Termoelektrarne Šoštanj, da ne bo več prevzemala energetskega premoga. Ob polni deponiji v poletnih mesecih nismo več vedeli, kam s premogom, kajti zašepal je tudi

železniški transport. Podaljšan remont Termoelektrarne Trbovlje, ustavitve dobav Termoelektrarne Šoštanj in težave z železnico so povzročile, da smo v poletnih mesecih izgubili okoli 50.000 ton premoga. Ogrožena sta bila tako izpolnjevanje proizvodnega načrta Termoelektrarne Trbovlje kot tudi premogovnikov. Izredni zagrizenosti in prizadevnosti lahko pripišemo, da leto kljub temu končujemo z verjetnim preseganjem proizvodnega plana tako v Termoelektrarni Trbovlje kot tudi v premogovnikih. Izredno so se izkazali spet rudarji iz Zagorja, Trbo-

velj, Ojstrega, Kanižarice in Senovega, medtem ko pestijo znane težave Premogovnika Hrastnik in Laško zaradi zaostajanja raziskovalno odpiralnih del.

Termoelektrarna Trbovlje bo do konca leta 1984 proizvedla 564 milj. kWh, kar je 100,8 % letnega načrta.

Omenjene težave pri oddaji premoga so prisilile vodstvo, predvsem Zasavskih premogovnikov, da je pričelo bolj paziti na kvaliteto premoga. Tako smo lahko oddali za široko potrošnjo 35.000 ton premoga več kot smo načrtovali. Rudniki pa bodo s posebnimi napor v zadnjih mesecih nakopali 1.795.000 ton premoga, kar je 102 % planirane proizvodnje, po toplotni vrednosti pa bodo dosegli 11,46 GJ/tono, kar je 99,7 % od planiranih.

Tudi RGD in IMD slavita v letu 1984 lepe in pomembne uspehe. Prebili smo nov, 8 horizont v jami Kotredež ter s tem odprli dolgoročno perspektivo razvoju in obstoju Premogovnika Kotredež. Brezhibno opravljeno delo je nova referenca RGD za delo pri odpiranju rudnikov. H kraju gredo tudi dela pri izvoznem šahtu Velenje, ki je eden izmed najtežjih rudarskih del v zadnjih letih v Jugoslaviji. Nova dela je RGD sprejel in se širi na Rudniku urana Žirovski vrh, Rudniku črnega premoga Raša in Rudniku premoga Ivangrad v Črni gori. Prav gotovo je osnovna smer širjenja dejavnosti RGD pravilna, lahko pa bi očitati premajhno učinkovitost in prodornost na gradbiščih v Zasavju. Menjava generacije in neopremljenost sta prepreki, ki ju bo moral RGD uspešno preskočiti, če bo hotel ostati vodilni izvajalec rudarsko gradbenih del v Jugoslaviji, pa tudi kod drugih.

Investicijsko razvojna dela so v polnem teku v vseh organizacijah združenega dela v SOZD REK EK. Ni temeljne organizacije, ki ne bi izvajala v preteklem letu tehtnih nalog na tem področju. Premogovniki še nadalje z največjim možnim tempom nadaljujejo raziskave, odpiralna dela in modernizacijo in ne nazadnje tudi pripravo družbenega standarda, predvsem izgradnjo stanovanj.

Leto 1984 se je izteklo tudi v znamenju priprav za planiranje razvoja v letih 1985 do 1990, kjer je osrednja točka izgradnje TE-TO III Trbovlje. Delovnemu kolektivu v SOZD REK EK je dokončno postalo jasno, da z izgradnjo TE-TO III rudniki obstanejo in se razvijajo in obratno. Že letošnje poletje je pokazalo, da s premogom, takšnim kakršen je, so in bodo težave s plasmajem, dokler ne dobimo večjih in zanesljivejših porabnikov, kot jih imamo sedaj. Kolikor smo pred leti

ob koncu leta ugotavljali, da je pomanjkanje denarja ključni problem za izvedbo razvojnih nalog, tako lahko sedaj že ugotavljamo, da imamo premalo strokovnjakov za pripravo del, pa tudi v sedanjih kapacitetah RGD in Geološkega zavoda Slovenije prešibko opremljene izvajalce teh del.

Če na drugi strani omenim, da tudi STT Trbovlje težko dobavi opremo v vsaj navidezno sprejemljivem roku, pa lahko ugotovimo, da niti polletni zaostanki za dogovorjenimi roki niso izjema. K delu, ki ga izvajajo po rudnikih, se je pridružil nov objekt, to je rudnik Globoko. Intenzivnim pripravljalnim delom se je končno pridružil tudi začetek odpiralno raziskovalnih del in rudarji Geološkega zavoda so zasekali prve metre vpadnika v ravnino pri vasi Globoko pri Brežicah. Rojeva se nov rudnik.

Novoletno sporočilo ni priložnost za naštevane neštetih dogodkov, ki se odvijajo tekom leta, niti za številke, ki ponavadi podkrepijo dogajanje. Ob tako razvejanem samoupravljalnem življenju v organizacijah združenega dela v SOZD REK EK so to zadeve, ki jih naravnavaajo in upravljajo organi samoupravljanja sproti.

Kot rdeča nit pa so skozi preteklo leto potekali napor vseh za boljši proizvodni in poslovnostni uspeh. V naši panogi je bolj kot v kateri koli drugi uspeh odvisen od pridnih rok in bistrre glave. Zato bo nujno potrebno dokončati letos začeto delo v zvezi s samoupravnimi akti, ki bodo morali zasekati v delitev ustvarjenega, tako da bo več dobil tisti, ki tudi več prispeva. Toda težava ni v sestavi papirjev, temveč v preboju v miselnosti, da že pripadnost panogi pomeni dovolj za doseganje primerne dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov. Vemo, da je zelo težko loviti inflacijo v panogi, v kateri stroškovnem preseku je skoraj polovica izdatkov za osebne dohodke. Le-ti pa ne samo, da naj sledijo produktivnosti in proizvodnosti, temveč morajo nujno zadovoljiti tudi zahteve, naj dejanski družbeni standard ne drsi več navzdol. Lahko ugotavljamo, da bomo v letošnjem letu samo iz naslova izgube iz osebnih dohodkov imeli preko 400 milj. din izgube.

V ceno smo planirali skupno povečanje OD za 23 % v letu 1984, medtem ko bo dejansko povečanje okrog 48 %, kar je še vedno nižje, kot je povečanje osebnih dohodkov v slovenskem gospodarstvu. Če k tej izgubi prištejemo še preko 250 milj. več obresti za kredite za tekoče poslovanje, kot je bilo planiranih, potem pa je to tudi vsa izguba, ki jo bodo predvsem rudniki v Zasa-

vju imeli v letu 1984, ne da bi ugotavljali nenormalno povišanje cen glavnih materialov: lesa za 65 %, razstreliva 105 %, podpora 100 %, kablov pa celo za 233 %.

Najtežje je ugotavljati nenormalno poslovanje kljub dobrim proizvodnim uspehom, zato ker so nekateri premogovniki v Zasavju še edini v celotnem energetske in premogovniškem sistemu, ki imajo izgubo, kar pomeni, da vsi drugi udeleženci v skupnem prihodku uspevajo tako ali drugače vključevati v planske stroške tudi rezervo. Tudi iz tega razloga se tako zagnano potegujemo za uveljavitev novih dohodkovnih odnosov v sistemu elektrogospodarstva in premogovništva.

Bistveno lahko pripomore k poslovnemu uspehu nenehen dvig proizvodnje in storitev, kot imamo začrtano v srednjeročnem programu razvoja. Nobeno barantanje z nižanjem planirane proizvodnje in višanjem interne cene ne more dati tistih rezultatov kot dobro organizirana in na trdnih obvezah in odgovornosti temeljne proizvodnje.

Nedvoumno je čas še vedno naklonjen pridobivanju energije iz domačih virov, toda v svetu se že kaže kriza v uporabi povečanih količin premoga, ki so bile posledica naftne krize. Tudi pri nas ne moremo pričakovati, da bo cena električne energije in premoga lahko rasla brez vsakih omejitev, čeprav zaenkrat še ugotavljamo, da ta porast cene domače energije še zdaleč ne dohaja rasti cen v ostali industriji in cen uslug. S pravočasno opremljenostjo proizvodnih obratov in primernimi kadri bomo lahko pričakali izživ konkurenčne sposobnosti, ki bo slej ko prej prišel, če ne od drugod, od premogovnikov, ki se odpirajo v drugih republikah v Jugoslaviji.

Čeprav je težko leto za letom zaključevati poslovanje z izgubo, to na drugi strani odtehta zadovoljstvo ob proizvodnih rezultatih, ki jih vsi delavci v SOZD REK EK leto za letom dosegamo.

Takšno je tudi leto 1984 in vse dobro in slabo breme nosimo s seboj tudi v leto 1985.

V prepričanju, da bomo sposobni premagati ovire, ki so na poti do normalnega poslovanja, želim, da se vsi člani kolektiva zavedajo, da so dobro opravili svoj posel in da so lahko ponosni na svoje opravljeno delo.

Z željo in prepričanjem, da smo sposobni še nadalje v okviru potreb in možnosti zagotavljati Slovincem energijo, ki jo tako zelo potrebujemo, želim vsem članom kolektiva srečno novo leto!

Srečko Klenovšek

Ocena poslovanja v letu 1984 in predvidevanja za leto 1985 v DO TET

Leto, ki se končuje, je bilo v poslovnem smislu za Termoelektrarno Trbovlje pravzaprav dokaj uspešno. Temu so prav gotovo doprinesli dobri rezultati v sami proizvodnji, pa tudi gospodarno ravnanje s sredstvi obratovanja in vzdrževanja.

Kar zadeva proizvodnjo lahko že danes, nekaj dni pred koncem leta, ugotovimo, da bomo kljub velikim težavam med letnim remontom (podaljšati smo ga morali za cel

mesec) dosegli načrtovano proizvodnjo 570 milijonov kWh. Pri tem moramo predvsem poudariti, da bo taka proizvodnja dosežena predvsem na bloku 125 MW, ker kot že toliko let doslej stara elektrarna ni bila v obratovanju v planiranem obsegu. Proizvodnja na starih agregatih je zelo draga in zato obratuje le, če nastopijo v sistemu izredne razmere in porabe po električni energiji ni mogoče pokriti na cenejši način. Vse kaže,

da se nam bo uresničila tudi dolgoletna želja, da bomo poslovno leto zaključili brez izgube.

Kot pravzaprav že vrsto let nazaj smo tudi v preteklem letu namenjali največjo pozornost vzdrževanju in obnovi naprav, da bi tako zagotovili kar najboljšo obratovalno sposobnost, proizvodnja nekaj zadnjih let pa dokazuje, da so se vlaganja izplačala. Na področju vlaganj v obnovo naprav ne

moremo mimo načrtovanega velikega popravila uparjalnika kotla OP — 380 b na bloku 125 MW. Ta del naprave je v izredno kritičnem stanju, zato je bil v tem letu pripravljen program popravila. Program je izdelal IBE Ljubljana, poseg pa bo veljal po aneksih, ki jih bomo morali izdelati tudi zaradi nenehnega velikega dvigovanja stroškov storitev in materiala, okrog 2 milijardi din in bo

izvršen od junija do oktobra 1985. To bo izredno velik poseg, o katerem bomo bralce glasila „SREČNO“ sproti obveščali.

Začetek gradnje nove TE-TO Trbovlje III še ni točno določen, čeprav o izgradnji ni nobenega dvoma, objekt pa naj bi pričel dati prve kilovatne ure v letu 1991. Posebna skrb je v tem trenutku posvečena problematiki zapiranja finančne konstrukcije in pre-

gledu tehničnih možnosti, ki v svetu obstojajo.

Z željo, da bi bilo leto, ki prihaja, vsaj tako uspešno kot prehojen, želim vsem delavcem našega kombinata srečno in uspešno 1985. leto.

Miro Florjanc

Ocena poslovanja v letu 1984 in predvidevanja za leto 1985 v DO RGD

Podobno kakor v zadnjih letih so bile tudi letos razmere, v katerih so poslovali naši tozdi, dokaj težavne. Poslovanje DO RGD kot tudi celote v letošnjem letu ne bo tako uspešno, kot je bilo v preteklih letih, predvsem iz sledečih razlogov.

K slabšim rezultatom poslovanja bodo v veliki meri prispevali slabi rezultati TOZD RIG. Poslovno leto 1984 sicer ne bo zaključil z izgubo, ne bo pa tudi pokrival skladov v tolikšni meri kot v preteklosti. Seveda je izgubo preprečil izključno ugoden devizni priliv od del, ki jih izvajamo v ZRN preko PS Rudis. Še posebno zaskrbljujoče je dejstvo, da so ob devetmesečju vsa domača gradbišča „pridelala“ le izgubo. To smo nato pokrivali iz deviznega priliva, ki bi ga sicer TOZD RIG, pa tudi drugi tozdi lahko učinkoviteje porabili za razširitev materialne osnove dela.

Vzroki, ki so vplivali na slabše rezultate poslovanja, so predvsem sledeči:

Izreden porast materialnih stroškov kot posledica inflacijskih gibanj v našem gospodarstvu ob zamrznjenih cenah storitev v prvi polovici leta 1984 so glavni povzročitelji sedanjega stanja. Seveda pa bi se dalo še ob polletnem obračunu marsikaj popraviti, v kolikor bi vsi tisti, ki imajo vpliv na politiko investiranja v premogovništvo, zgornje dejstvo priznali ter omogočili izvajalcem cene storitev ustrezno povečati. Za izvajalca je nerazumljiva politika investitorjev (pa naj si bo to ISEP, LB, ZB, ali investicijska služba posameznega rudnika), ki stremi k siromašenju akumulacije izvajalca, katere posledica je lahko samo slabša kvaliteta storitev. Še zlasti nas omenjena restriktivna politika prizadene pri delih, izvajanih v okviru slovenske energetike, saj so v primerjavi z deli, ki jih TOZD izvaja v drugih republikah, pogodbeno določila še posebno kar zadeva obračunavanja podražitev izvedenih storitev v SRS, dosti bolj neugodna za izvajalce kakor za investitorje.

Iz omenjenih razlogov menim, da bomo morali ustrezno oceniti dosedanje politiko in odnos posameznih investitorjev do izvajalcev in v naslednjih letih dela koncentrirati in delovišča ustrezno opremiti predvsem tam, kjer z investitorjem ne bo težko najti skupnega jezika. Kakršenkoli korak v tej smeri bo tokrat dosti lažji, saj je število gradbišč v SFRJ iz leta v leto večje, obetajo pa se še nova, dokaj obsežna dela.

S politiko premetivite rudarskih strokovnjakov iz DS SS v TOZD RIG ter angažiranja večjega števila rudarskih inženirjev in tehnikov v neposrednih operativnih nalogah ob ustrezno večji opremljenosti delovišč so se

letos prvič pokazali na posameznih deloviščih spodbudni rezultati.

Storitve so se na posameznih deloviščih dvigale celo do 100 %. Na žalost pa so to le osamljeni pojavi, pogojeni s prizadetostjo posameznikov ali skupin, ne pa splošen pojav, ki naj bi bil odraz organizacije dela strokovnih služb v tozdu, ob večjem nadzoru nad operativnimi plani in dosežki, ustrežnejšem nagrajevanju po delu, vzdrževanju opreme, odgovornostjo posameznikov do delovnih sredstev in do dela nasploh, manjšo odsotnostjo od dela itd.

Kljub navedenemu pa ne gledamo preveč črnogleda v prihodnost, saj sama situacija v energetiki nasploh vliva optimizem. Ne moremo pa zanemariti pripravljenosti večine zaposlenih, da bi tej dejavnosti povrnili nekdanji ali še večji sloves.

V naslednjem letu planiramo izvajanje rudarsko gradbenih del na deloviščih v SRS (RRPS, RLV, RUŽV) v približno enakem obsegu kot letos ter določeno povečanje koncentracije del na že obstoječih gradbiščih v SR Srbiji — Rudniku mrkog uglja Lubnica pri Zaječaru, rudniku mrkog uglja Ivangrad v Ivangradu v SR Črni gori ter Istrarskih ugljenokopih RAŠA-Labin v SR Hrvatski. Poleg rudarsko gradbene, planiramo predvsem povečanje elektrostrojne investicijske dejavnosti pri omenjenih rudnikih, za kar obstojajo realne možnosti. S takšnim angažiranjem bomo dejansko uresničili željo po kompleksnem prevzemanju poslov.

Poleg omenjenih poslov predvidevamo v letu 1985 angažiranje pri izdelavi zračilnega jaška za predor Karavanke ter delno tudi pri delih v samem predoru.

V tujini bomo še nadalje sodelovali (skozi PS Rudis) s partnerji v ZRN, t.j. firmama Deilmann-Haniel ter Frölich — Klüpfel, nezmanjšani koncentraciji del in relativno največji realizaciji na moža v primerjavi z drugimi izvajalci del. Poleg omenjenih bomo v januarju 1985 oddali ponudbo za nadaljnje izvajanje odpiralnih del na rudniku svinca in cinka Kherzet Youcef v Alžiru. Kakor je znano, je RGD že izvajal dela na tem rudniku. To so plani, seveda pa so možne spremembe v odvisnosti od stanja na tržišču, vsekakor pa je TOZD RIG s povečanjem opremljenosti delovišč ter večjim številom zaposlenih zmožen prevzemati tudi obsežnejše in kompleksnejše posle. Verjetno bo pri posameznih delih (RUŽV) potrebno angažirati tudi namenska sredstva energetike za nabavo specifične in izredno drage opreme, v kolikor bomo želeli konkurirati drugim sorodnim firmam.

TOZD ESMD kot (samoupravno) sestavni del TOZD RIG bo poslovno leto 1984 zaključil uspešno. Po novi organiziranosti bo to delovno mesto za vzdrževanje elektrostrojne opreme. Servisirali bodo opremo za TOZD RIG. Tudi ta naloga ne bo enostavna, saj bo potrebno formirati ustrezne delovne skupine za vzdrževanje posameznih vrst opreme, okrepiti dežurne ekipe na gradbiščih, se oskrbeti z raznovrstnimi deli iz uvoza ter poleg omenjenih aktivnosti servisirati tudi opremo drugih zunanjih naročnikov v sodelavi s TOZD IMD.

TOZD Avtoprevoz bo od vseh TOZD v DO najuspešnejše zaključil letošnje poslovno leto, saj bo poleg sredstev za sklade zagotovil tudi sredstva za razširitev materialne osnove dela, kar je pogoj za razširjeno produkcijo. Seveda pa je to nujno, ako želimo še nadalje obdržati sedanji trend avtoprevozov ter se še aktivneje angažirati tudi kot specializirana firma za odpiranje dnevnih kopov. S priključitvijo k poslovni skupnosti avtoprevoznštva ter z ustreznim priznavanjem realnih cen storitev ob dokajšnji zagnanosti vseh zaposlenih lahko zagotovimo uspešno poslovanje.

TOZD Gramat bo edini TOZD, ki bo poslovno leto (po oceni) zaključil z izgubo. Temu je pripomogla predvsem opekarska dejavnost, ki v sedanji obliki organizacije nima prave perspektive. Da bi se izognili izgubi tudi v naslednjem letu, smo formirali strokovno skupino, ki bo ocenila vse vzroke in posledice izgube, ter podala strokovni predlog na samoupravne organe. V kolikor bo rezultat dela komisije zahteval zapiranje opekarnice, jo bomo „konzervirali“ za nedoločen čas ter aktivnosti in investicije preusmerili v druge dejavnosti. Vsekakor pa sta gradbena dejavnost ter pridobivanje agregatov dolomitnega drobljenca perspektivni, zato bomo iskali ustrezne rešitve v tej smeri.

Čeprav TOZD SIMD in EIMD DO IMD poslovno še nista vključena v DO RGD, lahko tudi za DO IMD (TOZD IMD) že sedaj prognoziramo uspešno zaključevanje poslovnega leta 1984.

Z definitivno združitvijo ob realizaciji skupno zagotovljenih programov ter kompleksni obdelavi tržišča bo nova organiziranost prinesla kvaliteto boljše poslovne rezultate tudi za elektrostrojno dejavnost. Poleg raznih proizvodnih, montažnih in remontnih del v rudarstvu SFRJ in širše se nam obeta tudi oblika proizvodne kooperacije s firmo EIMCO M.M. pri izdelavi nakladalcev za izvajanje investicijskih del ter po-

stopno osvajanje posameznih drugih programov.

Tudi DS SS bo z novo organiziranostjo dobila ustrežnejšo vlogo in veljavo, saj bo šele z novo organizacijo tehnično razvojne, komercialnega ter drugih sektorjev in služb pravi dejavnik povezovanja dejavnosti in interesov v DO RGD.

Ob vstopu v novo leto 1985 želimo delavci DO RGD vsem v kombinatu mnogo delovnih uspehov, sreče in osebnega zadovoljstva.

Matjaž Cerovac

Novo leto

Čas prinaša enoličnost, neizmerno veselje, pa tudi žalost, tedaj nam je obenem zaveznik, saj je hkrati najboljši zdravnik. Nekateri pa menijo, da si zadovoljstvo v življenju lahko skrojiš le sam. Torej, poizkusimo to v novem letu, da ne bo vse po starem, kot menijo nekateri sogovorniki.

Lovro Turk je zaposlen kot strojnik v Vinejaški sedem let. Tovariš Turk ima že trideset službenih let in je začel delati na čelu. Tam, kot pravi, je bil zelo zadovoljen. Bilo je bolj pestro, s tovariši so se marsikaj pogovorili. Na delu pa ga je doletela huda nesreča. Zgrabila ga je veriga in prav malo je manjkalo, da ni bil ob nogo. Po sedmih operacijah in po treh letih zdravljenja se je končno lahko vrnil na delo.

Vas invalidnost ovira pri delu?

— Ne, moti me le štirilizmensko delo, pa tudi sobotno delo, ki ni dodatno plačano, in nedeljsko, za katerega sicer dobimo dodatne procente. Vendar pa, če delam od šestih tednov šest nedelj, šele sedmi teden sem prost, potem veste, da ne moreš ničesar planirati.

V novem letu želim, da bi imeli takšno proizvodnjo kot pred zalitjem jame, sodelavcem pa predvsem zdravja. Jaz sem srečen, saj hodim. Tovarišu Lovru, nasmejanemu kljub temu, da mu ni z rožicami postlano, želim, da bi se problemi, ki jih je omenil, kar najugodnejše rešili in še naprej veliko optimizma.

Lovro Turk iz tozd Rudnik Zagorje

Zoran Lučič, varnostni tehnik na premogovniku Kotredež. K nam je prišel iz Srbije pred tridesetimi leti. Najprej je zaključil rudarsko šolo, nato nadzorniško, po desetih letih pa še tehnično šolo.

— Sedaj ste že pravi Zagorjan, skušam prebiti led na začetku razgovora.

— Upam, da so me sprejeli, pravi nasmeja, naglas pa ga še vedno nekoliko izdaja.

Kakšno je pravzaprav delo varnostnega tehnika?

— Da preprečuje nesreče. Preprečujemo jih z vzgojo na tečajih za kopače, preverjanjem znanja iz varstva pri delu in opozarjanjem na licu mesta. Štiri do petkrat tedensko moram v jamo. Če slučajno pride do nesreče, pa ukrepamo po določenih postopkih.

S svojim delom sem zadovoljen in se trudim, da ga v redu opravljam. Naporno pa je, saj sem zaradi pomanjkanja kadra preobremenjen. Odgovarjam za jamo Kotredež, Loke, delovišče v Trbovljah in zunanje obrate. Zraven sodi še administracija — poročila, izpiti... Nadzorni in tehnični kader si med seboj pomaga, da delo poteka normalno.

Trenutno narašča število nesreč

— Letos je odšlo veliko starejših rudarjev, vajenih dela, v pokoj. Mlajši pa še nimajo toliko izkušenj. Ko se bodo vpeljali v delo, bo boljše.

Tovariš Lučič je zaključil pogovor z željo, da bi bilo čim manj nesreč pri delu, da bi mlajši upoštevali navodila in opozorila predpostavljenih, da bi bil mir v svetu in bi se izkopali iz gospodarskih težav.

— Ljudje bomo srečni, kadar bomo zadovoljni s tistim, kar imamo, ne smemo si želeči nekaj nedosegljivega. Da bi si med seboj pomagali in predvsem ob nesrečah še bolj razumeli. Največje bogastvo pa je zdravje. Tega predvsem in uspehov želim vsem v novem letu.

Zoran Lučič
iz tozd Rudnik Zagorje

Ciril Rotar, obratni električar v PE II, zaposlen deseto leto.

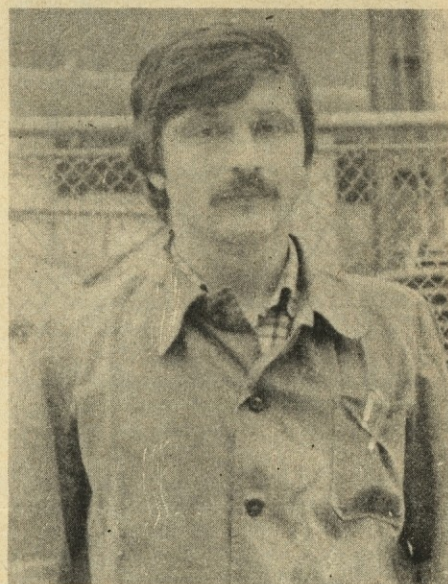
Dela v posadki za komandnim pultom. To je težavno delo. Morda bi se z razumevanjem in dobro voljo le dalo kaj izboljšati.

— Moje delo je ugotavljanje in odpravljanje napak na električnih napravah. Da so okvare manjše, je potreben premog, določene kvalitete. Okvare povzroča tudi izrabljenost strojev, saj obratujejo že šestnajst let. Pomagamo si z rednim vzdrževanjem, kontroliranjem in vgrajevanjem vsaj nekaterih novih delov. Delo je štirilizmensko, delamo pa tri sobote in tri nedelje na mesec, seveda, če ni nihče od kolegov na dopustu. Delamo na prepihu, vročini, temperaturna razlika je do 50°C, v ropotu, ki ti gre včasih tako na živce, da pripelje do zmanjšane delovne zmoglosti. Pridruži se še močna vibracija, prah, žveplo ali para, odvisno od tega, kje izvršuješ obhode.

Tako poteka delo dan za dnem, v vseh letnih časih. Ker se turnus dela tako hitro menjava, trpi družinsko življenje, za kakšno hobije ali izlete pa tako nimam ne časa ne volje.

Na zdravniških pregledih so nam povedali, da takšno delo močno krajša življenjsko dobo. Ugotavljali smo, da v resnici nimamo ljudi, ki bi si pri opravljanju tega dela zaslužili pokoj. Ker se ne smemo premakniti z delovnega mesta, ne moremo na malico v menzo. Zato pa bi želeli vsaj primeren prostor, v katerem bi kolikor toliko v miru pojedli.

Tovariš Rotar in njegovi sodelavci seveda vedo, da se njihovo delo tudi v prihodnje ne bo bistveno spremenilo. Morda pa bi tisti, ki vedo, kje bi se lahko kaj izboljšalo, pomagali. Ko bi se v prvi vrsti zavzeli za to, da bi jim priznali beneficirano delovno dobo, pa morda nekaj več dopusta...

Rotar Ciril iz do Termoelektrarna Trbovlje
(foto: D. Bregant)

Franč Močilar, dela na premogovniku Hrastnik, in sicer kot strelec na čelu.

— Zaposil sem se pred sedemindvajsetimi leti. Delo je takrat potekalo precej drugače kot danes. Odkopavali smo etažno, brez strojev.

Danes pridobivamo premog nadkopno, s tem ga nakopljemo več, delo pa je precej bolj nevarno. Kljub temu, da smo pazljivi, to lahko trdim tudi za tehnično vodstvo, nam takšen način odkopavanja povzroča vdore mulja in blata.

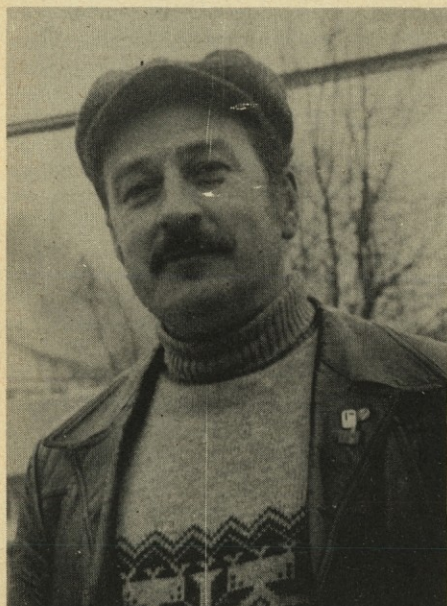
Pravite, da ste previdni.

— Seveda, saj predhodno opravijo vrsto raziskovanj, tudi s predvrtavanjem. Kolikor globlje gremo, tem nevarnejše je, predvsem, ker uporabljamo težko mehanizacijo. Trenutno kopljemo na sedmem horizontu, kjer je globina pri shaftu 210 m, na odkopu pa je še večja.

Pa vaše novoletne želje?

Verjetno bomo v prihodnjem letu pričeli z drugačnim načinom odkopavanja — enotažno z zapihovanjem. Upam, da bo potem manj nesreč. Želim, da se ne bi vsako leto otepali z izgubo, da bi pravočasno priznali cene premoga. Želim tudi, da bi postajal naš poklic privlačnejši in bolj cenjen, da bi mlade, ki prihajajo, obdržali.

Tovarišu Močilarju pa po upokojitvi še mnogo lepih let.

Franc Močilar iz tozd Rudnik Hrastnik

Ivan Kolar, rudar, organizator dela na odkopu že skoraj trideset let.

— V Ojstrem smo že v novembru dosegli planirano proizvodnjo, če prištejemo še premog z dnevnega kopa. Odkopavamo nadkopno in podkopno in v slojih, kjer ni močnejših pritiskov. Imamo tudi najboljšo mehanizacijo in odlične pogoje.

Želim, da bi bilo tako tudi v prihodnjem letu. In čim več veselih dogodkov. Veselje pripomore k večjim delovnim uspehom.

Tudi tovariš Kolar se bo v letu 1985 upokojil. Še mnogo lepih trenutkov.

Ivan Kolar iz tozd Rudnik Hrastnik, Ojstro

Lado Pikš je rudar na premogovniku v Trbovljah. Že enajst let dela kot kopač.

— Rudarstvo nam je v krvi, saj je bil tudi oče štirideset let rudar, pravi. — Z delom sem zadovoljen. Vzdržujemo čela in pripravljamo material za jamo, zidamo, največ pa delamo fizično pri transportu. Delava po dva skupaj. Z zaslužkom sem zadovoljen, saj je poleg opravljenega dela upoštevana tudi kvaliteta dela. Vesel sem, ker smo na našem premogovniku letos dobro gospodarili. Takšnih in še boljših uspehov, pa čim manj nesreč, želim tudi v prihodnjem letu.

Pikš Lado iz tozd Rudnik Trbovlje

Avzugst Benkič — dela na premogovniku Trbovlje že šestindvajset let. — Doma sem iz Prekmurja. Prekmurci, pa ne gredo radi v jamo. V domačem kraju me ljudje večkrat sprašujejo, kako se počutim v rovu. Knapovsko delo pa danes ni tako težko, kot je bilo včasih. Imamo mnogo strojev, pripomočkov in orodja, da manj fizično delamo.

Kje je vzrok, da pada storilnost?

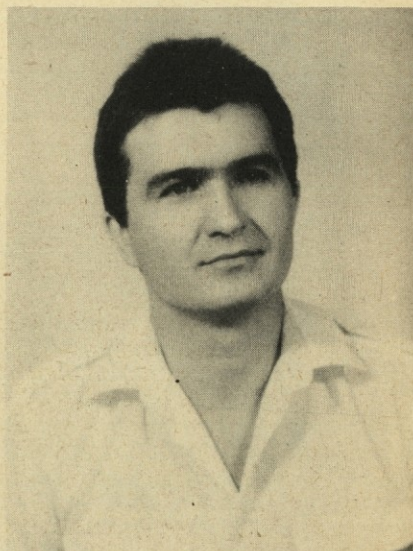
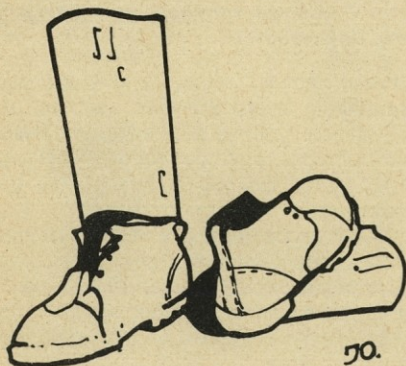
Vzrok je predvsem v neurejenem prevozu. Nakopljemo premog, potem pa čakamo po pol ure in več, ker ni praznih vozičkov.

Kako sprejmete mlade rudarje? Včasih so stari rudarji nove „preizkusili“?

Danes je manj veselo med rudarji, sam ne vem zakaj. Med malico v jami v glavnem bolj malo govorimo. Odnosi med nadzornim osebjem in nami pa so boljši. Včasih so si „hajerji“ marsikaj dovolili. Mlade pa najprej malo potipamo. Če se izkažejo, jih vzamemo, sicer pa razporedimo na manj zahtevna mesta. Pred kratkim smo jih dobili pet iz RŠC. Trije so v redu, dveh pa nismo pogruntali ali nočeta ali jima res ne ostane nič v glavi. Če bo prihodnje leto takšno kot letošnje, bom zadovoljen.

Avgust Benkič

Joso Jurjevič je zaposlen v DO RGD deset let kot strelec na odkopu. Naše delo je precej naporno, četudi uporabljamo stroje, sicer pa veliko delamo ročno. Letos smo poslovali z izgubo, razen na delovišču v Nemčiji. Zanesljivega vzroka ne vemo. Predvide-

Joso Jurjevič iz do RGD — tozd RIG.

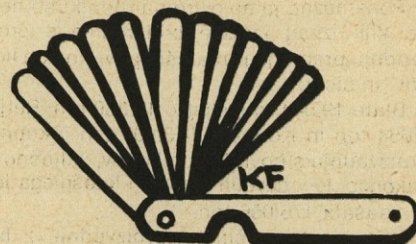
vamo, da zaradi zelo dolgih pripravljalnih del na novih gradbiščih. Investitorji nam ne pokrivajo pravočasno materialnih stroškov. Material je zelo drag. Več ga vložimo, večja je izguba. Včasih je bilo več denarja, pa smo zamudo, nastalo pri plačulu, lažje pokrili.

V prihodnjem letu naj bi bili odgovorni delavci previdnejši pri izbiri partnerja, s katerim sklepajo pogodbe. Moramo bolje gospodariti, pa tudi preračunati stroške.

Kalkulant naj bi vsaj pet let delal v jami, da bi znal oceniti delo. Vsi predlogi za izboljšanje naj bi bili v prihodnjem letu tudi realizirani, da ne bomo spet poslovali z izgubo, govorili, delali pa po starem.

Torej, tovarišica, tovariš, korajžno v leto, ki prihaja, z željo, da bi bil vsak preživet dan kar najlepši.

Dragica Bregant

Izpolnjevanje proizvodnega načrta v letu 1984

Rudniki rjavega premoga Slovenije so planirali v devetih mesecih 1984. leta količinsko proizvodnjo iz jam 1.185.960 ton in 122.605 ton s površinskega kopa Lakonca ali skupno 1.308.565 ton. V prvem polletju 1984 je bil delno spremenjen le plan za površinski kop Lakonca zaradi vremenskih razmer; jamska proizvodnja pa je ostala nespremenjena za vse rudnike. Za navedeno količinsko proizvodnjo so bili planirani GJ za jamsko proizvodnjo 13.26.204 GJ in za površinski kop Lakonca 1.226.050 GJ ali skupno 14.591.254 GJ.

Planirana kvaliteta premoga oziroma kurilna vrednost pa je znašala v povprečju za jamsko proizvodnjo 11,27 GJ/tono oziroma površinski kop Lakonca 10,00 GJ/tono ali skupno 11,15 GJ/tono.

Po posameznih rudnikih pa je bila planirana in dosežena naslednja količinska proizvodnja premoga v devetih mesecih letošnjega leta:

Navedena proizvodnja je bila v Zasavskih premogovnikih dosežena v 198 rednih delavnikih in 6 2/3 sobot (Kotredež šest sobot). Proizvodnja ob sobotah je v ZPT (jame + Lakonca) znašala 20.186 t.

Iz podatkov v tabeli vidimo, da ni dosegla planirane količinske proizvodnje premoga jama Hrastnik zaradi nesaniranih slabih pogojev odkopavanja (odkopavanje na VII. obzoru), zapiranja čela v Vz. Talnem skladu, večkratnega ogrevanja premoga v A in D polju, prehoda čel čez prečnico v A polju, vdorov vode in blata na čelo v A polju, RŠC ni dosegel planirane proizvodnje zaradi nezagotovljenih pogojev za izvedbo proizvodnega plana (nima delovišča v jami Hrastnik). Že pri izdelavi letnega programa izkoriščanja premoga je bilo dogovorjeno, da se prikaže plan proizvodnje v drugi polovici leta za RŠC, izpolnile pa naj bi ga druge jame (skupni plan za RŠC bi v letu 1984 sicer znašal 85.000 ton). RRP Senovo ni dosegel planirane proizvodnje zaradi odhoda velikega števila kopačev v pokoj (zaradi spremenjene benefikacijske dobe), na novo izpopolnjen stalež pa je bil iz novincev in ni mogel nadomestiti izkušenih kopačev, tudi zaradi pogostih defektov na iztrošeni transportni mehanizaciji. RRP Laško pa zaradi kasnitev pripravljalnih del (polje Klara iz Liša šele v avgustu 1984). Občasni vdori vode v odkopnem polju Liša so paralizirali proizvodnjo za več izmen, plan pa ni bil dosežen tudi zaradi odhoda kopačev v pokoj (padec staleža za 8 %).

Rudnik	Plan ton	Doseženo ton	Razlika ton
jama Hrastnik	200.150	158.301	- 41.849
jama Ojstro	145.500	158.493	+ 12.993
Rudnik Hrastnik	345.650	316.794	- 28.856
Trbovlje	420.900	430.964	+ 10.067
Zagorje	198.720	202.954	+ 4.234
RŠC	12.290	—	- 12.290
ZPT jame	977.560	950.712	- 26.845
Lakonca	122.605	124.063	+ 1.458
ZPT — skupaj	1.100.165	1.074.775	- 25.390
Senovo	90.000	87.838	- 2.162
Kanižarica	88.600	101.300	+ 12.700
Laško	29.800	24.950	- 4.850
RRPS	1.308.565	1.288.863	- 19.702

Rudnik oz. jama	1984		1983		Razlika tega
	ton/9. mes.	ton/dan	ton/9. mes.	ton/dan	
Hrastnik	158.301	799	170.122	855	- 11.821
Ojstro	158.493	800	136.391	635	+ 22.102
Trbovlje	430.964	2.176	512.929	2.577	- 81.965
Kotredež	202.954	1.025	182.412	917	+ 20.542
ZPT — jama	950.712	4.801	1.001.854	4.895	- 51.142
Lakonca	124.063	626	94.328	474	+ 29.735
ZPT — skupaj	1.074.775	5.428	1.096.182	5.508	- 21.407
Senovo	87.838	—	90.554	—	- 2.716
Kanižarica	101.300	—	91.400	—	+ 9.900
Laško	24.950	—	26.000	—	- 1.050
RRPS	1.288.863	—	1.304.136	—	- 9.841

Rudniki oz. jame	Plan GJ	Dosež. GJ	razlika GJ	Plan GJ/t dos.	GJ/t razl.	GJ/t
Jama Hrastnik	2.557.917	1.953.132	- 604.785	12,78	12,34	- 0,44
Jama Ojstro	1.872.585	1.968.317	+ 95.732	12,87	12,42	- 0,45
Rudnik Hrastnik	4.430.502	3.921.449	- 509.053	12,82	12,38	- 0,44
Trbovlje	3.662.415	4.293.843	+ 631.428	9,35	9,96	+ 0,61
Zagorje	2.042.842	2.250.196	+ 207.354	10,28	11,09	+ 0,81
RŠC	160.753	—	- 160.753	13,08	—	—
ZPT-j.	10.296.512	10.465.488	+ 168.976	10,83	11,01	+ 0,18
Lakonca	1.226.050	1.481.655	+ 255.605	10,00	11,94	+ 1,94
ZPT-skupaj	11.522.562	11.947.143	+ 424.581	10,74	11,11	+ 0,37
Senovo	1.351.800	1.356.835	+ 5.035	15,02	15,45	+ 0,43
Kanižarica	1.208.504	1.326.305	+ 117.801	13,64	13,09	- 0,55
Laško	508.388	390.733	- 117.655	17,06	15,66	- 1,40
RRPS	14.591.254	15.021.016	+ 429.762	11,15	11,65	+ 0,50

Posamezne jame oziroma rudniki so delno krili izpad jamske proizvodnje s proizvodnjo premoga iz manjših površinskih kopov, in sicer:

Blate 19.544 ton, Ojstro 19.389 ton, Retje 9.654 ton in Kotredež II 3.406 ton. Skupna proizvodnja s površinskih kopov, vključno z Lakonco, je v devetih mesecih letošnjega leta znašala 176.056 ton.

Primerjava količinske proizvodnje z letom 1983 za isto obdobje pa je podana v naslednji tabeli:

Iz tabele vidimo, da je bila proizvodnja v ZPT za 21.407 ton nižja kot v letu 1983 oziroma za 80 ton/dan in v RRPS za 9.841 ton manjša kot v letu 1983.

Doseganje kvalitete oziroma kurilne vrednosti premoga in za planiranje GJ pa je stanje sledeče:

Iz podatkov vidimo, da planiranih GJ niso dosegli: jama Hrastnik, RŠC in rudnik Laško, medtem ko so ostali premogovniki in Zasavski premogovniki dosegli oz. presegli planirane GJ kljub količinskemu izpadu proizvodnje za 25.390 ton, zaradi dosežene boljše kurilne vrednosti premoga od planirane RŠC nima več devišča v jami Hrastnik, rudnik Laško pa zaradi prevelikega količinskega izpada proizvodnje. Planirane kvalitete oziroma kurilne vrednosti premoga pa nista dosegli jami Hrastnik in Ojstro, skupaj z ZPT pa so presegli za 0,37 GJ na tono. Poleg tega nista dosegla planirane kvalitete tudi RRP Kanižarica in RRP Laško, RRPS pa so presegli planirano kurilno vrednost za 0,5 GJ/tono.

V enajstih mesecih so po letnem programu izkoriščanja premoga za leto 1984 Zasavski premogovniki presegli količinsko proizvodnjo za 388 ton. Za toplotno vrednost še ni podatkov (so šele od 15. do 20.

mesecu za predhodni mesec), vendar lahko ocenjujemo, da bodo tudi presegli planirane GJ, ker so že v desetih mesecih presegli za preko 50.000 GJ. V mesecu novembru so presegli planirano količinsko proizvodnjo premoga za 14.709 ton, zato lahko računamo, da bo tudi planirana toplotna vrednost presežena.

Po rezultatih dosegaja proizvodnje v prvih dneh meseca decembra lahko ocenimo, da bodo Zasavski premogovniki dosegli količinski plan proizvodnje okrog 26. 12. 1984 in ga do konca leta presegli od 15 do 25.000 ton, kar zavisi predvsem od vremena in s tem proizvodnja s površinskih kopov. Jama Ojstro je dosegla planirano proizvodnjo že 22. 11. 1984 na nočni izmeni, ostali premogovniki s površinskim kopom Lakonca, z izjemo TOZD Premogovnika Hrastnik, pa v času od 15. do 28. 12. 1984.

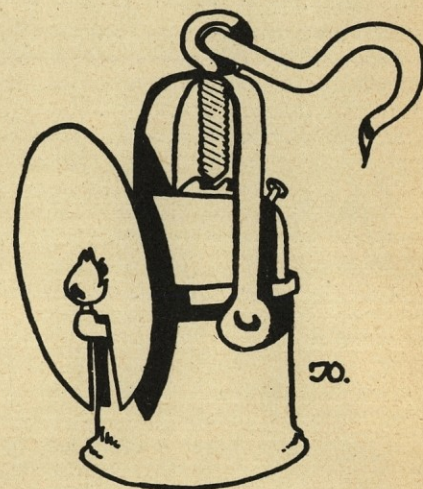
Doseganje oz. preseganje količinskega plana kakor tudi toplotne vrednosti predstavlja določen uspeh, če upoštevamo vse težave, ki smo jih imeli tekom leta. Naj za osvežitev navedem le največje — sanacijsko odkopavanje jami Ojstro (Terezija II. op. k. 160), zapiranje čela v Vzhodnem Talnem skladu in stalni manjši vdori vode in blata v A polju jame Hrastnik, izpad proizvodnje v poletnih mesecih zaradi okvare v TET, težave z železniškimi vagoni, omejena dostava energetskega premoga v TOI zaradi neobratovanja vseh agregatov in ostalo.

V naslednjem letu bomo imeli še večje težave s plasmajem energetskega premoga zaradi planiranih velikih remontov pri obeh največjih porabnikih energetskega premoga, t.j. TET in TOL. Razpravljajo, proučujejo in usklajujejo fizično proizvodnjo z ozirom na manjše potrebe in porabo energetskega premoga zaradi remontov pri obeh najve-

čjih porabnikih. Proučujejo možnosti za čimvečjo proizvodnjo komercialnega premoga za industrijo in široko potrošnjo. Vlagajo velike napore, da bi vsaj po toplotni vrednosti obdržali proizvodnjo na ravni srednjeročnega plana s povečanjem količine komercialnega premoga, če že ne bomo mogli plasirati planirane količine energetskega premoga.

Vse to zahteva temeljite preučitve in priprave novih odkopnih polj v jamah za povečanje količine komercialnega premoga. To pa je zelo zahtevno delo v tako kratkem časovnem obdobju.

Jože Herman

Organizacija in proizvodnja v Rudniku Zagorje v letu 1985

Bliža se konec leta in pregledali bomo rezultate našega poslovanja. Kot kaže sedanja proizvodnja premoga, bomo nekaj pred koncem leta dosegli letni plan 270.000 t in že malo prej plan, izražen v GJ. Nekoliko manj jasna so predvidevanja poslovnega rezultata.

Obenem s starim letom se poslavljamo tudi od stare organiziranosti na področju Zagorja, saj je že nekaj časa znano, da bodo vsi dosedanja tozdi in DS združeni v TOZD RRP Zagorje. Tako se bo nosilec proizvodnje TOZD Premogovnik Kotredež preimenoval v DE jama Kotredež. Ta organizacijska preobrazba še teče, ker bo poslovanje po starem zaključeno z zaključnim računom.

Če se omejim na Premogovnik Kotredež, se bo naslov spremenil, ne pa osnovna dejavnost, to je, proizvodnja premoga. Časa ob prelomu v prvo leto bo za slavlje bolj malo, saj bo potrebno že prve dni novega leta postaviti vse moči, da bomo izpolnili naše planske obveznosti v letu 1985.

Po planu za leto 1985 bomo proizvedli 240.000 t premoga. V tem srednjeročnem obdobju smo vsako leto sprejeli predvideni plan proizvodnje neglede na vdor vode v letu

1981 in je tudi višina proizvodnje v letu 1985 enaka srednjeročno načrtovani. Verjetno bo za marsikoga nerazumljivo, da ob dosežkih zadnjih dveh let, ko smo oziroma bomo dosegli okrog 270.000 t, v naslednjem letu zmanjšujemo proizvodnjo.

Leto 1985 bo po svoje prelomno za Rudnik Zagorje. Po izdelanem planu proizvodnje se bo počasi vsa proizvodnja koncentrirala v jami Kotredež, kar je verjetno tudi pogoj za zmanjšanje proizvodne cene. Po planskih predvidevanjih bomo najprej prenehali

Jama Kotredež

Polje	P - 77 5. et.	23.700 t
	P - 74 4. in 5. et.	113.900 t
	P - 73 1. et.	20.600 t
Skupaj		158.200 t

Jama Loke

Polje	P - 52	
	spodnja etapa 11. in 12. et.	15.200 t
	zgornja etapa 13. in 11. et.	31.600 t
Skupaj:		46.800 t

Jama Trbovlje

Zg. VII. p.	k. 348	35.000 t
-------------	--------	----------

— proizvodnja premoga	120.000 ton
— storilnost na odkopu	7,8 ton/dan
— storilnost na pripravi — ročno	3,26 t/dan
— jamska storilnost	2,15 t/dan
— rudniška storilnost	1,30 t/dan

odkopavati v jami Rudnika Trbovlje, in to do polletja 1985.

Prav tako bomo prenehali odkopavati do konca tretjega četrtletja v jami Loke, v sedaj odprtih odkopnih poljih. O morebitnih raziskavah v tej jami oziroma možnem odkopavanju pa kdaj kasneje.

Iz tega je razvidno, da bo potrebno jamo Kotredež usposobiti za nadomestitev kapacitet iz obeh omenjenih jam.

V posameznih jamah bomo po planu pridobili naslednjo proizvodnjo:

V jami Kotredež bodo vsi odkopi opremljeni s hidravličnim podporjem SALZGITTER in MARREL — HYDRO, v ostalih dveh jamah pa s klasičnim podporjem.

Pri vseh tehničnih pokazateljih, ki jih ne bom našteval, pa moramo omeniti pereč problem pomanjkanja kvalificiranih rudarjev, kar lahko bistveno vpliva na proizvodnjo. V zadnjem času, posebno po sprejeti povišanih beneficirani dobi, je odšlo v pokoj veliko število kvalificiranih oziroma izkušenih rudarjev. Čez noč se to ne da nadomestiti, še posebno, ker tudi za naslednja leta

pričakujemo večji odhod delavcev v pokoj. Za normalno nadaljevanje rudarjenja v naši jami, verjetno tudi v drugih, bomo morali kadrovskim problemom posvetiti veliko več pozornosti kot doslej.

Neglede na te in druge težave, ki jih vedno in povsod srečujemo pri našem delu, bomo težili k izpolnitvi naše osnovne naloge — dati družbi potrebno in ceneno energijo.

Anton Koban

Nadaljevanje proizvodnih uspehov v rudniku Kanižarica v letu 1985

Kolektiv rudnika Kanižarica se je na zborih delavcev 29. 10. 1984 odločil za osnovne elemente plana proizvodnje premoga za leto 1985, in sicer:

— proizvodnja premoga — 120.000 ton; — storilnost na odkopu — 7,8 ton/dan; — storilnost na pripravi — ročno — 3,26 ton/dan; — jamska storilnost — 2,15 ton/dan; — rudniška storilnost — 1,30 ton/dan.

Za navedeno proizvodnjo bo potreben stalež 475 ljudi na rudniku, s tem da proizvedemo 113.000 ton premoga v delovnih dneh in 7.000 ton z nadurnim delom. Z odkopi bo 98.200 ton premoga, ostalo, to je 21.800 ton, pa s pripravljalnimi deli. Odkopavali bodo v III. in IV. premoškem sloju, pri čemer bo pridobljeno 21.000 ton iz III. sloja in 99.000 ton iz IV. sloja.

Značilno za eksploatacijo v navedenem obdobju bo, da bomo odkopavali manjša odkopna polja s kratkimi odkopi, pogosto spreminjali smer in dolžine odkopov. Poleg tega bomo tudi pogosto zapirali odkope in nekatere ponovno formirali ter številne demontaže, montaže in transport mehanizacije. Vse navedeno bo terjalo mnogo neproduktivnih dni in bo velika ovira za doseganje planirane proizvodnje.

Tekom celega leta predvidevamo po dva širokočelna odkopa, dolžine od 15 do 40 m in tri delovišča na pripravljalnih delih v premogu. Premog bomo s širokočelnih odkopov pridobivali deloma s horizontalno in deloma vertikalno koncentracijo.

Odkopavali bomo v naslednjih predelih jame:

— Polje PI ob sipki št. 5; IV. premoški sloj
— Etažno odkopavanje v kadunji ob južni prelomnici — IV. premoško sloj

— Neodkopani steber nad vpadnikom štev. 6 med kotama — 60 m in — 90 m; IV. premoški sloj
— Spodnja plošča IV. sloja v kadunji
— V kadunji ob južni prelomnici; III. premoški sloj
— V Južnem polju; III. premoški sloj.

Pripravljalna dela bomo izvajali deloma v polju kadunja pretežno pa v Južnem polju, pri čemer bomo izdelali okoli 2200 m hodnikov. V zvezi s pripravljalnimi deli bo tudi ogromno preventivnega pedvrtavanja, saj je pri delih v Južnem polju skladno s projektom potrebno izdelati po 5 m jamskih vrtin na 1 m hodnika.

Kvaliteta nakopanega premoga se bo gibala na nivoju iz leta 1984. Premog bomo plasirali v Toplarno Ljubljana, in sicer 50.000 ton in 70.000 ton ostalim odjemalcem, predvsem za široko potrošnjo, kot komercialni premog.

Zaradi navedenih težav bodo potrebni maksimalni naporji vseh članov kolektiva za doseg začetne proizvodnje.

Poleg proizvodnje premoga načrtuje kanižarski kolektiv tudi nekatera investicijska dela, ki niso bila opravljena v preteklih letih.

Jama

Nadaljevali bomo z deli za dokončno izgradnjo glavnega črpaljšča, lociranega v polju Kadunja.

Hidrološko raziskovalno vrtanje bomo nadaljevali v Južnem polju z bloka A preko bloka B, s čimer bomo ugotovili možnost prehoda preko vodonosnega bloka B v blok C.

V primeru ugodnih rezultatov bomo pričeli z izgradnjo hodnikov v bloku B in C.

Zunaj

— razširitev transformatorske postaje z dvojnimi napajanjem in obnovo kablovo da iz TP v jamo,
— razširitev garderobe iz kopalnice za rudarje,
— izgradnja objekta in montaža diezel elektroagregata.

Zaradi ugotovljenih nizkih zalog, premoga in izredno komplicirane tektonike ter slabih pogojev v Južnem polju bo potrebno intenzivno nadaljevati z raziskovalnimi deli. Za leto 1985 predvidevamo:

Jama

— hidrološko raziskovalno vrtanje v Južnem polju,
— raziskava II. premoškega sloja v bloku A Južnega polja (raziskovalni hodniki in vrtanje),
— nadaljevanje raziskovalnega vrtanja v raziskovalnem nadkopu nad K-40 m,
— severovzhodni rob kadunje med prelomnicama (raziskovalni hodniki in vrtine).

Zunaj

— raziskovalno vrtanje na površini v Južnem polju,
— raziskovalno vrtanje vzhodnega roba premoške kadunje,
— raziskovalno vrtanje zahodnega roba premoške kadunje.

Intenzivne raziskave v rudniku Kanižarica so nujno potrebne zaradi zagotovitve kontinuitete proizvodnje v prihodnjih letih.

Vinko Babič

Izpolnjevanje delovnega načrta v času od 1. I. do 15. XII. 1984

1. Proizvodnja premoga (ton)

TOZD, DO	Načrt (v tonah)	Doseženo (ton)	Razlika — +	%	Ob dela prostih sob.
PH	259.050	207.677	— 51.373	80,2	4.760
PO	190.950	220.111	+ 29.161	115,3	4.075
PT	531.900	573.736	+ 41.836	107,9	11.973
RŠC	22.900	—	— 22.900	—	—
PKO	258.120	261.595	+ 3.475	101,3	4.677
PK Lakonca	176.405	184.521	+ 8.116	104,6	584
DO ZPT	1.439.325	1.447.640	+ 8.315	100,6	26.069

RPS	114.750	111.221	— 3.529	96,9
RPK	114.486	126.050	+ 11.564	110,1
RPL	38.650	32.100	— 6.550	83,1
SOZD REK EK	1,707.211	1,717.011	+ 9.800	100,6

2. Proizvodnja električne energije (Mwh)

TOZD	Načrt	Doseženo	%
PEE-PP	20.870	14.279	68,4
PEE-N	516.610	529.399	102,5
KE	—	— 507	—
DO TET	537.480	543.171	101,1

3. Proizvodnja ostalih proizvodov

TOZD	Letni načrt	Doseženo	%
Gramat			
— opekarna (enot)	8,300.000	4,763.988	57,4
— kamnolom (m ³)	50.000	41.001	82,0
— Avtoprevoz Zasavje (t/km)	—	8,782.543	—
PKO			
— kamnolom (m ³)	90.000	101.622	112,9
RES D H			
— toplotna (Mwh)	29.000	21.880,6	75,5

4. Storitve (do zadnjega v preteklem mesecu v dinarjih)

TOZD	Letni načrt	Doseženo (I. — XI. 1984)	Odstotek
DO ZPT			
— RES D H	322,795.000,00	312,352.153,70	96,8
— RES D T	276,313.000,00	295,526.672,20	107,0
— RES D Z	169,686.000,00	227,057.855,10	133,8
— PJL	110,026.000,00	122,303.520,65	111,2
DO RGD			
— RIG	1,086.449.000,00	975,854.834,85	89,8
— ESMD	185,500.000,00	275,511.790,55	148,5
— Avtoprevoz Zasavje	158,000.000,00	192,355.464,30	121,7
Gramat			
— opekarna	67,500.000,00	46,228.450,50	68,5
— kamnolom	11,236.000,00	9,964.545,00	88,7
— gradbena skupina	10,000.000,00	34,334.513,50	343,3
DO TET			
— vzdrževanje naprav	266,438.093,00	255,871.114,70	96,0
DO IMD			
— SIMD	179,560.000,00	185,967.128,65	103,6
— EIMD	78,500.000,00	69,389.841,95	88,4

Erika Kavčič

Dejali so ...**Sergej Kraigher, član CK ZKJ**

V vsakdanji praksi se še vedno ni dovolj uveljavilo spoznanje, da je lahko cena nedoslednosti pri uresničevanju temeljne linije socialističnega samoupravnega razvoja zelo visoka. Njeno uresničevanje zahteva dosledno izvajanje sistema odgovornosti, ki je zelo konkretno naveden v ustavi in zakonu o združenem delu. Dejstvo, da se ta sistem — od vrha navzdol in od spodaj do vrha — zelo počasi oziroma slabo uresničuje, v javnosti ustvarja precej zmede. Toda vprašanje odgovornosti je vse bolj prisotno tudi v širši javnosti, v delegatskih skupščinah in v zvezi komunistov. To se dogaja, odkar se

posledice avtarkične gospodarske in še zlasti investicijske politike pa tudi počasnega uresničevanja ustavnega položaja delavcev, v življenju in razvoju sleherne samoupravne organizacije in skupnosti ter vsake družbenopolitične skupnosti, vedno bolj pa tudi v življenju vsakega posameznika, vse bolj čutijo. To je osrednji problem. Kadar imajo v razmerah blagovne proizvodnje odločilno besedo o pogojih za gospodarjenje ter gospodarski in razvojni politiki administracija in razni politični organi, in ko pri odločanju o presežnem delu niso več odločilni dejavniki delavci in delavski svet, se nujno zamegli tudi vprašanje odgovornosti.

Dušan Šinigoj, predsednik izvršnega sveta SR Slovenije

Politični trenutek SR Slovenije in SFR Jugoslavije je zelo zahteven in ponekod poln namigovanj o tem, da nam sistema socialističnega samoupravljanja ne uspeva realizirati in ali ni ravno ustavni sistem kriv za nastale težave s katerimi se že tretje leto zapored vztrajno borimo, jih postopoma zmanjšujemo pa tudi odpravljamo. Čeprav smo v veliko zadolženost v tujini zašli v obdobju po sprejemu nove ustave in so bile prav v tem času sprejete tudi številne nepravilne odločitve, analize potrjujejo, da so naše sedanje težave v največji meri posledice

ca nepravilnosti in nedoslednosti ter neupoštovanja v izvedbi, ki jih lahko odpravi le z nadaljnjim dograjevanjem in doslednim uresničevanjem sistema socialističnega samoupravljanja. V tem je za nas edina možna alternativa. Rezultati dosedanjega uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije tudi konkretno potr-

jujejo, da sta v oteženih razmerah gospodarska stabilizacija in socialistično samoupravljanje neločljiva in usodno povezana.

Ukrepi tekoče in razvojne politike, s katerimi uresničujemo ta program, so za marsikoga boleči. Nekateri celo očitajo, da so vsiljeni iz tujine in za naš sistem neprimer- ni, ob tem pa pozabljajo na realnost, ki terja

prav takšne ukrepe, za katere smo se opredelili že v programu dolgoročne gospodarske stabilizacije. So pa po drugi strani tudi nujni, če želimo boljši in na stabilnih osnovah temelječ jutrišnji razvoj in višji življenjski standard delovnih ljudi in občanov.

Remont bloka IV (125 MW) v letu 1985

Remont bloka IV (125 MW) v letu 1985 je planiran od 1. 6. do 31. 9. 1985. V bistvu ne gre za normalen letni remont, ki traja mesec in pol, ampak za rekonstrukcijo uparjalnika kotla, zaradi tega je zaustavitev bloka planirana za štiri mesece. Zakaj pravzaprav gre?

Kotel OP 380 b za blok IV (125 MW) je poljske proizvodnje, dobavitelj RAFAKO, pretok sveže pare 380 t/h, tlak sveže pare 132 barov, temperatura sveže pare 540°C, pričetek obratovanja kotla v letu 1968.

Postavljeni kotel je tipске izvedbe, ki ni v celoti prilagojen premogom zasavskih premogovnikov, saj zaradi žilindranja ne dosega nazivne moči (le cca 85 %) pri trajnem obratovanju. Poleg nedoseganja nazivne moči že od samega pričetka obratovanja v letu 1968 pa so se v drugi polovici sedemdesetih let pričele pojavljati še vse pogostejše izsiljene zaustavitve kotla. Zaradi prevelike erozije cevi v drugem vleku je prihajalo do netesnosti, zlasti na grelniku vode. Vsakoletno spremljanje obratovanja in vzdrževanja ter rezultati vsakoletnih meritev debelin cevi so samo potrjevali, da bo potrebno zaradi prekomernega zmanjšanja debelin cevi izvesti zamenjavo grelnika vode in pregrevalnika pare, hkrati pa izvesti predelavo drugega vleka v pogledu izboljšave hidravličnih razmer in ureditve regulacije temperature pregrete pare. Na osnovi prisilnih zaustavitev in na osnovi rezultatov meritev je zato republiški inšpektorat parnih kotlov že v letu 1978 odredil, da TET preuči možnost zamenjave celotnega ogroženega tlačnega dela kotla. Sama zamenjava dotrajanih elementov in predelava drugega vleka je bila nato izvršena v letu 1981. Da se je stanje po obnovitvi izboljšalo, je razvidno iz analize pregleda vzrokov izpadov kotla.

V času remonta v letu 1982 je bil opravljen inšpekcijski pregled kotla, izvršen s strani REI PK Ljubljana. Inšpektor je opozoril na premočno deformacijo ocevja v področju lijaka pod uparjalnikom in zadalžil TET, da predvidi ustrezno spremembo celotnega lijaka.

V okviru rednega letnega remonta v letu 1983 je inšpektor ugotovil, da so se deformacije v lijaku povečale, tako da je bila otežena demontaža in montaža odžilindrnika. Poleg obravnavane problematike cevi uparjalnika pa je bila obravnavana tudi problematika obzidave kotla. Vse pogostejša popravila obzidave predstavljajo namreč dodatno nevarnost v obratovanju, saj način popravila s ploščami, ki se vgradijo odtodno na poškodovano mesto, povečuje statično obremenitev kotla lokalno in na celotni konstrukciji. Ugotovljeno je bilo, da je lahko tak način popravila le začasen in da je potrebno obzidavo v celoti obnoviti

ali pa spremeniti način toplotne izolacije s sodobnejšo izvedbo. V okviru omenjenega inšpekcijskega pregleda je ugotovljeno, da poškodbe na tlačnem delu uparjalnika in drugih elementih kotla izvirajo pretežno iz kvalitete premoga. Po podatkih o kvaliteti premoga je razvidno, da se povprečna količina pepela povečuje od 31,70 % v letu 1980 na 35,75 % v letu 1981 in na 38,12 % v letu 1982, v enaki meri pa se znižuje povprečna kurilnost, in sicer 9,7 MJ/kg v letu 1980 na 9,47 MJ/kg v letu 1981 in 9,06 MJ/kg v letu 1982.

Republiški inšpektor parnih kotlov republiškega energetskega inšpektorata SR Slovenije je na osnovi navedenih dejstev izdal odločbo:

— Izdelati program sanacije tlačnega dela kurišča. Ta naj vsebuje obnovo oziroma zamenjavo uparjalnih cevi z lijakom, novo izolacijo in zamenjavo vseh tistih elementov, ki vplivajo na varnost obratovanja do 30. 12. 1983.

— Izvršiti sanacijo parnega kotla po predhodno odobrenem programu do 30. 12. 1985.

Takoj nato smo pristopili k realizaciji odločbe. Na nivoju EGS je bila imenovana strokovna komisija za razrešitev načina rekonstrukcije kotla, ki je imela nalogo s pomočjo strokovnjakov poiskati najboljše rešitve pri sami izvedbi. Investicijski program za popravilo uparjalnika kotla OP 380 b je izdelal Inženirski biro Elektroprojekt v marcu letošnjega leta. Tehnično dokumentacijo za izvedbo rekonstrukcije je izdelal projektant kotla RAFAKO. Proizvajalec opreme je TPK Zagreb, montažna dela pa bo izvajala Hidromontaža Maribor. Seveda bo sodelovalo še nekaj naših, pa tudi tujih firm, predvsem kar se tiče dodatne opreme.

Povedati je treba da je za omenjeno rekonstrukcijo, ki jo izvedejo na Poljskem, potrebna šest do devet mesečna zaustavitev bloka, zato je rok 4 mesece res minimum kar lahko dosežemo. Seveda bo daljša zaustavitev kot je normalni remont povzročila tudi probleme, kam s proizvodnjo premoga. Tudi v tej smeri so nakazane rešitve.

Predvideno popravilo uparjalnika naj bi prispevalo k večji obratovalni zanesljivosti kotla in večji možni proizvodnji električne energije. Načrtovano popravilo omogoča tudi željeno podaljšanje življenjske dobe celotnega bloka do leta 1995, v kolikor bodo v perspektivi obnovljeni tudi ostali kritični elementi, ki vplivajo na pravilno delovanje bloka, in če bo seveda zagotovljena ustrežna kvaliteta premoga.

Leopold Jamšek

Odkopavanje premoga na površinskem kopu Lakonca v letu 1984 in predvidevanja za prihodnje leto

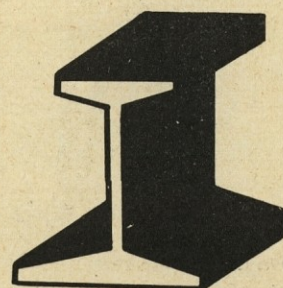
Kljub težavam, ki so spremljale odkopavanje na površinskem kopu Lakonca, je rezultat zadovoljiv. Te težave so predvsem v deževnih dnevih, ko je pridobivanje onemogočeno, zastoji na separacijah (tako na linijah kot občasno z vagoni), v letošnjem letu pogosti remont v elektarni, pa tudi plaz, ki se je sprožil v lanskem letu, je povzročil, da smo morali odstraniti dodatne količine odkrivke.

Od začetka pridobivanja premoga leta 1983 do konca leta 1984 bo predvidoma količinski rezultat naslednji: premoga 319.000 t, jalovine 1.920.000 m³, finančni pa: celotni prihodek 1.000.000.000 din, porabljena sredstva 800.000.000 din, dohodek 200.000.000 din.

Predvidevanja za leto 1985

Na površinskem kopu bo ostalo za eksploatacijo še 134.000 t premoga. Predvidoma naj bi se kop razširil tudi proti južni strani, kjer bi se pridobilo nadaljnjih 73.500 t premoga. V delu so tudi že študije upravičenosti površinskega kopa Bukova gora, ki naj bi bil nadaljevanje Lakonce. Tu so z vrtnami pokazane zaloge 800.000 t, od česar naj bi bilo eksploatiranih 750.000 t. Za to količino premoga bi bilo potrebno odstraniti 4.000.000 m³ odkrivke. Pri tem pa moramo upoštevati, da je količina, nakopana na južni strani Lakonce, kjer bo bistveno manj jalovine, odkrilo 800.000 m³ jalovine iz BUKOVE gore, kar je potrebno zaradi razbremenitve pod vrhom, ker obstaja nevarnost plazanja. Te napovedi so sicer precej optimistične, vendar se z zagnanim delom lahko izvedejo.

Boris Oberžan

Osemdešet let jamskega reševalnega moštva premogovnika Trbovlje

V drugi polovici XIX. stoletja je reševanje v jamah potekalo, v kolikor se to sme imenovati reševanje, le s cevnimi aparati z maskami.

Zaradi pomanjkanja kisika v jamski atmosferi so s posebnim dovodom dovajali svetilkam na bencin ali na drugo gorivo zrak, da so lahko sploh gorele.

Na sliki 1. je reševalec, opremljen s cevnim aparatom konstrukcije Rouquayrol (okrog l. 1875).

Rouquayrol — cevni aparat.

Cevne aparate z masko so uporabljali pri gašenju in reševanju tudi gasilci. Pri tej takiki reševanja in gašenja v notranjosti gorečih stavb je bila uporaba cevnih aparatov z maskami uspešna in z ozirom na akcijski radij zadostna. Zato so gasilci te aparate izpopolnjevali. Zaradi dima, ki nastaja pri gorenju, so tudi cevne maske imenovali dimne maske. Zaradi ogljikovega dioksida, ki nastaja pri gorenju in se nabira v nižjih

Müllerjeva dimna maska.

prostorih, torej v kletih, je bila uporaba aparatov v teh prostorih nujna. Tem aparatom so rekli tudi „kletni aparati“. Z dimnimi maskami so bili gasilci opremljeni v večjih mestih že od 1830. leta. Na Dunaju so l. 1887 uvedli izpolnjeno Müllerjevo dimno masko. (Slika 2.)

To sestavlja v bistvu maska iz jelenove kože, ki si jo je gasilec nataknil čez čelado in pod pazduho pritrdil z verižico, tako da se je kolikor toliko tesno prilegala na obleko in telo. Pred obrazom je bila v maski dvojna gosta mrežica, ki je omogočala dober pregled, pa tudi govorjenje. Skozi to mrežico je uhal tudi izdihani zrak. Pod mrežico je bil priključek za cev (19 mm), po kateri so dovajali svež zrak pod tlakom s pomočjo zračnih tlačilk. L. 1896 je bila dunajska poklicna gasilska brigada opremljena s štiriindvajsetimi takimi maskami s pripadajočim priborom.

Dimne maske so dopolnjevali in z vgraditvijo izpušnih ventilov mrežice zamenjali s steklom ali sljudo. Ker dimne maske niso bile tesne, so dovajali po cevi večje količine zraka, kot je potrebno za dihanje, tako da je bil pod masko vedno nadtlak. Izdihani zrak je odtekal preko ventila in ob robovih maske same, ki se zrakotesno ni mogla prilagoditi obleki.

Leta 1900 je Neupert za dunajske gasilce izdelal dimno masko, v katero je dotekal po cevi čist kisik. Kisik je gasilec nosil s seboj v jeklenki, ki je bila pritrjena za pas. V jeklenki je bil kisik komprimiran na 100 barov in je preko reducirnega ventila pod zmanjšanim tlakom kontinuirano pritekal pod masko.

Baselski gasilci v Švici so bili l. 1895 prvi v Evropi opremljeni s kisikovim Hornerjevim aparatom (slika 3.). Aparat je izumil baselski gasilski komisar Rudolf Horner.

Hornerjev aparat

Hornerjev kisikov aparat je tudi omogočal nemoteno gibanje, ker je bil kisik komprimiran v jeklenki, ki so jo nosili na hrbtu. V jeklenki s prostornino 5 l je bil kisik kom-

primiran na 100 barov, torej je bilo v jeklenki 500 l kisika. V reducirnem ventilu se je zmanjšal tlak na 2—3 bara in dotekal po cevi v masko preko doziranega v količini okrog 15 l/min. Enkratna uporabnost aparata je torej znašala okrog 30 min.

Maska je bila izdelana iz bakrene pločevine, ob robovih pa obšita z usnjem in tako kolikor toliko zrakotesna. Hornerjeve izpopolnjene aparate so švicarski gasilci uporabljali do l. 1925.

Poleg opisanih aparatov so po svetu uporabljali še druge podobne aparate, ki so delovali po enakem principu.

Izdihani zrak se pri teh kisikovih aparatih ni očistil ogljikovega dioksida, ki ga človek izdihava, ampak se je pomešal z dotekajočim kisikom in odhajal skozi izdišni ventil iz maske na prosto. V kolikor naj bi potekalo nemoteno in varno delo s kisikovimi aparati takega principa dalj časa, torej 1 uro ali več, nastanejo konstrukcije, ki bi dosegle preveliko maso in oblike in bi zopet oviralo reševalce, rudarje v jami.

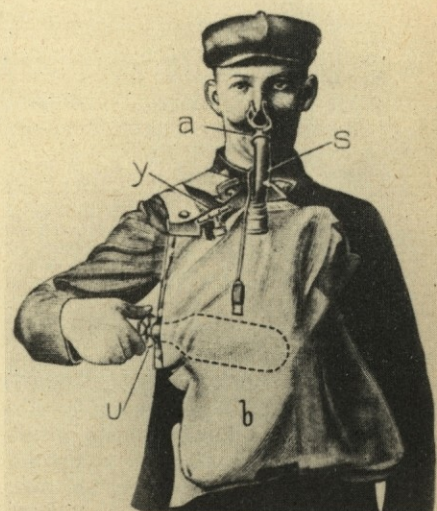
Tako so se vsi zavedali, da je rešitev v tem, da se izdelajo avtonomni, neodvisni reševalni aparati, ki dozirajo kisik, izdihani ogljikov dioksid se pa absorbira v regenerativni patroni in tako je ves sistem zaprt. Istočasno se izkorišča tudi kisik (17 %), ki ga človek izdihava. Vse to mora biti v aparatu, ki ga nosi reševalec. Ker ti aparati obnavljajo zrak, so jih imenovali — regeneracijski aparati.

Ob prelomnici XIX. stoletja so pričeli izdelovati regeneracijske aparate, pri katerih se izdihani zrak ob dotiku s kemikalijami (alkalije) vpije in odstrani izdihani ogljikov dioksid (4 %) in vodna para, porabljeni kisik se pa dopolni s kisikom (21 %)

— iz jeklenke, kjer je ta komprimiran (aparat-pneumator)

— ali pa oddajajo kemikalije (superoksidi) pri medsebojnem reagiranju z izdihanim ogljikovim dioksidom in vlago, prosti kisik, ki ga reševalec vdihava (aparat-pneumatogen).

L. 1896 je bil izdelan pneumatofor: Njälcher-Gaertner (Dunaj) slika 4.

Pneumatofor Walcher-Gaertner

Prve izvedenke teh aparatov so imele dihalne vreče na prsih. V vreči je bila jeklenka s komprimiranim kisikom in steklenica, (steklena) v kateri je bil absorbent za ogljikov dioksid (kalijev hidroksid). Pri uporabi se je steklenica v vreči razbila in s to kemikalijo se je vezal izdihani ogljikov dioksid. Manjkajoči kisik pa je reševalec sam doziriral, tako da je občasno iz jeklenke komprimirani kisik spuščal v vrečo. Dihal je s pomočjo ustnika, ki je bil sposoben s kavčukovo cevjo (brez ventilov) z dihalno vrečo. To je bil pravzaprav samoreševalec z maso v prvotni izvedbi 4,5 kg. Princip tega aparata so izboljševali. Dodali so še drugo jeklenko za kisik, ki so jo nameščali za pas itd. Ing. Mayer (Herne) je pri tipu Schamrock namestil dve kisikovi jeklenki reševalcu na hrbet, medtem ko je bila dihalna vreča na prsih. (sl 5) Kalijev lug pa je pred uporabo stresel v razsutem stanju ali raztopljenem v dihalni vreči absorbent za ogljikovo kislino in doziranje kisika ni bilo konstantno, ampak je reševalec po potrebi odpiral ventil jeklenke in brez reducirnega ventila spuščal kisik v vrečo. Ker ni bilo izdišnih in vdišnih ventilov, je bilo več mrtvega prostora, kjer se zrak ni dovolj obnavljal in količina ogljikovega dioksida je narasla pri daljši uporabi na 5 % ali celo 10 %.

Schamrock 1902 — 1903

Schamrockov aparat je bilo po trikratnih kriterijih dovoljeno uporabljati eno uro (slika 5.). Enakovreden mu je bil Mayer-Pilarev tip, katerega prototip je bil izdelan na Dunaju 1888 in so ga uporabljali v Avstroogrski.

Leta 1901 je Giersberg v tovarni kisika v Berlinu izdelal pneumatofor s samostojnim cirkuliranjem zraka (slika 6.).

Giersbergov aparat

Kisik so v aparatu dovajali iz jeklenke, ki je bila polnjena s tlakom 100 barov preko reducirnega ventila kontinuirano, torej s konstantnim doziranjem in tlakom 5 barov. Dote-kajoči kisik iz reducirnega ventila je v injektorski šoli in od tu dalje povzročal cirkulacijo zraka v aparatu.

Aparat ima v prvotni izvedbi jeklenko s kisikom, manometer, reducirni ventil, injektor in hladilno cev na hrbtu, dihalno vrečo nosi pa reševalec na prsih. Absorbcijsko sredstvo je bilo natronsko apno, nameščeno v dveh patronah na hrbtu nad jeklenko. Natronsko apno, ki je bilo uporabljeno kot regeneracijsko sredstvo, se je pri tej konstrukciji prehitro spremenilo v lug, doziranje kisika in s tem premajhna cirkulacija zraka, 16 l/min, v tem zaprtem sistemu, sta glavni pomanjkljivosti tega aparata.

V modelu iz l. 1903 so namesto natronskega apna uporabili jedki kalij, kar je bilo boljše in v modelu 1904 so z izboljšavami dosegli boljšo cirkulacijo zraka in po enorumenem delu pod aparatom je količina ogljikove kisline, ker se vsa količina ni vpijala v absorbentu, dosegla do 4,4 %. To je bil že uspeh, da so mogli te aparate uporabljati za reševanje v jami.

To so bili enourni aparati.

Pri vseh teh in kasnejših aparatih je problem topel zrak, ki nastane pri daljšem dihanju. Pri reagiranju absorbenta z ogljikovim dioksidom nastane toplota. Zato ima večina aparatov daljšo cev, kjer se zrak ohlaja ali pa posebne hladilnike. Kasneje, ko so obdali aparat z ohišje, je bilo ohišje kjer je absorbentska patrona, opremljeno z odprtini, da je atmosferski zrak lažje cirkuliral okrog segrete patrone in jo ohlajeval.

Giersbergov aparat s prisilno cirkulacijo zraka je bil princip, po katerem so izdelovali reševalne aparate firme Draeger, Giersberg in Westfalia in jih seveda modificirali in spopolnjevali. Injektorski sistem za kisik so kasneje opustili. Reševalni aparati so bili tako kot danes opremljeni z ustniki ali maskami.

Kratek opis reševalnih aparatov je podan zato, da se vidi, s kakšno tehniko so v teh letih opremljali jamske reševalne čete v premogovnikih in na podlagi tega so bili izdelani pravilniki o reševanju in opremljanju.

Osnova razvoja reševanja v jamah je podana v avstrijskih predpisih, ki jih je izdal glavni rudarski urad na Dunaju l. 1902. Dodatek teh pa je v spremenjenih določilih iz l. 1905.

Med drugimi določili se zahteva:

Da se po možnosti lahko uspešno ukrepa takoj po eksploziji treskavih plinov ali eksploziji premogovega prahu, ki nastane v jami ali pa morajo biti proti jamskem ognju jame, ki so ogrožene s prej navedenimi nevarnostmi, za vsak primer opremljene takole:

— Vsaka jama mora imeti na površini v neposredni bližini pohodnega šahta ali rova prostor, ki je opremljen kot reševalna postaja v kateri mora biti zahtevana oprema stalno v uporabnem stanju.

Dve ali več bližnjih jam sme imeti po dovoljenju rudarskega urada skupno reševalno postajo. Ta mora biti pripadajočim jamam enako dostopna. Nadzor nad postajo pa vodi obratovodja najbližje jame.

— V vsaki reševalni postaji morajo biti dihalni aparati, ki so sigurno uporabni najmanj 1 uro in pri njihovi uporabi omogočajo čim bolj neomejeno in neovirano gibanje.

Vrsto aparatov, dovoljeno za to uporabo, določijo glavni rudarski urad.

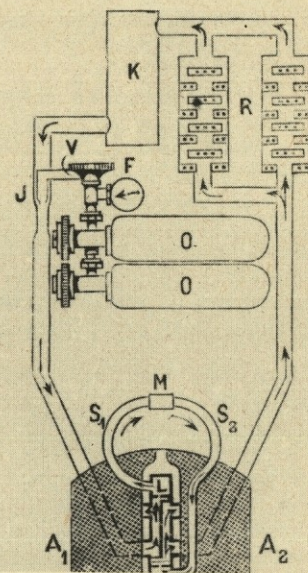
Število dihalnih aparatov v reševalni postaji, ki morajo biti vedno v stanju, oziroma se jih mora po uporabi takoj ponovno usposobiti, mora znašati v reševalni postaji za eno jamo 2 % od maksimalnega števila zaposlenih v enem šihu, vštevši nadzor in strelne mojstre, najmanjše število pa je deset aparatov.

V skupni reševalni postaji, ki služi večim jamam, mora biti število aparatov tolikšno, da zadostuje za maksimalno število zaposlenih v enem šihu tiste jame, ki je najmočnejše obložena.

V smislu čim hitrejšega pričetka reševalne akcije, mora biti v jami na navozišču, kjer izvažajo, najmanj dva v prenosnem zaprtem zaboju zaklenjena dihalna aparata z dvema električnima svetilkama. Če se med delom preusmeri izvoz na drugo navozišče, morajo signalisti zaboj s predpisanim številom aparatov s svetilkami vred prepeljati na to dovozišče. To velja v primeru, če niso vsa ali več dovozišč stalno opremljeni z dihalnimi aparati, ki so v zaboju in pripadajoče električne svetilke. Signalisti morajo ob začetku šihata kontrolirati ispravnost električnih svetilk.

Tam sledijo še druga določila.

Draegerjev aparat je napredek starega Giesbergovega aparata. Že model iz l. 1903 ima sledeče dele: (slika 7.)

Draeger aparat I. 1903 — shema

jeklenki s komprimiranim kisikom O, manometer F, injektorsko šobo J, regenerativni patroni R, reducirni ventil V in hladilnik K, ki so nameščeni na hrbtu reševalca. Na prsih sta dve dihalni vreči A₁ A₂, ki sta povezani z metalno cevjo L, v kateri sta dva ventila iz sljude. Ustnik je označen z M in obe cevi, uzdišna in izdišna s S₁ in S₂.

Draegerjev model reševalnega aparata iz l. 1907, pa tudi aparati drugih firm, so bili že tako izpopolnjeni, da so bili za uporabo dve uri in pod aparatom se je lahko opravilo 30.000 do 40.000 daNm. Aparati so bili

opremljeni s konstantnim doziranjem kisika 2 l/min in z depresijo 80 do 110 mm vodnega stebra so dosegli cirkulacijo zraka povprečno 60 l v minuti. Količina ogljikovega dioksida tudi pri dvournem delu ni prekoračila dovoljenih mej (0,3 %). Masa aparata z ustnikom je 16 kg, z masko pa 18 kg.

Tip Westfalia aparata iz l. 1907 je bil enako funkcionalen kot Draeger (1907).

To so bili 2-urni reševalni aparati.

Aparati različnih tipov in letnikov firme Draeger in Westfalia so bili v rabi v reševalnih postajah: Hrastnik, Trbovlje in Zagorje.

Enakovredni reševalni aparati, ki so jih v teh letih uporabljali v Angliji, so bili Weg-ovi in v Franciji Tissot-ovi.

Ko so bili dani v promet 2-urni aparati, so se temu primerno spremenili tudi predpisi, kar tangira tudi zasavske premogovnike.

L. 1908 je okrožni rudarski urad v Celju izdal predpise o reševanju (v jami) in nudenju prve pomoči v rudnikih. Nekatera navedena poglavja so zanimiva zaradi primerjave z današnjimi zahtevami, pri čemer pa lahko spoznamo, da ni velikih razlik.

Poglavje III govori o ureditvi reševalnih postaj.

V reševalni postaji mora biti vedno na razpolago:

- Kot je v poglavju VI, zahtevamo število reševalnih aparatov s potrebnimi rezervnimi deli, zalogo kisika in pribora ter merilnih, preskuševalnih naprav. V kolikor zahteva rudarski inšpektor, morata biti v reševalni postaji tudi dva cevna aparata z maskama in z najmanj 200 m dolgo zračno cevjo ter zračno tlačilko.

- Dvojno število električnih (prenosnih) svetilk, v kolikor ima jama svojo polnilno postajo, drugače pa mora biti trikrat več svetilk.

- Kovček s kisikovimi jeklenkami in 1 Bračerjev aparat za oživiljanje.

- Najmanj trije Minimaks (gasilni) aparati in trije anihilatorji ali slični aparati.

- Po zahtevi rudarskega inšpektorja mora biti določena zaloga s katranom prepojenega platna, ki služi za hitro zapiranje določenih jamskih prostorov, rudarsko orodje in druga oprema za reševalce, zapisni bloki, dalje žebli, deske, plohi, opeka, apno in pesek.

V reševalni postaji morajo sproti voditi in dopolnjevati:

- Seznam celotne opreme.
- Seznam reševalnega moštva in stanovanja, kakor tudi kontrolne marke (številke svetilk).

- Evidenco o poučevanju, teoretičnih in praktičnih vajah celotnega reševalnega moštva.

Prostor za praktične vaje mora biti zaprt, ki se ga lahko napolni z dimom in zviša temperatura, s tem da se močneje zakuri ter tako ustvari pogoje, kot so pri akcijah v jami. Prostor mora imeti steklena okna, da se od zunaj lahko spremlja potek vaj in ventilacijsko napravo.

Poglavje IV. — reševalni aparati

Skladno s prvo točko morajo biti v reševalni postaji reševalni aparati, ki omogočajo najmanj 2-urno delo, in kjer se mora doseči delo najmanj 30.000 daNm v atmosferi, kjer se ne da dihati. V kolikor so to regene-

rativni aparati, mora biti zraka, ki kroži v aparatu v prej navedenem času v zadostni količini (aparati na komprimiran kisik, ki dozirajo 2 l kisika na minuto, morajo povzročati cirkulacijo zraka, ki znaša najmanj 50 l/min) in po možnosti brez CO₂; količina CO₂ v aparatu ne sme pri 2-urni uporabi prekoračiti količine od 0,3 %.

Temperatura zraka, ki se ga vdihava, ne sme biti manjša od + 10°C in ne večja od + 50°C.

Aparati, ki se smejo v sedanjem času uporabljati, so:

- Draeger-jev aparat (z ustnikom ali masko) model 1907/1908.

- Westfalia aparat (z ustnikom ali masko) model 1907/1908.

- Pneumatogen — delovni aparat II b (izboljšan model novega pneumatogena je v izdelavi).

- Aerolit.

Aparate starejših sistemov je tudi še dovoljeno uporabljati, toda samo za dela manjšega obsega in časa. Kot reševalni aparati so dovoljeni le aparati, ki so naštetih od 1 do 4.

Prenosne električne jamske svetilke morajo zadostiti zahtevam, ki so navedene v predpisih. Eden izmed pogojev je tudi ta, da morajo nepretrgoma svetiti 8 ur. Kateri sistem se pa sme v posameznih jamah uporabljati, določi rudarski urad.

Poglavje VI. število reševalnih aparatov

Število reševalnih aparatov mora znašati:

- V premogovnikih, kjer se pojavlja metan, nevaren premogov prah ali pa je premog nagnjen k samovžigu 2 % od maksimalno obloženega moštva v enem šihu (vštevši nadzorno osebje in strelne mojstre), najmanj pa 10.
- V ostalih rudnikih najmanj 4.

V nadaljevanju predpisi določajo pogoje za centralno reševalno postajo, številčnost reševalne čete in njen sestav, pripravištvu in izpiti reševalcev, vaje in število vaj ter delomerilne stroje in obnašanje v resnih primerih, akcijah ter vodstvo reševalnih moštev.

V poglavju XVI. so določila o prvi pomoči

Na vsakem rudniku oz. na vsakem samostojnem obratu mora biti poseben zaprt prostor, ki je namenjen prvi pomoči. Prostor mora biti svetel, posebno čiščen in mora imeti tudi umetno razsvetljavo.

V tem prostoru morajo biti minimalno zahtevani pripomočki:

- Kovček s pripomočki za prvo pomoč z medikamenti, pri majhnih obratih ali pa pri obratih, ki imajo lastno bolnišnico zadostuje obvezilni material.

- Za prenos ali prevoz ponesrečencev mora biti na razpolago poseben transportni voz ali pa nosila.

- Higijensko urejeno ležišče, kjer nudi zdravnik prvo pomoč.

- Seznam opreme za prvo pomoč.

- Seznam oseb, ki so podučene o nudenju prve pomoči s podatki o stanovanju in eventualno številke kontrolnih mark.

- Natiskana navodila za nudenje prve pomoči.

O nudenju prve pomoči morajo biti podučeni:

- člani reševalne čete kot tudi vse tehnično osebje,

- pri obratih, ki nimajo lastne reševalne čete, 2 % od obloženih (torej na delu), na vsak način pa toliko rudarjev, da sta po dva v vsaki izmeni.

V ostalih poglavjih se še precizira delo te enote, določajo vaje, usposabljanje, določajo posamezne odgovornosti itd.

Kot je bilo že povedano, in predpisi iz l. 1908 so to tudi dovoljevali, so uporabljali še reševalne aparate — pneumatogen aparate in aerolit.

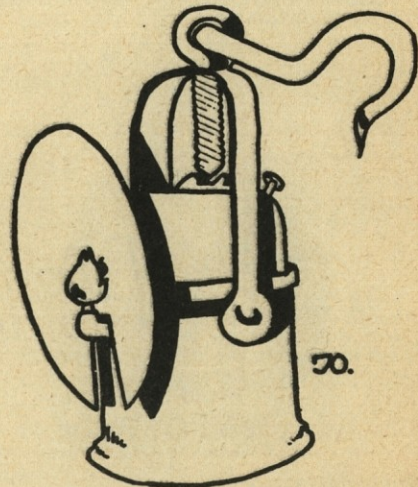
Pneumatogen (Bamberger, Boeck-Dunaj, izvedenka, ki so jo uvajali v Avstroogrske) je regeneracijski aparat drugačne vrste, kjer ni kisik komprimiran v jeklenkah, ampak nastaja v patronah aparata. Patrone so bile polnjene s kemikalijo, natrikalijevim superoksidom in ta kemično reagira, ko človek izdihne ogljikov dioksid in vlogo, tako da CO₂ kemično veže, pri tem se pa sprošča kisik, ki ga reševalec vdihava. Ker kemikalije v začetku uporabe ne dajejo dovolj kisika, je v aparatu še majhna jeklenka s komprimiranim kisikom, ki pomaga premostiti začetno težavo.

Izdelovali so dva tipa aparatov kot samoreševalec in kot delovni aparat. V delovnem aparatu je večja količina kemikalij (tri patrone), ki omogočajo tudi 2-urno delo, v samoreševalcu, ki služi samo za umik iz zastrupljene jamske klime, pa manj. Poseben problem pri teh aparatih pa je hlajenje zraka. Pri kemični reakciji nastopajo pri intenzivnem dihanju poleg drugih nevšečnosti še temperature do 200°C. Ker tehnika teh problemov ni mogla v celoti rešiti, so te vrste aparatov kot delovne opuščali.

Aerolit aparati uporabljajo utekočinjen zrak. Za delo so sicer primerni in so jih uporabljali kot delovne aparate v bližini tovarn, kjer so utekočinjevali zrak.

V zasavskih premogovnikih obeh opisanih vrst aparatov niso uporabljali. (Nadaljevanje sledi.)

Peter Schneider

Problematika dela in nalog, ki jih je obravnaval poslovodni odbor DO Rudniki rjavega premoga Slovenije

Zagotoviti uporabnikom čim cenejšo, kvalitetno in sigurno oskrbo z enegijo je eden osnovnih ciljev, ki ga lahko uresničimo s poglobljanjem družbenoekonomskih odnosov in dograjevanjem samoupravne organiziranosti. Omenjeni cilj kot tudi zagotoviti vsem delavcem v kombinatu boljši in socialno varnejši samoupravni in družbenoekonomski položaj sta bila osnovno vodilo na referendumu v juniju 1984, ko smo se v REK EK odločali za novo samoupravno organiziranost. Kot podlaga novi organiziranosti sta služila Zakon o energetskem gospodarstvu ter družbeni dogovor. Tako so se delavci rudnikov Laško, Kanižarica, Senovo ter Zasavskih premogovnikov združili v DO Rudniki rjavega premoga Slovenije. Razumljivo je bilo na poslovodnem odboru zaslediti največje aktivnosti ravno na področju del in nalog, ki jih zahteva nova organiziranost tako na področju organiziranja rudnikov rjavega premoga, širše energetike kot tudi celote. Za temeljne organizacije iz sestava delovne organizacije Rudniki rjavega premoga Slovenije smo stremeli v okviru mikroorganiziranosti za poenotenim modelom, pri čemer pa je seveda bilo potrebno upoštevati določene specifičnosti, ki so nastale zaradi delitve dela in opravljanja določenih spremljevalnih dejavnosti. Vsekakor pa so bili osnovni motiv zastavljeni cilji, opredeljeni v predlogu nove organiziranosti. Bili so usmerjeni k takšni organiziranosti, ki bo prispevala k čim večji in čim cenejši proizvodnji premoga.

Razmeroma težaven gospodarski položaj Rudnikov rjavega premoga Slovenije (posebno temeljnih organizacij s področja Zasavja) je zahteval ustrezno angažiranje za odpravo vzrokov, ki pogojujejo poslovanje z

izgubo. Ta tudi za leto 1983 še ni pokrita kljub Zakonu o pokritju dela stroškov enostavne reprodukcije pri proizvodnji električne energije, ki ga je sprejela Skupščina SR Slovenije. Nepokrita izguba iz leta 1983 in tekoče poslovanje z izgubo zahtevata še bistven večje angažiranje vseh delavcev naše delovne organizacije, saj v letu 1984 izmed vseh organizacij združenega dela s področja elektrogospodarstva in premogovništva samo Rudniki rjavega premoga Slovenije poslujejo z izgubo. Istočasno nekrita izguba iz leta 1983 in tekoča izguba iz poslovanja v letu 1984 povzročata ogromne likvidnostne probleme. Te moramo z lastnimi ukrepi omiliti v čim večji meri, saj so možnosti pridobivanja denarnih sredstev (kreditov) omejene.

Planiranju proizvodnje premoga, problematiki odvijanja proizvodnje in investicij, ki omogočajo proizvodnjo premoga, je posvečeno največ pozornosti. Rezultati to potrjujejo, saj se v letu 1984 kažejo bistveno pozitivni premiki na področju doseganja kvalitete premoga, potrebnega prestrukturiranja proizvodnje premoga glede na potrebe tržišča. Seveda pa vsi ukrepi še ne dajejo pozitivnih rezultatov, v kolikor gledamo z vidika potrebnega dvigovanja oz. doseganja storitev za izboljšanje pogojev v proizvodnji. Prehod na štirilizemsko delo bo v prihodnosti nujno potreben v proizvodnji premoga, zato že sedaj potekajo določene aktivnosti in študije. Na osnovi izsledkov bomo iskali optimalne rešitve tudi v organizaciji dela, ki bi v prihodnosti prinesle določene pozitivne učinke.

Glede na kadrovsko problematiko v DO RRPS in potrebno zagotavljanje ustreznih kadrov za jamsko proizvodnjo oz. njene spe-

cifičnosti moramo Rudarskemu šolskemu centru v okviru REK Edvard Kardelj najti ustrezno mesto, pri tem pa predvsem zagotoviti pogoje za delo vseh funkcij. Za usposabljanje kadrov ne more izključno skrbeti le RŠC, ampak mi vsi in šolska delovišča oz. ustrezni poligon. Za praktični pouk učencev so le del potrebne, v kolikor ne omenimo izvajanja teoretičnega pouka učencev v okviru Zasavskega srednješolskega centra. Smo v fazi urejanja določenih samoupravnih odnosov na področju osebnih dohodkov kot tudi samoupravnega spoznanja o delitvi skupnega ali skupno ustvarjenega prihodka ter normativov, kar je za vse temeljne organizacije izredno pomembno področje. Izredno zahtevna problematika narekuje tudi določeno angažiranje poslovodnih organov za uveljavitev ustreznih odnosov v delovni organizaciji in v energetiki oz. konkretnije v elektrogospodarstvu in premogovništvu. To je del problematike in nalog, ki jih je obravnaval poslovodni odbor delovne organizacije Rudniki rjavega premoga Slovenije v dosedanjem obdobju in le tu ni navedeno obravnavanje tekoče prisotnih nalog v delovni organizaciji, interesni skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva in drugih organih s področja energetike in odnosih do družbenopolitičnih skupnosti ter drugih.

Gospodarska situacija in zahtevne naloge, ki jih je potrebno rešiti v razmeroma kratkem roku, pa bo poslovodni odbor opravil samo z veliko angažiranostjo in pomočjo družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter vseh zaposlenih.

Zdravko Stradar

Dopolnjen investicijski program odpiranja novih predelov slojišč v premogovniku Hrastnik in Trbovlje

Investicijski program za odpiranje novih predelov slojišča na področju Hrastnika in Trbovelj ter za modernizacijo tehnološkega procesa proizvodnje premoga je bil izdelan v drugi polovici 1978 in odobren v letu 1979.

Predvidena vlaganja po navedenem investicijskem programu obsegajo:

V jami Hrastnik odpiranje in modernizacijo tehnološkega procesa za odkopavanje v poljih:

- Kotnem polju med kotama 252 in 85,
- Vzhodnem talnem skladu med kotama 140 in 85,
- v poljih A, B in C med kotama 85 in 0.

V jami Ojstro odpiranje in modernizacijo tehnološkega procesa za odkopavanje:

- severnega krila kadunje (zapadno in Lopata polje med kotama 160 in 20),
- južnega krila kadunje (Javor polje) med kotama 120 in 20.

V jami Trbovlje odpiranje in modernizacijo tehnološkega procesa za odkopavanje v sledečih poljih:

- Pasetti polju,
- AB polju,
- Marija polju s sprednjim delom Terezijarova,
- VI. polju,
- Frančiška polju,
- Zgornjem VII. polju pri odkopavanju med kotama 398 in 318.

Na separaciji Trbovlje modernizacijo tehnološkega procesa z uvedbo suhega odse-

V obdobju 1976 do 1983 je bila iz jam Hrastnik (+ Dol), Ojstro in Trbovlje dosežena sledeča proizvodnja:

	Hrastnik (+ Dol)	Ojstro	Trbovlje	Skupaj
1976	303.798	238.992	738.610	1.281.400
1977	177.301	284.849	618.950	1.081.100
1978	285.240	300.590	528.270	1.114.100
1979	273.705	198.187	568.588	1.040.480
1980	285.205	260.695	470.150	1.016.050
1981	287.111	272.206	588.076	1.147.403
1982	326.151	227.489	615.362	1.169.002
1983	231.291	189.525	708.619	1.129.435

javanja pred mokromehanskim separiranjem v prvi fazi in v drugi fazi po dograditvi TE-TO (prvotni plan 1995) prehod na drobljenje vsega rovnega premoga brez mokromehanskega separiranja.

Na centralnem lesnem skladišču v Trbovljah modernizacijo tehnološkega procesa priprave jamskega lesa.

V obdobju 1976 do 1983 je bila iz jam Hrastnik (+ Dol), Ojstro in Trbovlje dosežena sledeča proizvodnja:

Za odpiranje navedenih delov novih slojišč in modernizacijo tehnološkega procesa so bila predvidena sledeča investicijska

vlaganja v osnovna sredstva in družbeni standard.

	v 000 din			
	obratna sredstva	po stalnih cenah iz leta 1978 osnovna sredstva	družbeni standard	Skupaj
Jama Hrastnik	.	718.861		
Jama Ojstro	.	247.370		
Jama Trbovlje	.	464.529		
Separacija Trbovlje	.	194.991		
Predelava jam. lesa Trbovlje	.	35.218		
Skupaj	69.117	1.660.969	334.862	2.064.948

Izvedba navedenega investicijskega programa je bila predvidena pri planiranem obsegu in dinamiki vlaganj do konca leta 1985.

Po izvedbi navedenih vlaganj je bila predvidena v IP iz leta 1978 proizvodnja rjavega premoga iz jam Hrastnik, Ojstro in Trbovlje s predpostavko, da se po letu 1986 proizvaja samo rovni energetski premog za potrebe

TET in TOL brez mokromehanskega separiranja ter separacijskih izgub iz jam Hrastnik, Ojstro in Trbovlje in ne le iz jame Trbovlje kot sedaj.

Po investicijskem programu iz leta 1978 je bila predvidena letno proizvedena sledeča proizvodnja iz posameznih jam v obdobju 86—90:

	v 000 ton					
	1986	1987	1988	1989	1990	1986-90
Jama Hrastnik	600	600	600	580	570	2.950
Jama Ojstro	320	320	313	310	310	1.573
Jama Trbovlje	940	930	930	915	910	4.625
Skupaj	1860	1850	1843	1805	1790	9148

Zaradi prehoda na proizvodnjo izključno energetskega premoga za potrebe TET in TOL od leta 1986 dalje je v invest. programu računana kurilnost 2750 kcal/kg = 11,5 MJ/kg in toplotna vrednost proizvodnje premoga v obdobju 1986—90 iz jam Hrastnik,

Ojstro in Trbovlje 9.148.000 ton = 105.200 TJ in povprečno letno proizvodnjo 1.829.000 ton oz. 21.040 TJ.

Po investicijskem programu so predvidene sledeče storitve:

	v ton/del		
Jama	odkop	jama	obrat
Premogovnik Hrastnik	18,40	5,86	5,27
Premogovnik Ojstro	17,04	5,26	4,72
Premogovnik Trbovlje	24,65	8,25	6,95

Normativi porabe materiala po IP

TOZD	les	energija	razstrelivo
Hrastnik	5 m ³ /000 t	23 kWh/t	130 gr/t
Ojstro	5 m ³ /000 t	27 kWh/t	135 gr/t
Trbovlje	4 m ³ /000 t	15 kWh/t	80 gr/t

V obdobju 1980—1984 so bila za izvedbo navedenega investicijskega programa na razpolago sledeča sredstva po cenah iz leta

1978 (upoštevajoč uradne podatke o inflacijskih stopnjah).

	v 000 din						
	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1979-84
Tranša po tekočih cenah	150.482	293.744	383.812	565.230	790.161	1.075.480	3.258.909
Tranša po cenah iz leta 1979	124.365	194.532	189.443	207.958	243.426	203.496	1.163.220

Od predvidenih skupnih vlaganj po IP iz leta 1978 v znesku 2.066.948.000 din je bilo preračunano na cene iz leta 1978 (uradni podatki o inflacijskih stopnjah) na razpolago 1.163.220.000 in bo porabljeno do konca leta 1984 872.302.000 din ali 42,24 % vseh planiranih vlaganj v šestih letih od skupno sedem let, ko po osnovnem planu potekajo investicijska vlaganja.

Vzrok za manjša vlaganja od predvidenih v programu je bil v pomanjkanju investicijskih sredstev v obdobju 1980—1982 in nezadostnih kapacitetah izvajalcev rudarsko gradbenih del v obdobju 1983 in 1984, ko so bila zagotovljena zadovoljiva finančna sredstva za izvajanje odpiralnih del oz. nabavo pripadajoče opreme.

Poseben problem za realizacijo nekaterih delov navedenega investicijskega programa pa je v tem času nastopil zaradi potreb po določenih spremembah zasnov in izvedbe glede na IP iz leta 1978.

Tako so bile pri odkopavanju v jamah Hrastnik, Ojstro in Trbovlje in pri odpiranju novih delov slojišč v teh jamah po sprejemu investicijskega programa v letu 1979 ugotovljene slabše montangeološke prilike od prvotno predvidenih v investicijskem programu. Bistvene spremembe v porabi premoga pa je narekoval zamik dokončanja TETO III od leta 1985 na obdobje med leti 1991 in 1995 kakor tudi nadaljnje dolgoročne potrebe po mokromehansko separiranih vrstah premoga za široko potrošnjo in industrijo zaradi potreb po naslonitvi na domačo energetske bazo.

Poslabšane montangeološke prilike glede na predvidene v investicijskem programu so se odrazile oz. imajo za posledico sledeče spremembe v zasnovi odpiranja in odkopavanja v jamah Hrastnik, Ojstro in Trbovlje.

V jami Hrastnik so se poslabšane montangeološke prilike odrazile:

— s ponavljajočimi se vdori vode in mulja na odkope v poljih A, B in C ter Vzhodnem Talnem skladu iz vodonosnega litvanskega apnenca, ki se nahaja v zgornji krovnini premogovnega sloja in s povečanimi hribskimi pritiski na komunikacije, izvedene v talni glini — to je talnini strmega premogovnega sloja pri odpiranju zalog premoga v poljih A, B in C med kotama 85 in 0.

Zaradi navedenih vdorov vode in mulja na odkope je bilo izvedeno intenzivno odvodnjavanje vodonosnega litvanskega apnenca iz drenažnih hodnikov na koti 85, predvideno pa je tudi dodatno odvodnjavanje na enak način na kotah 48 in 0.

Z namenom ugotavljanja akumulacij vode in žitkih mas v starem delu oz. na kontaktu z litvancem se je v obdobju po sprejemu investicijskega programa izvajalo in se predvideva nadaljnje raziskovalno vrtnanje v staro delo ter geomehanske in geofizikalne raziskave zaradi ugotavljanja nevarnih vodonosnih con oziroma ugotavljanja potrebne debeline varovalne plasti med vodonosno cono in odkopi.

Da bi zmanjšali vplive odkopavanja na zgornjo vodonosno krovino v conah odkopnih polj A, B, C in Vzhodnem Talnem skladu, na odsekih, kjer obstoja možnost prodorov vode in mulja, začasno odstopa od širokočelnega odkopavanja s pridobiva-

njem iz nadkopnega dela z rušenjem, kjer ne bo možno zagotoviti zadostne debeline varovalne plasti oziroma ne bo mogoče odvodniti vodonosnega litvanca. Namesto navedenega načina odkopavanja se predvideva v odvisnosti od debeline varovalne plasti do vodonosnih con odkopavanja s polnim zasipom oziroma odkopavanje z normalno višino etaže in rušenjem neposredno pod starim delom z utrjevanjem stropa odkopa. V conah, kjer ni pričakovati vdorov vode in mulja, se predvideva odkopavanje s širokočelno odkopno metodo s povečano višino etaže in pridobivanje iz nadkopnega dela z rušenjem. Delna uvedba zasipa oziroma utrjevanje stropa odkopov zahteva izgradnjo dodatnih objektov in naprav, ki niso bile predvidene v IP iz leta 1978.

Zaradi ugotovljenih povečanih hribinskih pritiskov na komunikacije na talni strani sloja je z namenom izgradnje smernih zračilno oskrbovalnih in transportnih hodnikov po obstojnejši hribini preločirano v DRP in v Aneksu k IP navedene komunikacije na kotah 85, 48 in 0 iz talnine v krovino, to je v obstojni vodonosni litvanski apnenec, s tem da so glavne transportne zveze za odvoz premoga s kote 0 na koto 85 (7. obzorje) in koto 240 (Savski obzor) ostale locirane še naprej v talnini strmega premogovnega sloja.

Komunikacije, locirane v vodonosnem litvancu na krovni strani sloja, bodo istočasno namenjene po navedenem dopolnjenem konceptu za dreniranje litvanca.

Brez večjih sprememb glede na prvotno zasnovo v IP, vendar z večjimi zakasnitvami glede na prvotni terminski plan, poteka odpiranje zalog v Kotnem polju, medtem ko je Vzhodni talni sklad že odprt.

V jami Ojstro so se poslabšane montangeološke prilike odrazile prav tako s ponavljajočimi se vdori vode in mulja na odkope iz krovnih vodonosnih plasti v odkpnem polju Terezija in Zapadnem polju.

Zaradi navedenih poslabšanih montangeoloških prilik se izvaja odvodnjavanje vodonosnega dolomita, ki se nahaja v talnih plasteh in litvanskem apnencu, ki se nahaja v krovnih plasteh premogovnega sloja. Predvideva se tudi ugotavljanje akumulacij vode in žitkih mas z geofizikalnimi metodami enako kot v jami Hrastnik.

Da bi zmanjšali možnost prodora vode oz. žitkih mas iz zgornje vodonosne krovine oziroma porušeni krovni plasti pri predvidenem bodočem odkopavanju v Zapadnem polju za čas, dokler ne bo odpravljena nevarnost navedenih prodorov, se v tem polju predvideva namesto prvotno predvidenega načina odkopavanja s širokočelno odkopno metodo s povečano višino etaže in nadkopnim pridobivanjem, odkopavanje z normalno višino etaže in zasipom odkopanih prostorov, medtem ko se dolgoročno v Lopata polju in Javor polju-jug, kjer ni nevarnih akumulacij vode, predvideva še naprej odkopavanje z dosedanjjo širokočelno odkopno metodo z nadkopnim pridobivanjem.

V jami Ojstro ni bila spremenjena zasnova odpiranja zalog do kote 20 razen mikrolociranja posameznih objektov na osnovi tehnične dokumentacije, ki je bila izdelana po sprejemu investicijskega programa. Odpi-

ralna dela potekajo z večjo zamaknitvijo glede na prvotni terminski plan izgradnje.

V jami Trbovlje se je pri izvajanju odpiralnih del v AB polju na osnovi tehnične dokumentacije, ki je slonela na pomanjkljivih raziskavah zalog oziroma pri izdelavi hodnikov na posameznih odkopnih etažah ugotovilo, da je nižjekalorični premog ustrezne kvalitete razvit šele pod koto 300, kar je zahtevalo dopolnitve tehnične dokumentacije in predčasno odpiranje nižjih odkopnih etaž z določenim časovnim zamikom glede na prvotni plan. Istočasno so se pri tekočem odkopavanju v Zgornjem VII. polju pod koto 328 izjemno poslabšali odkopni pogoji, tako da je bila ogrožena kontinuiteta v zagotavljanju planiranih prirovnih kapacitet v jami Trbovlje.

Navedena dejstva so narekovala izvenplansko odpiranje zalog premoga v Vode polju oz. podaljšku AB polja v centralnem delu jame, kjer je bilo mogoče z ozirom na regularne montangeološke pogoje in minimalni obseg odpiralnih del v kratkem času pridobiti nadomestne proizvodne kapacitete za čas sistematičnega odpiranja AB polja pod koto 300 in predvidenega odpiranja Zgornjega VII. polja med kotama 398 in kotama 318.

Z začasno in delno preusmeritvijo investicijskih vlaganj in temu sledečo eksploatacijo v Vode polju je zagotovljena kontinuiteta proizvodnje v planirani višini v jami Trbovlje za čas, dokler ni bilo odprto AB polje na etažah pod koto 300 kot glavno polje za eksploatacijo jame Trbovlje v obdobju 1981—1985. Vzporedno pa so odprli Zgornje VII. polje med k. 398 in 318. Z določeno zamaknitvijo pa se izvajajo tudi odpiralna dela v VI. polju in Frančiška polju brez bistvenih sprememb konceptov odpiranja glede na prvotni plan.

Na separaciji Trbovlje je zaradi odmika dokončanja TE-TO III iz leta 1986 na obdobje 1991 do 1995 kakor tudi zaradi nakazanih dolgoročnih potreb po mokromehansko separiranih debelih vrstah premoga za široko potrošnjo in tudi potrebah po separira-

nih drobnih vrstah za industrijo in komunalne toplotne predvideno suho odsejavanje frakcij premoga iz rudnikov Hrastnik in Ojstro pod 20 mm pred mokromehanskim separacijskim postopkom z možnostjo preusmerjanja vsega premoga v separacijski postopek, če zaradi zaglinjenosti določenih količin ne bo možno suho odsejavanje, oziroma bo mokromehansko separiranje vsega premoga narekovalo trenutno tržišče. Rovni premog iz rudnika Trbovlje bodo usmerjali na drobilnico, ki bo rekonstruirana, kvalitetni premog pa v mokromehanski separacijski postopek.

Na to drobilnico bo mogoče po potrebi usmerjati tudi premog, ki se bo dovažal iz premogovnikov Hrastnik in Ojstro. Vzporedno z izgradnjo oziroma rekonstrukcijo navedenih naprav (izgradnjo sejalnice in rekonstrukcije drobilnice) na separaciji v Trbovljah bodo izvedene nove transportne zveze za kontinuirani transport do vozlišča TET/deponija oziroma do nakladišča železniških vagonov ter izvedena rekonstrukcija ranžirnih naprav na železniških tirih kakor je to bilo predvideno že tudi v IP iz leta 1978.

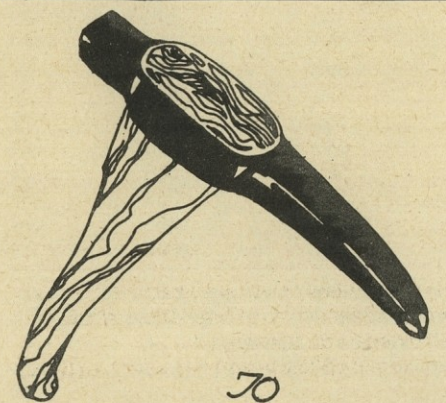
Načrt predelave jamskega lesa glede na zasnovo v IP se ni menjal, razen zamenjave polnojarmenika v žagalnici s tračno žago.

Navedene spremembe v zasnovah odpiranja načina odkopavanja območij odkopavanja ter tehnologije predelave premoga na separaciji Trbovlje zaradi spremenjenih tržnih potreb glede na IP iz leta 1978 so narekovala izdelavo Aneksa I k investicijskemu programu.

Osnova za izdelavo Aneksa I k investicijskemu programu za odpiranje novih predevov slojišč na področju Hrastnika in Trbovelj ter za modernizacijo tehnološkega procesa proizvodnje premoga je dopolnilna projektna dokumentacija, v kateri so upoštevane navedene spremembe zasnov in izvedbe glede na IP iz leta 1978.

Z investicijskimi vlaganji po Aneksu bodo odprte sledeče zaloge premoga v ležišču oziroma prodajne (separirane) tone.

	ton v ležišču	ton prodajnih
Jama Hrastnik	9.162.000	6.881.000
Jama Ojstro	7.579.000	5.351.000
Jama Trbovlje	13.227.000	10.582.000
Skupaj		22.814.000

Po navedenem Aneksu I se predvideva iz razlogov, ki so uvodno navedeni, proizvodnja separiranega rjavega premoga iz jam Hrastnik in Ojstro, s tem da se od 60 % premoga pred mokromehanskim separiranjem odseje frakcije pod 20 mm, medtem ko se iz jame Trbovlje predvideva prirovnja pretežno energetskega premoga za potrebe energetike.

Navedene zaloge, ki bodo odprte po IP oziroma Aneksu, in ugotovljene montangeološke prilike omogočajo sledečo proizvodnjo pri 265 delovnih dneh do leta 1990, s tem da se zaradi izboljšanja ekonomičnosti poslovanja po letu 1991 uvede delo v 303 delovnih dneh v jamah Hrastnik in Ojstro.

		v 000 t on			
Leto	Hrastnik	Ojstro	Trbovlje	Skupaj	
1986	420	300	635	1355	
1987	420	300	645	1365	
1988	420	300	654	1374	
1989	420	300	663	1383	
1990	420	300	722	1442	
1991	483	345	750	1578	
1992	483	345	780	1608	
1993	483	345	800	1628	
1994	483	345	661	1489	
1995	483	345			
1996	483	345			
1997	483	345			
1998	483	345			
1999	483	345			
2000	483	345			
2005					

Zaradi spremenjenih montageoloških
prilic se predvideva sledeče storitve in nor-

mative porabe materialov po Aneksu I k IP.
Storitve po aneksu I k IP

Storitve po aneksu I k IP

	v ton/del.	
Jama	odkop	jama
Premogovnik Hrastnik	12 — 15	3,56
Premogovnik Ojstro		4,15
Premogovnik Trbovlje	15,00	6,00

Normativi porabe materiala po aneksu I k IP

TOZD	les	energija	razstrelivo
Hrastnik	10 m ³ /000 t	30 kWh/t	150 gr/t
Ojstro	12 m ³ /000 t	32 kWh/t	150 gr/t
Trbovlje	6 m ³ /000 t	9 kWh/t	115 gr/t

Za planirano proizvodnjo po Aneksu I k IP
je potrebno sledeče število zaposlenih pri
25 % odsotnosti od dela v neposrednem
procesu za proizvodnjo in tekoče elektro-

trojno vzdrževanje v jami oz. separaciji (brez
zaposlenih v delavnicah in tehnično stro-
kovnih delavcev).

Število ^x zaposlenih 31.6. 1984	Hrastnik ^x	Ojstro ^x	Trbovlje ^x	Separacija	PJL
Plan					
1986	602	330	580	320	29
1987	602	330	580	320	29
1988	602	330	580	320	29
1989	602	330	580	320	29
1990	602	330	580	320	29
1991 ^x	692 ^{xx}	379 ^{xx}	580	368	29
1991	692	379	580	368	29
1992	692	379	580	368	29
1993	692	379	580	368	29
1994	692	379	580	368	29
1995	692	379	580	368	29

^x Upoštevani vsi delavci iz tozdov proizvodnje premoga in elektrostrojne vzdrževalne dejavnosti, ki so stalno zaposleni v jami (brez vzdrževalcev v delavnicah in tehnično strokovnih delavcev v TOZD proizvodnje premoga in elektrostrojnega vzdrževanja).

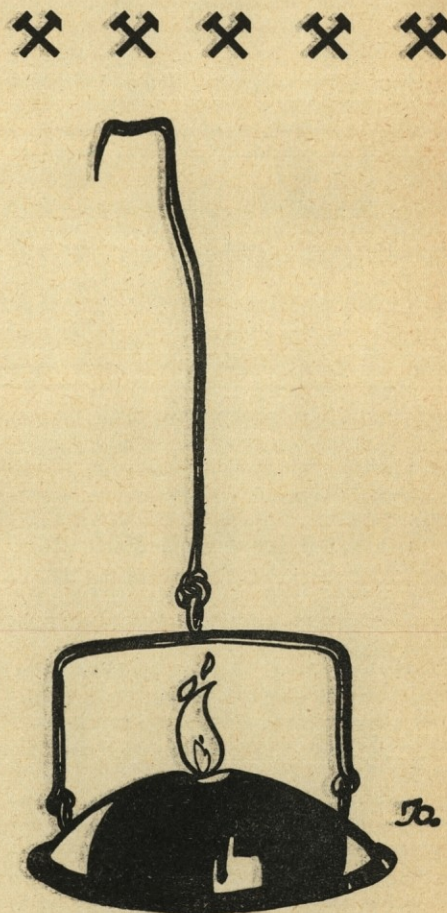
^{xx} Po letu 1991 predvideno povečanje števila delovnih dni na 303 v jamah Hrastnik in Ojstro in vzporedno tudi na separaciji Trbovlje.

Ekonomska finančna ocena vlaganj
Izračun lastnih cen premoga za posamezne premogovnike:

Izračuni temeljijo na stalnih cenah decembra 1983. Povprečna lastna cena za premog iz premogovnika Trbovlje za ekonomsko dobo trajanja naložbe, t.j. do leta 1995, znaša 260,43 din/GJ ter je za 2 % nižja od dosežene cene slovenskega rjavega premoga na tržišču Slovenije v dec. 1983. Povprečna lastna cena je za 10,46 % nižja kot je znašala povprečna dosežena cena premoga iz drugih republik v decembru 1983 oziroma je za 25 % nižja od najvišjih doseženih cen premoga iz drugih republik.

Povprečna lastna cena za premog iz premogovnika Ojstro za ekonomsko dobo trajanja naložbe, t.j. do leta 2005, znaša 265,41 din/GJ ter je praktično enaka doseženi ceni slovenskega rjavega premoga na tržišču v decembru 1983. Povprečna lastna cena je za 21 % nižja, kot je znašala povprečno dosežena cena premoga iz drugih republik v decembru 1983 oziroma je za 64 % nižja od najvišjih doseženih cen premoga iz drugih republik.

Povprečna lastna cena za premog iz premogovnika Hrastnik za ekonomsko dobo trajanja naložbe, t.j. do leta 2001, znaša 319,90 din/GJ ter je za 20,40 % višja od dosežene cene slovenskega premoga na tržišču v Sloveniji v decembru 1983. Povprečna lastna cena je za 0,5 % nižja od povprečno dosežene cene premoga iz drugih republik v decembru 1983 oziroma je za 36 % nižja od najvišjih doseženih cen premoga iz drugih republik.

Investicijska vlaganja

Investicijska vlaganja po tehnični strukturi (stalne cene december 1983)

v 000 din

	poraba do 31. 12. 1983	1984	1985	1986	1987	1988	Skupaj
I-1 Rud. gradbena dela	394.337	589.927	1.229.021	963.914	470.112	218.707	3.866.018
I-2 Zunanja gradbena dela	28.680	26.807	334.168	175.891	6.820	—	572.366
II. Domača oprema	370.105	537.769	1.152.915	1.127.442	468.728	15.524	3.672.484
III. Uvozna oprema	165.993	478.589	753.307	637.469	238.032	—	2.273.390
IV. Ostalo	78.857	105.077	143.493	111.932	78.980	51.128	569.467
V. Druga potrebna oprema	—	14.788	59.711	210.846	268.352	144.011	697.708
Skupaj osnovna sredstva	1.037.972	1.752.957	3.672.616	3.227.494	1.531.024	429.370	11.651.433
Skupaj obratna sredstva	41.560	—	394.866	71.496	—	—	507.922
Skupaj vlaganja	1.079.532	1.752.957	4.067.482	3.298.990	1.531.024	429.370	12.159.355

Predračunska vrednost vlaganj po aneksu I v tekočih cenah znaša

v 000 din

	poraba do 31. 12. 1983	1984	1985	1986	1987	1988	Skupaj
I-1 Rud. gradbena dela	394.337	707.913	1.769.790	1.665.643	974.824	544.213	6.056.720
I-2 Zun. gradbena dela	28.680	32.168	486.689	306.064	14.142	—	867.743
II. Domača oprema	370.105	645.324	1.663.379	1.954.721	971.955	31.805	5.637.289
III. Uvozna oprema	165.993	574.306	1.084.761	1.101.547	493.583	—	3.420.190
IV. Ostalo	78.857	128.647	216.066	201.848	163.773	127.223	916.414
V. Ostali stroški	—	14.788	75.522	213.382	274.010	144.011	721.813
Skupaj osnovna sredstva	1.037.972	2.103.146	5.296.207	5.443.205	2.892.387	847.252	17.610.169
Skupaj obratna sredstva	41.580	—	568.607	123.544	—	—	233.711
Skupaj osnovna in obratna sredstva	1.079.532	2.103.146	5.864.814	5.566.749	2.892.387	847.252	18.353.880

Ob predpostavki, da se prodajna cena za premog iz Zasavskih premogovnikov v naslednjih letih oblikuje na nivoju december 1983, bosta premogovnika Ojstro in Trbovlje poslovala pozitivno, premogovnik Hrastnik in Kotredež pa z izgubo. Povprečna cena za vse štiri premogovnike, povečana za 12,7 % od cen v dec. 1983, zagotavlja na osnovi internih cen pozitivno poslovanje za vse štiri premogovnike.

Iz analize nadomestnega oskrbovanja izhaja, da so porabniki premoga že v letu 1983 dražje plačevali premog iz drugih republik kot znašajo posamezne lastne cene premoga iz zasavskih premogovnikov. Na osnovi analize ugotavljamo, da je za slovenske rudnike sprejemljivejša oskrba s premogom iz premogovnikov, ki se odpirajo po obravnavanem Aneksu k IP.

Lastne cene premoga

	Lastna cena din/t	Lastna cena din/GJ
Premogovnik Trbovlje	2485,65	260,43
Premogovnik Ojstro	2127,20	265,90
Premogovnik Hrastnik	2559,20	319,90
Premogovnik Kotredež	2583,56	371,00

Skupna povprečna cena ob upoštevanju višine planirane proizvodnje za DO ZPT znaša 299,50.

O aneksu bodo razpravljali samoupravni organi sozda še pred koncem leta 1984.

Aneks k investicijskemu programu je izdelan na podlagi rebalansa plana proizvodnje DO ZPT z dne 3.2. 1983, kakor tudi usklajen z odobreno tehnično dokumentacijo.

Navedeni aneksi bo posredovan samoupravnim organom REK EK v predhodno soglasje, nato pa v revizijski postopek in v odobravanje samoupravnim organom REK EK, EGS, ISEP ter republiški komisiji za oceno investicij.

Metod Malovrh

Tretja udarniška akcija v rudniku Senovo ponovno uspela

„So knapje skup zbrani...“ je veselo dolela pesem iz razglasne postaje v Ravnah in se mešala z glasovi tistih, ki so prišli med knapje, in tistih, ki so knapje vse življenje.

Stiski rok in znani obrazi so rudarje razveselili, saj se z mnogimi udarniki, ki so prišli iz drugih OZD, srečujemo že tretjič.

Razveselila jih je izkazana solidarnost in pripravljenost, da z ramo ob rami z njimi skušajo uresničiti cilj akcije „Na udarniški dan čim več ton premoga“, cilj, ki je nastal

in se izoblikoval v okviru razprav o preddlogih sklepov 13. seje CK ZKJ. In bilo jih je veliko, kar 315 udarnikov, med njimi 77 iz drugih OZD in rudarskih upokojencev. Spet so prišli poslovni partnerji in prijatelji iz Ljubljanskih mlekarn, Kurivoprodaje Ljubljane, Merkurja iz Kranja, Doma — Smreke iz Maribora, iz TES-a in še bi lahko naštevati.

Razveselilo jih je, da se je udarniške akcije udeležil tudi Franci Dular, predsednik Občinskega sindikalnega sveta. Tako smo 24.

11. 1984, na udarniški dan, ponovno dokazali, da lahko s skupno voljo in zavestjo veliko naredimo.

Veseli smo, ne samo zaradi nakopanih 400 ton premoga, očiščenih transportnih poti v jami in izven nje, urejenih skladiščnih prostorov v Ravnah in na lesnem prostoru, ampak zaradi izkazane pripravljenosti udarnikov, da s trdim knapovskim delom od jame do nakladišča prispevajo po svojih močeh, kar pa je velikega pomena pri uresničenju

vanju ciljev naše gospodarske stabilizacije.

Veseli smo zaradi tega in ponosni.

Zato je še kako iz srca izzvenela zahvala družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov rudnika udarnikom ob zaključku akcije.

Ob zvokih pesmi senovske godbe, ki je presenetila rudarje pri prihodu iz jame, je iz srca in slovesno izzvenel pozdrav vseh kna-

pov tako tistih, ki so bili knapje samo ta dan, kot tistih, ki so knapje vse življenje:

„SREČNO do naslednje udarniške akcije!“

In izzvenelo je v sončen dan kot svečana zaobljuba.

Jana Čepin

Vsi naporji za izhod iz težav

TOZD Rudnik Laško se že vrsto let otepa s težavami, ki so v glavnem posledica preteklosti, ki je bila za naš rudnik še posebno grenka, saj smo bili že obsojeni na ukinitve.

No, stvari so se zasukale, vendar zamujeno ostaja.

Da bi čimprej nadoknadili zamujeno, smo se v letu 1984 dogovorili za nekatere ukrepe, s katerimi bi izboljšali poslovni rezultat:

— Zaosttrili smo odgovornost vsakega delavca za svoje delo.

— Splošno disciplino želimo dvigniti na višjo raven.

— Zaosttrili smo kontrolo delavcev v bolnišnem staležu.

— Poseben poudarek bomo namenili odgovornosti za jamsko mehanizacijo in odgovornosti za gradbeno mehanizacijo.

— Prizadevali si bomo za zmanjšanje materialnih stroškov na najmanjšo možno mero.

— Jamski delavci so se obvezali delati vse sobote v obdobju od 1. 11. 1984 do 1. 4. 1985.

— Na zunanjem obratu bomo delavce kamnoloma v zimskem času prerazporedili na druga dela.

Za povečanje staleža delavcev Rudnika Laško so seveda potrebna stanovanja. Fond stanovanj je v nezavidljivem stanju. Pretežna večina stanovanj je v starih stavbah, potrebnih večjih popravil. Pri SSS občine Laško, ki upravlja z našimi stanovanji, so sicer opravili v letu 1984 precej adaptacijskih popravil, vendar je za največjo v Hudi jami, kjer je bila bivša obratna pisarna, zmanjkalo sredstev za prekritje strehe. Vsi izvajalci gradbenih del so zasedeni, tako da v letu 1984 ni nikakršnih možnosti za to popravilo. Streha je bila popolnoma dotrajana, tako da je propadalo že leseno ostrešje. Ker smo bili primorani nekaj ukreniti, smo se na pobudo OO Sindikata in mladinske organizacije dogovorili, da bomo zgradbo prekrili sami.

Preko SSS smo si zagotovili 2.900 kosov strešne opeke in se dogovorili za akcijo v soboto 10. novembra.

Ker so naši jamski kolegi kopali premog s polno paro, smo se v akcijo vključili delavci zunanjega obrata.

Na dan akcije se nas je zbralo 25 in začeli smo s pravim „horukom“.

Pripravljen vitel je sameval, saj smo takoj ugotovili, da gre vse skupaj prepočasi. Opeka je bila znošena na podstrešje, kot bi mig-nil. Vsi smo z delom dokazovali, da smo v sili tudi tesarji, zidarji, krovci težaki, skratka kar je bilo potrebno. Zamenjali smo veliko lat, prekrili polovico strehe z novo opeko, polovico stare pa s ščetkami očistili in preložili.

Delo smo opravili v tekmovalnem duhu in v rekordnem času, saj smo končali že do 13.30, čeprav smo načrtovali in le upali, da bo delo opravljeno do noči.

Po kalkulaciji gradbenih izvajalcev v občini, bi samo odranje in prekritje tako velike strehe po gradbenih normativih stalo preko 30 starih milijonov din, ki smo jih seveda s to akcijo prihranili kolektivu.

Ob stanovanjski stiski je to sigurno velika pridobitev. Delo smo dokončali brez najmanjše nesreče ali poškodbe. Bili smo ponosni, da smo spet nekaj prispevali za naš boljši jutri. Na vse to smo seveda hoteli dokazati, da znamo tudi zapeti.

Avgust Ogrinec

Udarniško prekrivanje strehe bivše obratne zgradbe rudnika Laško, ki so jo namenili za stanovanja. (foto: A. Ogrinec)

Priprava šolskih delovišč

Za leto 1985 je TOZD RŠC planiral 50.000 ton premoga v jami Trbovlje. Da doseže planirano proizvodnjo, je nujno potrebno vse delavce, vključno z učenci drugega, tretjega in četrtega letnika skoncentrirati na omenjeno delovišče v Trbovljah. Kapaciteta kakor tudi raznovrstnost za izpolnjevanje planirane proizvodnje premoga in tako tudi učnega načrta za vse letnike in stopnje rudarske usmeritve je zagotovljena. Največji problemi nastajajo zaradi kopanja učencev pri praktičnem usposabljanju, ker je trenutno taka situacija, da moramo vse učence, ki bivajo v dijaškem domu v Hrastniku, prevažati na praktično delo z obrata Dol, kjer je adaptirana kopalnica. Vendar se ob vsem tem pojavlja še dodatni problem zaradi prevažanja učencev v zimskih mesecih ob močnem mrazu ali visokem snegu. Po krajši razpravi smo se tehnično vodstvo DO RRPŠ, TOZD RRPT ter TOZD RŠC dogovorili, da bi v zimskih mesecih vključili poleg obstoječe kopalnice na obratu RPT prostor, ki se nahaja ob Tehnični šoli v Trbovljah in pripada tozdu RŠC. Ta prostor je opremljen z obošalniki s 160 številkami in bo služil izključno za shranjevanje delovnih oblek, ker tušev za kopanje ni.

Uvodoma sem omenil kapaciteto delovišč, nisem pa povedal, kakšni pogoji bi morali obstajati, da se zadosti kvantiteti in kvaliteti učnih in planskih načrtov.

RŠC trenutno razpolaga z enim širokočelnim odkopom, ki je opremljen s hidravličnim podporjem Salzgitter in v slepem delu čela s klasičnim podporjem ter dvema priprava v premogu na viš. 283, kjer se pripravlja novo čelo. Vendar obstaja nevarnost, da bo RŠC ostal brez odkopa, ker se je pojavil izredno slab material — slaba kvaliteta v podkopnem delu odkopa (peščenjak in glineni vložki), zato bo potrebno pričeti z zapiranjem čela.

Priprave za novo čelo pa še ne bodo dokončane do konca februarja 1985, ker smo nepričakovano naleteli na slabo kvaliteto premoga na eni strani in kasnitve montaže gumi traku za odvoz premoga iz priprave na drugi strani. Z ozirom na napisano in dejstvo, da ima Kotredež zadostno število pripravljenih odkopov, za katere nima ustreznih delavcev ter dejstvo, da je pred tremi leti RŠC prepustil popolnoma opremljen odkop na viš. 292 Kotredežu, bi bilo smiselno, da

se Kotredež namesto 1. maja 1985 preseli že 1. januarja 1985 ali vsaj 1. februarja 1985 in vsa osnovna sredstva, s katerimi trenutno razpolaga na tem odkopu, vrne tozdu RŠC. Tako bi RŠC in Kotredež imela zadostno število delovišč, ker bi do takrat pripravili novo delovišče na viš. 398, kjer bi pridobili komercialne vrste premoga in bi bili locirani in neodvisni od vseh izvajalcev rudarskih del v jami Trbovlje.

Možne variante so torej:

- Kotredež preseliti s 1.1.1985, TOZD RŠC pa prevzame njihovo čelo in pripravi k. 398.
- RŠC ostane brez delovišča oz. odkopa za dobo dveh mesecev in v tem času pripravi odkop na viš. 283.
- RŠC se preseli na odkop PT v Pasetti polje in vzporedno pripravlja etažo na k. 398.

Iz tega vidimo, da je prva varianta najbolj ugodna in s tem tudi zagotovilo obstoja delovišč TOZD RŠC za dobo najmanj desetih let.

Z enim delom delavcev pa bi RŠC nadaljeval investicijska dela v jami Kotredež do zaključka del.

Z izvajanjem investicijskih del v jami Kotredež smo začeli 12. novembra 1984 in bomo predvidoma končali glavni TV 280/250 (+14) ter ZN 330/280 pod kotom (+56) do konca marca 1985, ko bo vzpostavljena zračilna zveza med nivojem kotredeškega rova in površino na Ruardiju, kjer bo locirana ventilatorska postaja. Možnost pa je, da po končanih investicijskih delih prevzamemo pripravljala dela na odkopu in pozneje v letu 1986 tudi odkop. Tako bi RŠC dobil primerno delovišče, ki bi bilo opremljeno in bi ustrezalo za poučevanje rudarskih vajencev.

Na področju Hrastnika načrtujemo odpiranje šolskih delovišč v jami Dol, vendar pa je treba pred tem zaključiti z raziskavami premogovega sloja in izvršiti investicijska dela.

Ocenjujemo, da bodo raziskave in pripravljala dela izvršena do l. 1990, ko bi lahko tudi na tem področju začeli s praktičnim usposabljanjem učencev rudarske usmeritve, vendar pod pogojem, da se že sedaj začne akcija za pridobivanje inštruktorjev.

Ismet Turanovič

Prizadevanja delavcev tozda Separacija premoga Trbovlje za boljše poslovanje

V letu 1984 so delavci TOZD Separacija premoga Trbovlje uspeli doseči z izvajanjem sprejetih ukrepov za doseganje načrtovane proizvodnje dokaj uspešne poslovne rezultate v 9 mesecih, kar pa se je z zelo uspešnim poslovanjem v desetem in enajstem mesecu še izboljšalo.

Program ukrepov zajema sedem pomembnih ukrepov, ki imajo značaj stalnega spremljanja, dograjevanja in doslednega izvajanja. Kot prvo nalogo smo si zadali, da bomo sproti in stalno dograjevali pravilnik o stimulaturnem nagrajevanju tako količine kot kvalitete dela in s tem dosegli, da bo delo nagrajeno, nedelo pa destimulirano, kar nam je v tem obdobju delno že uspelo in zahteva, da z dograjevanjem sistema nagrajevanja po rezultatih dela nadaljujemo. Druga naloga je, da izboljšamo organizacijo dela, zmanjšamo nadurno delo, znižamo proizvodne stroške in tudi stroške beležimo pri zmanjšanju nadurnega dela (več kot 10 %) ter zmanjšanju materialnih stroškov, ki so kljub podražitvam manjši od planiranih. Dosti rezerve pa je kljub nekaterim rezultatom v organizaciji dela, ki pa jo bomo še dograjevali v cilju boljše obratovalne sposobnosti in boljše kvalitete pri opravljanju del. Manjši vpliv pa imamo pri zmanjšanju stroškov storitev, za kar ocenjujemo, da še vedno nismo uveljavili v praksi svobodno menjavo dela. Tretji in četrti ukrep opredeljuje ta doseganje planirane količine proizvodne in kvalitete premoga, kar smo v tem obdobju uspešno uresničili, kljub težavam pri izpadu proizvodnje zaradi podaljšanja remonta v TET. Pri sami kvaliteti pa se je kot uspešno pokazalo dosledno kontroliranje in zavračanje slabših vrst premoga tako iz jame kot iz dnevniških kopov. Premog iz jame Ojstro in Hrastnik pa je skozi celo obdobje moker in zablaten in povzroča težave pri transportu, predvsem pa se zaradi takšne kvalitete zelo pogosto mašita bunkerja rovnega premoga, pri čemer morajo največkrat posredovati strelski mojstri s Premogovnika Trbovlje.

Peti ukrep nas je obvezal, da stalno skrbimo za kadre, kar nam je uspelo z lastnim organiziranjem tečajev za pridobitev kvalifikacij in potrebnih usposobljenih kadrov, pri čemer ni dovolj sodeloval RŠC, kar bo v bodoče nujno, da bo usposabljanje kvalitetnejše. S šestim ukrepom pa smo dosegli boljše delovno disciplino, za boljše izkoriščenost delovnega časa kakor tudi samih prihodov in odhodov z dela. Še najmanj pa smo dosegli pri izvajanju sedmega ukrepa, s katerim naj bi izboljšali odnos do delovnih strojev, naprav in orodja kakor tudi dosledne uporabe zaščitnih sredstev. Na tem področju bomo s konkretnim sankcioniranjem in zaostritvijo odgovornosti dosledno izvajali že opredeljene ukrepe za odpravo teh slabosti.

Martin Putrič dobil državno odlikovanje

Dne 27. novembra letos je bilo podeljeno pred začetkom zasedanja delavskega sveta sozd REK EK Martinu Putriču, dipl. inž., v.d. vodji tozda Rudnika Trbovlje, dipl. inž. — medalja zaslug za narod.

Visoko priznanje je našemu sodelavcu podelilo predsedstvo SFRJ za uspešno prizadevanje in dosežene uspehe na gospodarskem področju. Odlikovanje mu je izročil Rado Perger, predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje ob navzočnosti članov delavskega sveta sozd REK EK in treh predstavnikov skupščine občine Trbovlje. Tovariš Rado Perger je na kratko ori-

sal delo in uspehe, zavoljo katerih mu je bilo podeljeno državno odlikovanje. Izročitev visokega priznanja Martinu Putriču so vsi navzoči toplo pozdravili in mu izrekli čestitke.

Tovariš Putrič je v svoji zahvali poudaril, da priznanje, ki mu je bilo podeljeno, velja vsemu kolektivu rudnika Trbovlje. Dejal je, da si bo skupno s celotnim kolektivom rudnika še nadalje prizadeval za čim višjo proizvodnjo premoga in čim boljše gospodarjenje in poslovanje nasploh.

Čestitkam se pridružujemo člani uredniškega odbora in bralci glasila!

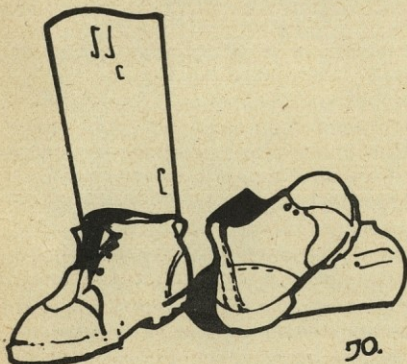
Z navedenimi ukrepi nam je uspelo urešiti oziroma doseči dobre poslovne rezultate, ki pa jih bomo še izboljšali in z vso odgovornostjo dosledno izvajali pri vsakdanjem delu.

Na kratko naj opredelim še nekatere težave, ki bodo nastale v letu 1985 in jih bomo morali z dobro pripravljenostjo in skupnimi močmi odpravljati.

V TOZD Separacija premoga Trbovlje bomo vložili maksimalne napore za čimboljše poslovanje, saj bodo v TET vršili remont, ki bo trajal pet mesecev. Že v letu 1984 so stekle nekatere aktivnosti, predvsem zato, da bomo v obdobju remonta v TET lahko nakladali kotlovni premog v vagone JŽ (štiriosne), kar je povezano z investicijo prenosnice na nakladišču. Kljub tej investiciji prenosnice pa ne bo možno vse količine nakopanega premoga transportirati v vagone JŽ, zato bomo določeno količino boljših vrst zvrnili v težkotekočinsko separacijo, ga oplemenitili ter prodali kot komercialni premog. Da bomo lahko vse te količine premoga separirali, pa bomo posvetili bistveno večjo pozornost vzdrževanju naprav v TTS, saj so te v zelo slabem stanju. Da je situacija naprav takšna, sta predvsem dva vzroka in sicer, da je bilo do nedavnega nejasno ali bo TTS prenehala obratovati zaradi predvidene izgradnje TE-TO III, za kar bi transportirali (suho odsejavali) ves premog za potrebe TET in kot drugi, da smo z omejitvijo vzdrževalnih delavnikov v zadnjem obdobju zanemarili naprave. Takšno stanje naprav povzroča veliko zastojev pri obratovanju, kar pa bo nujno z intenzivnim obsežnejšim in kvalitetnim vzdrževanjem odpraviti, če bomo hoteli v letu 1985 oplemeniti večje količine premoga kot v tem letu.

Z dogovorom za obsežnejše izvajanje vzdrževalnih del bomo v sklopu DE Elektro strojno vzdrževanje izdelali oceno stanja in program, ki bo prioriteto opredeljeval nujnosti popravil naprav glede na njihovo stanje. Vzporedno s tem bo nujna večja angažiranost nabavne službe pri dobavi potrebnih rezervnih delov in reprodukcijskih materialov. Da bodo vsa potrebna vzdrževalna dela kvalitetno in časovno opravljena po predhodno izdelanem programu, bo nujno potrebno doseči kvalitetne premike v organizaciji dela, predvsem v sami pripravi dela. Za doseganje načrtovanih proizvodnih ciljev pa bomo tako kot v tem letu nadaljevali z realizacijo programa dolgoročne gospodarske strategije in programa ukrepov za doseganje planirane proizvodnje in zmanjševanja vseh vrst stroškov.

Drago Kastelic

Delo sektorja za razvoj in projektiranje v letu 1984

Program dela sektorja za razvoj in projektiranje je v letu 1984 obsegal izdelavo glavnih, dopolnilnih, poenostavljenih in idejnih rudarskih projektov, nadalje projektov raziskav in izdelavo investicijskih programov skupno s sektorjem za izvajanje investicij, in to za potrebe premogovnikov Hrastnik, Ojstro, Trbovlje, Senovo, Kanižarica, Laško in Globoko pa še za separacijo Trbovlje, RGD, elektrostrojno dejavnost in druge. Poleg izdelovanja rudarskih projektov in investicijskih programov pa so delavci sektorja skupno z vodstvom DS TSO sodelovali pri oblikovanju, idejnih rešitvah in izdelovanju študij, razvojnih nalog in drugih elaboratov. V zadnjem letu so se močno povečale potrebe tudi delavniški in izvedbeni dokumentaciji za rudarske, elektro, strojne pa tudi gradbene projekte. Veliko časa (pa tudi živcev) je bilo porabljeno za izdelavo sprememb tehnične dokumentacije zaradi sprememb idejnih zasnov, projektnih nalog in montangeoloških pogojev. Delavci sektorja so izvajali še niz posebnih nalog po naročilu DO ZPT oz. RRPS, DO RGD, DO TET in drugih.

Zaradi izrednega obsega del v letu 1984 je bil del tehnične dokumentacije izdelan izven sektorja za razvoj in projektiranje na Rudarskem inštitutu Ljubljana, Rudisu, IBT, Projektivi — Beton Zagorje, pa tudi po premogovnikih samih.

V pregledu dela sektorja za razvoj in projektiranje navajam za posamezna območja le osnovne projekte, ki so bili izdelani v letu 1984, kajti spisek bi bil predolg in presuhoparen.

Tako smo za premogovnik Hrastnik izdelali dopolnilni rudarski projekt odpiranja zaloga premoga v Kotnem polju, Vzhodnem talnem skladu in na območju polj A, B in C do kote O. Ta rudarski projekt, ki je že odobren, je zelo obširen in je osnova za izdelavo izvedbene tehnične dokumentacije. Za premogovnik Ojstro bo v kratkem izdelan projekt odpiranja zaloga premoga med kotama 140 in 20 oz. do dna kadunje. Na osnovi teh dveh projektov je bil izdelan aneks k investicijskemu programu iz leta 1978, to je programa za odpiranje zaloga premoga v jamah Hrastnik, Ojstro in Trbovlje.

V začetku leta je na naše povabilo ekipa madžarskih strokovnjakov Centralnega inštituta za razvoj rudarstva iz Budimpešte proučevala hidrološke razmere v jami Hrastnik, predvsem pa ponavljajoče se vdore vode in žitkih mas. Dr. Kesserü in dr. Havasy sta ob intenzivnem sodelovanju delavcev TSO, sektorja za razvoj in projektiranje izdelala poročilo o nevarnosti vdora vode iz krovne v jami Hrastnik in o predlogih zaščitnih ukrepov in nadaljnjih raziskav.

V jami Ojstro so pri izdelavi vpadnika nadelali na vodonosno cono, ki je preprečila nadaljevanje del po uporabljeni tehnologiji. Zato smo izdelali poseben projekt raziskav in odvodnjevanja s ciljem nadaljnje izdelave tega vpadnika.

V okviru rudarske in elektrostrojne dokumentacije so bili izdelani še rudarski projekti: preureditev črpališča na VII. obzorju, dodatni bunker za rovni premog, vgradnja magnetnega izločevalca na Zveznem obzorju, utrjevanje stropa, površinsko pridobiva-

Ekipa jamskega reševalnega moštva rudnika Trbovlje na poti v akcijo v jamo Trbovlje — VII. polje.

nje premoga na področju Blate in drugi projekti.

Za področje premogovnika Trbovlje smo izdelali vse predvidene projekte in programe po letnem planu 1984, poleg teh pa še

nekater druge projekte, za katere se je pokazala potreba med letom. Tako so bili izdelani rudarski projekti za odpiranje in odkopavanje premoga v AB polju — vzhodni del, v Frančiška polju — severni del, v Vode pol-

ju na koti 227 in aneks k rudarskemu projektu odpiranje in odkopavanje ostankov premoga v VI. polju. Precej je bilo izdelane tudi elektro dokumentacije, tako med drugim variantne izvedbe oskrbe stroja F6 — A z električno energijo, rekonstrukcija razdelilne transformatorske postaje Guido kompresor, zamenjava visokonapetostne opreme in preureditev signalizacije ter krmiljenje za izvozni stroj 1 in strojno izvedbeno dokumentacijo: vezni pribor za kletko jaška III ter predstavitev kompresorskih postaj v jamo. Na področju programov so tehnični delavci v sektorju za razvoj in projektiranje izdelali aneks k investicijskemu programu odpiranja novih slojišč v jami Trbovlje. Še ne povsem dokončan je rudarski projekt modernizacije transporta premoga in transporta opreme v jami Trbovlje, ki potrebuje še strojno obdelavo. Izven plana je bil izdelan tudi načrt varstva pred požarom za Trbovlje ter idejni projekt racionalizacije transporta materiala in opreme ter prevoza ljudi za jamo Trbovlje.

V letu 1984 je bil izdelan idejni projekt sejalnice za suho odsejevanje drobnih vrst premoga pred mokromehanskim postopkom na separaciji Trbovlje kakor tudi idejni projekt za rekonstrukcijo celotnega transportnega sistema za nakladanje energetskega premoga v vagone oz. transport v deponijo ali v TET. Kot posebna naloga je bila za delavce sektorja za razvoj in projektiranje razreševanje problematike v zvezi z deponijo Lakonca glede na dejstvo, da so bile na področju južnega dela deponije ugotovljene pri vrtanju dodatne eksploataibilne zaloge kvalitetnega premoga, kar zahteva fazno gradnjo deponije. V sodelovanju z Rudisom, ki je projektant deponije Lakonca, proučujemo možnost lociranja deponije na lokaciji sedanjega stikališča na desnem bregu Save. Dokončno bo ta varianta obdelana v letu 1985. V drugem polletju letošnjega leta je bila pred delavce sektorja za razvoj in projektiranje postavljena zahteva, da je 30.

12. 1984 najkasnejši datum za izdelavo projekta preureditve ranžirnih in nakladalnih naprav na obstoječem nakladišču premoga pri separaciji Trbovlje za 4-osne vagone, ki bodo povsem zamenjali sedanje 2-osne. Osnovne konstruktivne rešitve tega problema so bile obdelane v okviru TSO, nakar sta bili sklenjeni pogodbi z Mostovno iz Ljubljane za izdelavo prenosnice, z IBT pa za izdelavo projekta rekonstrukcije gradbenih objektov na separaciji v zvezi s prehodom na 4-osne vagone. Za separacijo Trbovlje pa je bila izdelana verifikacija obstoječih transportnih poti z gumitransporterji, projekt tipke usmerniške postaje DU-7, aneks k investicijskemu programu ter z zunanjimi sodelavci še projekt rekonstrukcije ogrevanja (RUDIS). Tudi v letu 1985 bo delo na projektni dokumentaciji za separacijo Trbovlje zelo obširno.

Na področju Zagorja je bilo sodelovanje delavcev sektorja za razvoj in projektiranje ter vodstvo DS TSO izredno aktivno pri sanaciji jame Kotredež po vdoru vode in mulja.

Tako so bili izdelani rudarski projekt ponovnega odpiranja in odkopavanja zalog premoga po vodnem vdoru, projekt dveh vodnih čepov proti zalitim območjem, projekt drenažnega prekopa in predhodne injekcijske zavese (skupno s strokovnjaki GZL) in investicijski program sanacije vdora vode in mulja (skupno s sektorjem za izvajanje investicij). Delo na sanaciji je zahtevalo stalne stike delavcev TSO tako s hidrologi kakor drugimi strokovnjaki Geološkega zavoda Ljubljana, Rudarskega oddelka fakultete v Ljubljani kakor tudi Centralnega inštituta za razvoj rudarstva v Budimpešti. Lahko rečemo, da je sanacija povsem uspela, saj že odkopavajo premog na deloviščih, ki so bila zalita po vdoru vode in mulja.

Istočasno s sanacijo pa so potekale aktivnosti pri tehnični dokumentaciji za odpiranje zalog premoga med 6. in 9. obzorjem,

ki je bila tudi spremenjena zaradi vodnega vdora. S tem v zvezi je bilo izdelane precej tehnične dokumentacije v obliki odmkov, strojno tehnoloških projektov, elektroprojektov, pa tudi aneksa k investicijskemu programu. Izdelan je bil projekt glavnega črpališča v jami Kotredež na 8. obzorju za 30 m³/min pa še dodatnega pomožnega črpališča na istem obzorju za 10 m³/min vode. V kompleks izdelave projektov črpališč sodi še pomožno črpališče na 7. obzorju ter rekonstrukcija vodnih prog v črpališču na 6. obzorju.

Poseben kompleks projektov je bil narejen v zvezi z nižjekaloričnim premogom, in sicer v zvezi z raziskavami, ugotavljanjem zalog ter končno rudarskim projektom za odpiranje in eksploatacijo nižjekaloričnega premoga v jami Kotredež. Ko bo ta projekt dokončno odobren, bomo v letu 1985 izdelali še investicijski program.

Poleg navedenih projektov je bil za redno odkopavanje v jami Loke izdelan izredno zahteven rudarski projekt za odkopavanje sloja 4, ki leži pod potokom Medija ter glavno cesto za Trojane na področju soteske Stope. Tako je bila zagotovljena kontinuiteta odkopavanja za premogovnik Kotredež v času, ko je bila sanacija še v polnem teku. Izdelano je bilo tudi več elektroprojektov ter tehnoloških projektov za elektrostrojno dejavnost kakor tudi separacijo Zagorje.

Za premogovnik Laško je bil izdelan projekt odpiranja in odkopavanja v zahodnem delu Barbara polja z analizo sistema in tehnologijo odpiranja in odkopavanja, nadalje investicijski program odpiranja premogovnih slojišč v poljih Tomaž, Jožefa, Klara, Barbara in Liša polja, projektna študija odkopnih metod, v zadnjem času pa še dokaj zahteven projekt zračenja Klara polja. Projekte smo sicer delali v glavnem za kontinuiteto proizvodnje do realizacije programa raziskovalnih in odpiralnih del na novem medobzorju kota 196.

Za premogovnik Kanižarica smo bili iz preteklih let v zaostanku, zato je bila temu področju v letu 1984 posvečena posebna pozornost. Zaradi zaključevanja odkopavanja preostalih zalog premoga v Kadunji je sektor za razvoj in projektiranje izdelal zahteven rudarski projekt odkopavanja premoga v Južnem polju, v katerem pa sože v preteklih letih pri odpiranju naleteli na vodonojne cone oz. prelomnice s pritiski preko 28 ton. To dejstvo je ob zavesti, da je bila pred leti jama Kanižarica že enkrat povsem poplajena zaradi vodnega vdora, zahtevalo precizen pristop k projektiranju tako nadaljnjih raziskav kakor tudi odpiranja in odkopavanja ter zaščitnih ukrepov. Ker je geološka in hidrološka obdelava Kanižarice v rokah Geološkega zavoda Ljubljana, je bilo potrebno stalno sodelovanje na trikotniku Kanižarica — Ljubljana — Trbovlje, kar je zaradi oddaljenosti večkrat povzročalo težave. V letu 1984 so delavci sektorja za razvoj in projektiranje izdelali rudarski projekt raziskovalnih del v zahodnem delu Kadunje nad koto —40 in v blokkih B in C južnega polja, projekt odkopavanja premoga v bloku A južnega polja, idejni projekt odpiranja in odkopavanja severnega polja, projekt širokočelne odkopne metode za srednjestrme sloje, projekt glavnega črpališča za južno polje, projekt jalovišča na površini, v sodelova-

Ko je bil zgrajen nov železo-betonski dimnik na Opekarni, predvsem za potrebe Toplarne, so delavci OGRO Crnotravac iz Beograda pričeli rušiti star opekarniški dimnik na Opekarni v Trbovljah. Spodnji del dimnika bodo ohranili za „spomin“. (foto: B. Bregant)

nju z Betonom iz Zagorja pa še projekt Diesel agregata in skladišča goriv in maziv ter rekonstrukcije RTP — 20/6 kV. Slabše pa je bilo z izdelavo investicijskega programa, ki pa je predviden takoj v letu 1985.

Za premogovnik Senovo smo na podlagi že lani izdelanega dopolnilnega rudarskega projekta Odpiranje zaloga premoga med k. 102 in k. 50 in rekonstrukcija prevažanja premoga, materiala in ljudi naredili v letošnjem letu izven plana izvedbeni strojno-tehnološki projekt Modernizacija transporta z gumi transporterji v jami Senovo. Poleg tega sta bila izdelana strojno-tehnološki projekt rekonstrukcije z uvedbo suhega predklasiranja in rudarski projekt tehnologije transporta materiala po strmih nadkopihi.

V sklopu projekta odpiranja zaloga premoga smo v letošnjem letu dopolnili tudi situacijo črpališča na koti 52 po naknadni želji investitorja. Ravno sedaj po želji investitorja izven plana projekt prevoza materiala z enotirno visečo progo po vpadniku k. 133/52.

Izdelan je bil tudi rudarski projekt oskrbe črpališča na koti 52 in oskrba premoga, materiala in ljudi z električno energijo. V sklopu tega projekta sta bili projektirani dve novi transformatorski postaji in krmljenje transportnih trakov. Poseben rudarski projekt pa je bil izdelan za signalizacijo stanja vrat jaška Rešanj.

DO Rudarska gradbena dejavnost je v letošnjem letu dobila dva povsem lastna projekta, in sicer rudarski projekt izvedbe betonarne na 8. obzorju jame Kotredež ter izvedbeno dokumentacijo za zelo zahteven priključek zračilnega kanala jaška Nove Preloge v Titovem Velenju. Poleg teh projektov pa sektor za razvoj in projektiranje sodeluje s TOZD RIG k izdelavo dokumentacije za vsa dela, ki jih le-ta kot izvajalec opravlja po delovnih Zasavja.

V okviru sektorja za razvoj in projektiranje oz. v DS TSO je organizirana tudi služba, ki odgovarja za raziskave in študije. Njena naloga je, da pripravlja letne, srednjeročne in dolgoročne programe raziskovalnih del za območje vseh rudnikov rjavega premoga Slovenije na osnovi predhodnih študij in izdelanih projektov raziskovalnih del za leto 1984.

V enkratnem poročilu dela sektorja za razvoj in projektiranje v letu 1984 seveda ni mogoče zajeti oz. navesti vseh projektov, študij in drugih elaboratov. Iz vsega pa je mogoče razbrati, da je spekter dela sektorja izredno širok, da posega na vsa področja dejavnosti rudnikov rjavega premoga Slovenije pa tudi drugih delovnih organizacij v okviru REK in izven njega. Ob današnjih zahtevah oblike in vsebine posameznega projekta z mnogimi prilogami, izjavami in drugimi listinami, ob tem, da je vsak projekt izdelan v najmanj šestih izvodih, predvsem pa ob dejstvu, da se projektantom med delom nemalokrat spreminjajo projektne naloge, je bilo v letu 1984 opravljeno zelo veliko dela.

Matjaž Hočevar

Sodelovanje z ameriškimi rudarskimi strokovnjaki

V petek, dne 7. 9. 1984, smo odpotovali z avtomobilom iz Rock Springsa proti rudniku kaljeve soli Troni. Potovali smo skozi tipično pokrajino visoke planote, brez drevja, kjer so naselja izredno redka, prerija pač, kamor sega oko, le na obrobju je videti vence hribovja. Rudnik Trona proizvaja letno okrog 2,5 milijona ton KCl. Sloji soli so debeli okrog 3 m, horizontalni in razprostranjeni v dolžini nekaj deset kilometrov. Rudnik je odprt z devetimi jaški, ki so globoki okrog 500 m. Kletka jaška, v kateri smo se peljali v globino, je za naše razmere nekaj posebnega, saj ima dimenzijo petkrat 5 m, na dnu pa je perforirana. Jašek je delan po sistemu Koepe in je popolnoma avtomatiziran. Vse proge so izdelane v sloju soli, niso podprte in so velikih dimenzij, ker jih uporabljajo za avtomobilske prevoze za dostavo materiala in ljudi. Tako smo se vozili od jaška približno 14 km s posebnim avtomobilom do čela. Čelo je dolgo 150 m in podprto s podporjem nemške firme Heimscheid, dvobobenski odkopni stroj pa je firme Anderson. Dnevna proizvodnja je v povprečju 2600 t/dan. Sol je izredne trdote, vendar jo stroj reže, odločajo se velike plošče iz stene, zato uporabljajo pri podporju Heimscheid podobne lopute za sprednjo oporo, kot jih uporabljamo pri nas pri podporju Becorit, kadar je prednja stena preveč drobljiva. Čelo obratuje prav tako kot bi dela izvajali v premogu, pritiski se sproščajo enako, pri tem nastajajo močni poki, predvsem v sprednji steni. Na čelu je zaposlenih sedem ljudi, delajo v treh izmenah na dan po sistemu štirih izmen, in sicer 352 dni, s tem da so prosti samo ob državnih praznikih. Delajo po posebnem sistemu preko celotnega leta, tako da strogo uveljavljajo 42-urni teden. Čelo je enkrat na teden, to je ob torkih, prosto za izvršitev vseh remontov. Sol transportirajo po gumitransportnih trakovih in preko skipa na dan. Tudi tu so vse proge in

ostali odkopi izdelani po principu room and pillar. Zračenje je prav tako zelo intenzivno, vsi na odkopu pa morajo uporabljati posebne maske, kajti pri rezanju soli se sprošča solni prah, ki močno draži.

Po obisku te jame so nas postregli z malico, nato pa smo odpotovali zopet preko prerije do vznožja hribovja, kjer se mešajo čudovite rdeče skale s temnimi masivi. Prav obratno kot pri nas, saj se višje v hribih začnajo gozdovi in so vsi poraščeni predvsem z iglavci, kjer tudi srečujemo razne gozdne živali, predvsem pa jelenjad. Ko se s teh visokih masivov spustimo v dolino, smo že v državi Utah, kjer smo se ustavili v mestu Vernal. To je tipično mesto ameriškega zahoda, sestavljeno iz samih nizkih zgradb, znano predvsem po izkopaninah dinozavrov. Večerjali smo zunaj mesteca, v restavraciji Vernal Mine Co., t.j. skoraj enaki baraki, kot je stala na našem bivšem dnevnem kopu, saj mene je spominjala nanjo. To hočem poudariti zaradi tega, ker sem imel pomisleke, da bi sploh stopil vanjo, tako je izgledala klavrno, toda notranjost barake je izredno domiselno preurejena v rudarskem stilu, ljudje v njej pa izredno gostoljubni.

Dne 8. 9., t.j. v soboto, smo si navsezgodaj ogledali njihov znameniti muzej, ki hrani okostje dinozavrov, mamutov in drugih izumrlih živali. Njihove ostanke so našli v neposredni okolici. V samem muzeju so kosti, zunaj pa nekaj metrov visoke makete teh izumrlih živali. Z rudarskega stališča je zanimiva tudi izredno bogata geološka zbirka vseh mogočih kamnov in fosilov iz neposredne okolice, ki je izredno pregledno razporejena in razstavljena. Tako tudi razni dragi kamni in fluorescentne kamenine, razporejene v temnejših posebnih prostorih itd. Poseben oddelek muzeja predstavlja novejšo zgodovino Zahoda, kjer so razstavljeni originalni indijanski predmeti, orožje,

Na visokogorskem prelazu ob naši poti v ZDA so bila tudi čudovita jezera. (foto: I. Berger)

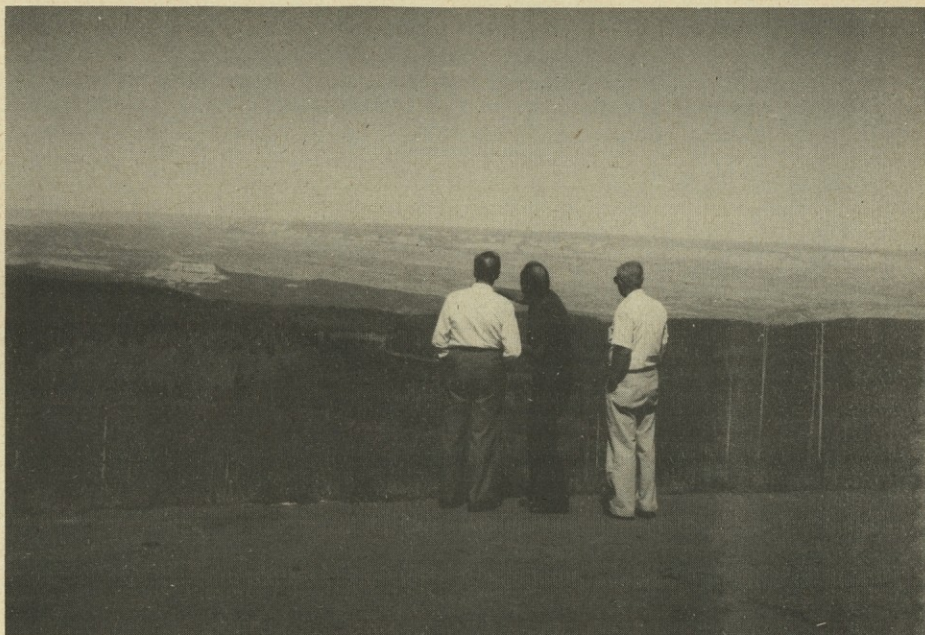

oblačila. Z makete je lepo razvidno njihovo prodiranje po Zeleni reki v Colorado in odkrivanje novih pokrajin. Razstavljene so tudi vse vrste še živečih živali, ki naseljujejo ta predel države Utah. Okrog opoldan smo odpotovali iz tega prijetnega mesteca s kombijem preko 3000 m visokega gorskega prehoda v zahodni del države Colorado, kjer smo se ustavili v mestu Grand Junction in se namestili v hotelu Hilton.

Tu nas je že čakal Mr. Lutzens, ki nam je prišel nasproti iz Denverja. Medtem ko smo mi imeli na poti lepo vreme, samo eno popoldne je malo deževalo, pa je on imel težave s prvim snegom, ki je dodobra pobelil vse visoke prelaze v Colorado. Na kosilo smo odšli v samopostrežbo, kjer smo naročili jedi, nato pa čakali, da so nas po zvočniku poklicali in odpeljali k mizam. Na tem mestu bi rad omenil, da je tako v vsaki restavraciji ali gostišču. Gost ali skupina gostov, ki pride v gostišče, mora počakati pri vhodu, da pridejo ponj in ga odpeljejo k mizi, in to vedno, tudi če je lokal prazen. Amerikanci so nasploh zelo disciplinirani. Verjetno imamo o njih, kar se teh stvari tiče, napačno predstavo. Naj še omenim, da smo v vsakem lokalu, kjer smo sedli za mizo, takoj dobili na mizo čašo navadne vode in polno ledu. Zdi se, da Amerikanci sploh ne morejo piti pijač brez ledu. Če naročiš viski, ti v kozarec nasujejo polno ledu, vmesni prostor pa napolnijo z viskijem. Enako storijo z njihovo priljubljeno Coca-colo. Pa tudi v hotelu je na vsakem hodniku avtomat, ki ti nudi konzervirano pijačo, na drugi strani pa ledu, kolikor ga želiš.

Po kosilu smo po precejšnji vročini odpotovali iz mesta severozahodno v vznožje gorovja, kjer je zaprt premogovnik Dorchester Mine. Ponovno aktiviranje tega premogovnika, ki so ga zaprli zaradi silovitega ognja, je namreč ena od skupnih nalog, ki so jih postavili Amerikanci v našo skupno študijo. Že prejšnji večer smo dobili dokumentacijo o geoloških razsežnostih, pa tudi druge rudarske parametre, tako da smo najbolj važne podatke že poznali. Ko smo si ogledali portale na večih horizontih in tudi posamezne sloje, smo opravili konzultacijo z ameriški kolegi o možnostih ponovnega odpiranja in načina odkopavanja kar na terenu. Po pregledu vseh možnosti smo se dogovorili za poenoteno stališče, ki ga bomo skupno obdelali v naši nalogi. Ker so to dokaj zahtevne, strokovne in komplicirane rešitve, jih tu pač ne bom razlagal. Sicer pa je to premogovno ležišče popolnoma podobno številnim, ki smo jih spoznali v področju Skalnega gorovja:

Sloji premoga z debelino od 2 do 10 m, ki izdajajo v plasteh sredi hriba in padajo pod blagim naklonom v notranjost. Tako je bil tudi tu izdelan portal s primernim urezom v sredi hriba, nato pa odprt premogovnik s tremi vpadniki po sloju debeline od 2 do 2,5 m. Ti vpadniki, izdelani po premogu, so imeli širino proge preko 6 m, medsebojno pa komaj 4 do 5 m premoškega stebra. Na vsakih 30 m je to povezano s prečniki. Zgornji sloj, po katerem so ti vpadniki bili izdelani, je skoraj brez vsebnosti žvepla in izredno dobre kvalitete. V globini 200 do 300 m je nastal požar, ki ga niso mogli pogasiti, tako da so se morali po hudih naporih v celoti umakniti in jamo z vpadniki že na ustju

V ozadju mizaste gore, sestavljene iz oljnih škrljavcev, ki vsebujejo ogromne količine nafte — ZDA. (foto: I. Berger)

zapolniti z zemljo, da so preprečili oz. zadušili požar. Nižje v hribu je izdelan nov portal za drugi sloj, nekaj metrov v globino so izdelani tudi trije vpadniki. Glede na to, da je prvi sloj v globini 200 m zgoren, je potrebno pri ponovnem odpiranju verjetno odstopiti od njihovih ustaljenih navad odpiranja samo po sloju z večimi vpadniki v neposredni sosesčini in odpreti dva do tri sloje naenkrat, odpiralne objekte povezati na istem horizontu s posameznimi sloji in odkopavati po podu sloja. Ker je v globini predvidena tudi odebelitev slojev, je tu možno uveljaviti tudi sublevel odkopno metodo.

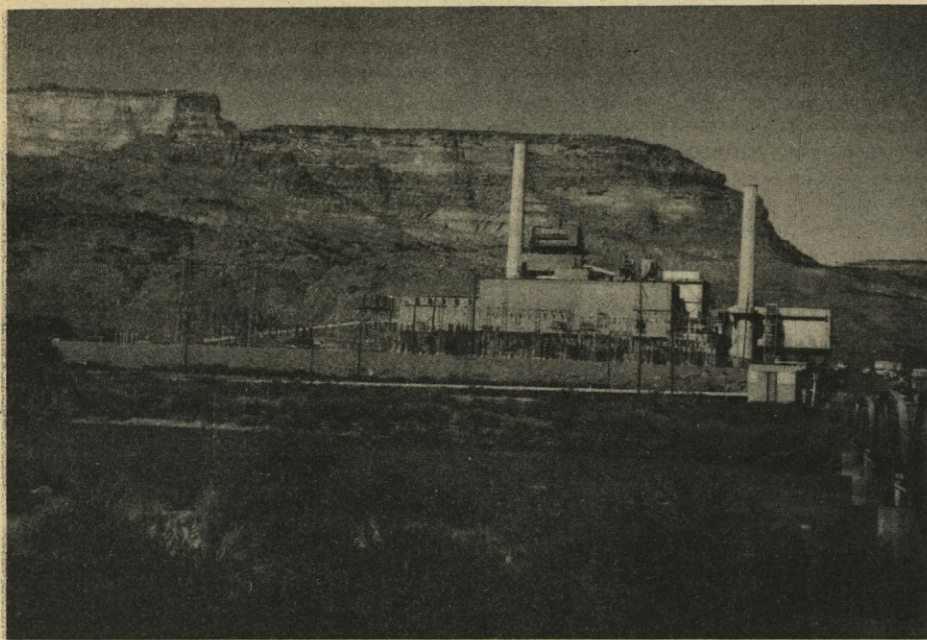
Ko smo se vračali iz vznožja tega hribovja, smo imeli težave z avtomobilom in obstali smo sredi pustinje. Na srečo je čez kakšno uro prišel naokrog z džipom neki lovec, saj se je prav tisti dan pričel lov na anti-

lope, tako da smo za silo uredili avto in pozno zvečer prišli nazaj v mesto.

V nedeljo, dne 9. 9. 1984, smo navsezgodaj zapustili Grand Junction in se odpeljali po dolini ob reki Colorado, si ogledali manjši rudnik s termoelektrarno (letna proizvodnja okrog 70.00 ton, dela po sistemu odkopavanja room and pillar), nato pa zavili skozi čudovit kanjon rdečih skal proti vznožju hribovja, kjer se začno pojavljati gozdovi, ki so mešanica iglavcev in drevesa Aspen (neke vrste breza), ki je ravno ob tem času pričel razumeti in daje posebno barvitost tej pokrajini. Vzpenjali smo se mimo znanih smučišč in zimskih središč na 3000 m gorski prelaz, kjer so čudovita gorska jezera. Iz teh predelov se proti severu nudi lep razgled na masiv mizastih gor, sestavljen iz oljnih škrljavcev, kjer so po zagotovilih Mr.

Tik pod vrhom lomijo beli marmor in ga transportirajo v dolino, kjer ga režejo in obdelujejo — ZDA. (foto: I. Berger)

Premogovnik in elektrarna obenem v bližini mesta Grand Junction — ZDA (foto: I. Berger)

Lutzensa, ki je prej delal pri raziskavah, večje zaloge nafte, kot jih ima vsa Saudova Arabija skupaj. Moram priznati, da kljub utrujenosti po enotedenskem nenehnem potovanju in delu doživljam lepoto te pokrajine, kakršna se nudi na zapadnem delu države Colorado, kot neke vrste posebne sprostitev in užitka. Ko smo se spustili na

drugem koncu v dolino, smo obiskali mimogrede pet premogovnikov, od katerih že enega zapirajo, štirje pa še delajo, vsi po sistemu room and pillar, s podobnimi pogoji, kot že prej opisani premogovniki. Ves premog pošiljajo po železnici in ga ne predeljujejo v el. energijo sami. Iz te doline smo se zopet pričeli dvigati proti visokemu 3000 m

gorskemu prelazu, kjer se pojavljajo čudoviti gozdovi z mnogo divjadi, ki jo tu srečujemo, in čudovitim razgledom na visoke zasnežene gore. Iz tega prelaza smo si tudi ogledali dve dolini. V eno smo se spustili še isti dan, druga — proti Redstonu, pa je naš cilj naslednji dan, ko smo hoteli obiskati enega izmed premogovnikov z najtežjimi rudarskimi pogoji, ki jih imajo v ZDA. Tako smo izbrali popoldanski čas in si v prvi dolini ogledali bivšo rezalnico marmorja in opuščeni rudnik marmorarja, ki so ga lomili v hribovju skoraj na višini 4000 m in ga transportirali v dolino. Ta marmor se nahaja tik pod vrhom tega visokega hribovja in izgleda od daleč kot večni sneg na gori. Tu je tudi opuščeni rudnik zlata. Ko smo odhajali iz te prečudovite gorske doline, nas je pozdravil s svojo navzočnostjo tudi medved. Mimo starega rudarskega naselja v Redstonu in gradu (iz leta 1880) lastnikov premogovnikov smo pripotovali do glavne avtoceste in po njej do mesta Glenwood Springs. To je zopet značilno mesto ameriškega Zahoda, ki pa je znano kot eno največjih termalnožvepljenih kopališč na svetu. Sredi mesta je polno bazenov z žvepleno-vročo vodo, in ko gremo zvečer skozi mesto, je v razsvetljenih bazenih polno kopalcev. Tudi nam se je prilegla kopel ob 22. uri zvečer ob polni luni v bazenu motela Holiday Inn, kjer smo utrujeni prenočili.

(se nadaljuje)

Ivan Berger

Požar v rudniških delavnicah v Hrastniku

V soboto 1. decembra je okoli 23. ure izbruhnil požar v elektrostrojnih delavnicah do RRPS v Hrastniku. O vzrokih požara še ne moremo govoriti, dokler ne bodo povsem ugotovljeni. Škoda, ki je nastala, pa je izredno velika. Sprva je bilo govora o škodi v višini 500 do 600 milijonov din, vendar pa po natančnejših ocenah ta ne bo tolikšna, kakor so jo sprva napovedovali. Ogenj je zajel šest prostorov, gasilo pa ga je 80 gasilcev iz Hrastnika, Laškega, Trbovelj in Zagorja ter 65 domačih gasilcev, reševalcev in rudarjev. Pogasili so ga naslednjega dne ob 5. uri jutraj.

Zaradi požara je zgorelo veliko razne opreme, poleg uničenih delavniških prostorov. Uničena je bila tudi elektrodavnica, delavnica za popravilo hidravličnega podporja, kovinarska delavnica za popravilo jamske mehanizacije, ključavničarska delavnica, skladišče z rezervnimi deli za hidravlično podporje, reduktorji, motorji, sklopke, skladišče z reprodukcijskimi materiali in zaščitnimi sredstvi. Glede na to, da je bila v neposredni bližini tudi deponija premoga, je zgorel tudi ta premog, in to okoli 100 ton. Gasilci so obvarovali požara bližnjo toplotno in kompresorsko postajo in tudi strojničo glavnega jaška.

Pri gašenju požara in saniranju je sodelovalo veliko število sodelavcev. Pomagala je tudi narodna zaščita, člani komiteja za SLO in družbeno-samozaščito, poslovodni in drugi vodstveni organi itd. Takoj naslednji dan po požaru so pričeli v Hrastniku urejati novo delavnico, ki še ni v celoti dograjena,

vendar je bilo potrebno že takoj začeti z najnujnejšimi deli in popravili. Precej je bilo v tej zvezi storjenega prostovoljno, udarniško, pomoč so nudili tudi sosednji rudniki Trbovlje in Zagorje, k reševanju problematike pa so pritegnili tudi številne druge organizacije in institucije.

O nastali problematiki je razpravljal tudi izvršni svet občine Hrastnik skupno z ob-

činskim komitejem za SLO in DS. Govorili so o vzrokih, posledicah in možnostih čimprejšnje odprave posledic požara v elektrostrojnih delavnicah rudnika Hrastnik. V času gašenja so ugotovili tudi določeno neusklajenost v akciji. Ustanovili so koordinacijsko telo, ki povezuje in usklajuje različne solidarnostne akcije. Pomoč so nudili hrastniški kolektivi, Steklarna — Sijaj, To-

Rudniške delavnice v Hrastniku po požaru 1. decembra 1984. (foto: B. Klančar)

varna kemičnih izdelkov, IKOP itd. Energoinvest-varnost Zagorje jim je takoj ponudila rezervne dele za nekatere stroje, ki so bili uničeni ali poškodovani v požaru. Pomoč so nudili tudi kolektivi Hmežada, do Strojna tozdr Grameks iz Žalca, ki so za kritje požara namenili 1.950.900 din, to je toliko, kolikor znaša enodnevni iztržek njihovih delavcev na površinskem kopu Lakonca v Trbovljah. Tudi tuje firme iz Francije in ZR Nemčije so se odločile, da takoj nadomestijo uničene dele rezervnih delov, saj gre za opremo, ki je uvožena prav iz teh dveh držav.

Za pomoč so se odločili tudi člani kolektiva našega kombinata. Sprva člani kolektiva rudnika Hrastnik, kasneje pa je koordinacijski odbor sindikata našega kombinata predlagal samoupravnim organom, zborom delavcev in končno vsem članom kolektiva, da solidarno tudi vsi ostali priskočijo na pomoč. Na temelju sprejetih sklepov so se člani kolektiva celotnega kombinata odločili, da delajo prostovoljno na sicer dela, prosto soboto 15. decembra. Z majhnimi izjemami so se odločili za delo vsi člani kolektiva pri izvajanju vseh del in nalog, na vseh izmenah, v vseh tozdrh in delovnih skupnostih. Zaslužek tega dne je šel namensko za kritje dela škode po požaru. Nekateri člani kolektiva pa so prispevali svoj delež v obliki vrednosti enega dne letnega dopusta. Prispevke članov kolektiva nakazujejo na poseben žiro račun, ki ga je določila Služba družbenega knjigovodstva — podružnica Trbovlje skupno s finančno službo našega kombinata. Kolikšen znesek se bo natekel na tem žiro računu na temelju prostovoljnega dela, bo znano sredi januarja po obračunu osebnih dohodkov.

Čim bodo znani vzroki požara, bomo člani kolektiva podrobneje seznanili kakor tu-

1. decembra 1984 je v poznih večernih urah izbruhnil požar v delavnicah rudnika Hrastnik. Iz fotografije je razvidno pogorišče delavnice, bivše separacije premoga in skupino, ki je pričela s saniranjem. (foto: A. Bregant)

di z višino ugotovljene škode. Sicer pa so strokovne službe do RRPS, rudnika Hrastnik in sozd REK EK takoj pričele na vseh ravneh z iskanjem potrebnih sredstev za obnovitev oziroma ureditev novih elektrostrojnih delavnic. Pri tem je pokazala polno razumevanje in takojšnjo pripravljenost za izplačilo zavarovalnine Zavarovalna skupnost Triglav — območna revirska skupnost Trbovlje, Interesna skupnost elektrogospodarstva in premogovništva in druge institucije.

Kljub vsej tragiki ob tej hudi nesreči, ki je prizadela do RRPS tozdr Rudnik Hrastnik, in naš kombinat, pa po drugi strani lahko ugo-

tavljamo, da se je tudi tokrat pokazala velika požrtvovalnost gasilcev, reševalcev, članov kolektiva, ki so neposredno delali v te-
lovadnicah, drugih članov kolektiva v Hrastniku in v vsem kombinatu, pa tudi v nekaterih drugih sosednjih delovnih organizacijah. Vsem tem izrekamo toplo zahvalo tako za sodelovanje pri požaru, kakor tudi pri odpravljanju njegovih posledic in nudenju pomoči v tej ali oni obliki. Vnovič je bila dokazana velika solidarnost tako med člani kolektiva, kakor tudi med občani hrastniške občine in sosednjih občin ter kolektivov.

(tl)

Dobro delo jugoslovanskih rudarjev

Po podatkih Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije bo letošnja proizvodnja premoga v jugoslovanskih premogovnikih znašala 10 % več kakor lani. Po zadnjih ocenah bodo rudarji nakopali skupno 64,7 milijona ton premoga. To pomeni, da bodo letošnji načrt prekoračili za okoli 700.000 ton. Te ocene so bile pripravljene sredi decembra.

V razdobju januar — november so jugoslovanski premogovniki nakopali skupno 59.192.000 ton premoga, kar pomeni, da so ga nakopali 5.358.000 ton ali 10 % več kot v enakem obdobju lanskega leta.

Na skupščini Splošnega združenja jugoslovanskih premogovnikov so bili mnenja, da bi lahko znašal proizvodni načrt vseh premogovnikov za naslednje leto 70 milijonov ton. Hkrati ugotavljajo, da tudi učinki v premogovnikih naraščajo že pet let zapored, vendar pa je letošnja proizvodnja prvič v skladu z energetsko bilanco naše države. Tolikšne uspehe so rudarji dosegli kljub vsem težavam, ki jih spremljajo ob njihovem delu. Predvsem pa primanjkuje sred-

stev za investicije ter za odpiranje novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov. Na skupščini so bili tudi mnenja, da je treba poiskati trajne vire za pokrivanje potreb pre-

mogovnikov, sicer izkop premoga ne bi mogel zadovoljevati čedalje večjih zahtev.

(tl)

Rezultat prostovoljnega dela 15. decembra

V posebnem prispevku, objavljenem v tem glasilu, smo napisali, da so se delavci iz celotnega kombinata odločili, da bodo v soboto, 15. decembra 1984, normalno prostovoljno delali pri vseh deih in nalogah ter na vseh izmenah, s tem da bo vrednost osebnega dohodka tega dne (ali enega dne letnega dopusta), namenjena za kritje dela škode, ugotovljene po opžaru 1. decembra 1984 v Hrastniku.

Odločitvi o prostovoljnem oziroma udarniškem delu se je odzvala ogromna večina zaposlenih v našem kombinatu. Ta dan je bila dosežena v posameznih jamah naslednja proizvodnja:

Po grobem izračunu znaša vrednost osebnih dohodkov in letnih dopustov za omenjeni dan, to je 15. december, okoli 15 milijonov din, to je 1,5 milijarde S din. Točen obračun pa bo znan sredi januarja.

— v jami Hrastnik	790 ton
— v jami Ojstro	1.161 ton in 143 ton PK
— v jami trbovlje	2.186 ton in 109 ton PK
— premogovnik Kotredež	1.304 ton
— površinski kop Lakonca	2.295 ton
— v rudniku Senovo	1.320 ton
— v rudniku Kanižarica	174 ton
— v rudniku Laško	229 ton
	230 ton
	120 ton
Celokupno	6.462 ton

Proizvodnja in poraba električne energije

V novembru letos so dosegle slovenske potrebe po električni energiji 776,6 milijona KWh in so za 1,7 % presegle lansko novembrsko proizvodnjo. V razdobju januar-november 1984 pa je bilo v Sloveniji porabljenih 8175 milijonov KWh električne energije. To je za 4,5 % več kot lani v enakem obdobju. Novembrska proizvodnja v termoelektrarnah je bila za 29,9 % večja od plana za ta mesec; vodne elektrarne pa so pridobile manj elektrike, kot so predvidevali po elektroenergetski bilanci. Ob koncu novembra so imele termoelektrarne Šoštanj, Trbovlje in ljubljanska toplotna na deponijah skupno 899.000 ton premoga.

V jugoslovanskem merilu pa je znašala celokupna proizvodnja el. energije od januarja do novembra 1984 59,7 milijarde KWh, kar pomeni 100 % doseganja načrta, ven-

dar 10,3 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. Vodne elektrarne so v tem času proizvedle 22,9 milijarde KWh oz. 3,2 % nad načrtom, termoelektrarne na premog pa 31,4 milijarde KWh, kar je 5 % nad načrtom in 12,9 % več kot lani v istem obdobju. Jedrska elektrarna v Krškem je proizvedla 3,8 milijarde KWh, termoelektrarne na tekoče gorivo pa so proizvedle 1,6 milijarde KWh, kar je le 39,2 % od načrta.

Skupna bruto poraba električne energije v enajstih mesecih je znašala 57,5 milijarde KWh, kar je 6,3 % nad porabo v enajstih mesecih lanskega leta.

Sedanja elektroenergetska situacija v državi je razmeroma dobra zaradi zadostnih količin vode v akumulacijskih jezerih in dobrega dela termoelektrarn.

(t.l.)

30 let Rudarskega inštituta Ljubljana

V soboto, 15. decembra 1984, je Rudarski inštitut Ljubljana praznoval 30-letnico svojega obstoja in delovanja.

Ob tem jubileju so pripravili priložnostni koncert. Gostje in sodelavci so si v dopoldanskih urah ogledali prostore inštituta na Pražakovi ulici 8 v Ljubljani ob 11. uri pa je bila v tiskovnem središču v Cankarjevem domu proslava. Po slavnostnem govoru so podelili priznanja sodelavcem in kolektivom. V kulturnem delu programa so sodelovali pevski zbor Geološkega zavoda Ljubljana, gledališki umetnik Polde Bibič in operni umetnik Rudolf Franci. Povezovalka je bila Tea Senica. Proslave so se udeležili poleg drugih gostov tudi predstavniki našega kombinata in delovnih organizacij.

Energetska bilanca Slovenije za leto 1985

Dne 6. decembra je Izvršni svet SR Slovenije hkrati z republiško resolucijo obravnaval tudi osnutek energetske bilance SR Slovenije za leto 1985. Sprejemala jo bo Republiška energetska skupnost, ker je spremljajoči dokument v resoluciji za prihodnje leto. Osnutek energetske bilance Slovenije za prihodnje leto predvideva, da bo naša republika do leta 1985 proizvedla okoli 9 milijard KWh električne energije, 7,7 milijona ton premoga, od tega 6,1 milijona ton za proizvodnjo električne energije, porabila pa bo tudi 100.000 ton črnega premoga in antracita, 260.000 ton koks, 1,7 tone naftnih derivatov, 900 milijonov m³ zemeljskega plina, 900.000 ton drv in lesnih odpadkov ter 6.100

TJ vroče vode in pare iz javnih toplovodnih sistemov. Za leto 1985 predvidevajo za 3,9 % večjo potrebo primarne energije. Naša energetska odvisnost se bo v Sloveniji zmanjšala od 68,1 % v letu 1984 na 66,1 % v letu 1985. Predvideno je, da se bo poraba električne energije povečala za 3 %, trdega goriva za 7,7 %, tekočega goriva za 1,99 %, plinastega goriva za 0,3 % in toplota iz daljinskih sistemov za 4,8 %. Osnutek energetske bilance nadalje predvideva tudi nadaljnje nadomeščanje tekočih goriv s trdimi, zato je predvideno 9,7 % zmanjšanje porabe tekočih goriv in povečanje porabe trdih goriv za 7,9 %.

25 let RUDIS-a

Dne 7. decembra 1984 je praznovala poslovna skupnost RUDIS skupno z RUDIS Inženiringom svoj srebrni, četrtoletni obdobj.

Letošnji jubilej so praznovali v razmeroma skromnih, stabilizacijskih pogojih. Tega dne so se v času od 17. do 19. ure zbrali v sejni sobi Rudisove stolpnice v Trbovljah predstavniki ustanoviteljic, članic poslovne skupnosti, kolektiva, družbenopolitičnih skupnosti in organizacij in dolgoletnih sodelavcev. Predsednik PS Rudis Boris Malovrh, dipl. ing., je v svojem govoru orisal potek ustanovitve Rudisa v letu 1959, njegovo rast in vzpon do današnjih dni. Takratno poslovno združenje RUDIS so ustanovili: Rudnik rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik, Strojna tovarna Trbovlje in Investicijski biroji Trbovlje. Dejansko pa ga je postavil na noge skupno s sodelavci in ga dolga leta zelo uspešno vodil direktor Milan Kožuh. Tekom let se je število članic zelo povečalo in danes poslovna skupnost združuje preko 40 članic iz vse Jugoslavije. Nadaljuje se tradicija širšega povezovanja članic, dobrih

poslovnih odnosov, širitve poslovanja doma in na tujem in s tem povezanih uspehov. Nekaterim članom kolektiva so podelili priznanja za 10 in 20-letno delo. Sledil je prost razgovor, ki se je končal ob napovedani uri.

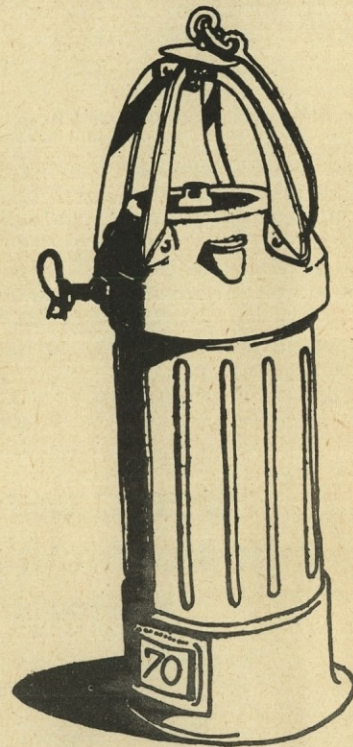
Ob tem Rudisovem jubileju bi bilo vredno napisati kaj več, saj smo ga pomagali ustanoviti, pa tudi mnoga naša dela, predvsem dela naše DO RGD, deloma tudi DO IMD, doma in v tujini so šla v teh 25 letih preko Rudisa. Morda o tem kdaj drugič.

Kadar omenamo RUDIS, redkokdaj pomislimo, da poslujeta pod tem imenom dve instituciji, in to:

- poslovna skupnost RUDIS, ki združuje preko 40 članic in jo vodi Boris Malovrh, dipl. ing., in
- delovna organizacija RUDIS Inženiring, ki jo vodi Janez Očepek, inž. str.

Sedež obeh je na Trgu revolucije v Trbovljah v novi stolpnici.

Iz objavljenih podatkov naj povzamemo, da bo Rudis Inženiring letos z deli v inozemstvu ustvaril 100 milijonov dolarjev, doma pa 3,25 milijarde din. Načrt domačih del

bo letos prekoračen, načrt del v tujini pa ne bo dosežen. Predvideli so namreč 131 milijonov dolarjev iztržka. Izpadla so nekatera dela v Iraku, Iranu, Alžiriji in Nemški demokratični republiki. Z raznimi deli, ki jih izvajajo članice Rudisa, so že dolga leta navzoči v tujini — Alžiriji, ZR Nemčiji, Libiji, Iraku, zadnji čas vnovič tudi v Iranu, v prihodnje pa računajo zopet na dela v Egiptu. V letu 1985 bodo predvidoma opravili dela v vrednosti 105 milijonov dolarjev, v Jugoslaviji pa za 20 % več kot letos.

Jubilantu — RUDIS-u, kateremu smo pomagali ob rojstvu, mu dali ime ter z njim sodelovali v vsem njegovem 25-letnem življenju, želimo, da bi živel še dolga leta, da bi postal še krepkejši in učinkovitejši, pa tudi prodornejši — doma in na tujem.

T. L.

Nekaj podatkov iz devetmesečnega poslovanja kombinata

Dne 27. novembra letos je delavski svet kombinata med drugim obravnaval tudi periodični obračun finančnega poslovanja posameznih temeljnih organizacij, delovnih

skupnosti in delovnih organizacij, združenih v SOZD Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja za obdobje januar-september 1984.

Iz poročila, ki je bilo pripravljeno za to priliko, povzemamo nekaj najpomembnejših podatkov, ki naj ilustrirajo stanje in rezultat poslovanja delovnih organizacij, združenih v kombinat po dosednji organiziranosti:

v 000 din

Vrsta podatka	ZPT	Senovo	Kaniž.	Laško	TET	RGD	IMD	ds ASO	ds TSO	REK EK
Celotni prihodek v 000 din	5.878.986	582.898	467.953	192.744	1.255.880	1.250.223	216.824	58.213	53.288	9.927.009
Porabljen sredstva v 000 din	3.776.796	304.812	172.905	82.956	698.038	670.189	82.718	27.219	10.383	5.826.016
Dohodek v 000 din	2.102.190	248.048	295.048	109.788	557.842	580.034	134.106	30.994	42.905	4.100.993
Obveznosti iz dohodka v 000 din	1.100.927	63.521	74.517	31.961	342.934	164.455	40.138	6.466	6.928	1.831.847
Čisti dohodek v 000 din	1.001.263	184.565	220.531	77.827	214.908	415.579	93.968	24.528	35.977	2.269.146
Izguba v 000 din	449.802	—	—	—	—	18.371	—	—	—	468.173
Število zaposlenih	3289	463	436	206	490	1134	168	45	69	6.300
Odsotnost z dela	23,2	23,3	19,5	18,4	17,0	24,9	15,6	15,7	14,4	22,2
Od tega:										
— zaradi bolezni %	9,3	9,6	5,8	5,7	4,3	10,0	4,0	6,3	2,6	8,4
— nesreč pri delu %	1,3	1,0	2,0	1,2	0,1	2,2	0,4	0,2	0,9	1,3
— porodniški dopusti %	0,2	0,7	0,1	0,4	0,2	0,5	0,2	0,4	2,1	0,3
— letnih dopustov %	11,1	10,8	10,4	10,5	11,6	11,0	10,1	8,8	8,4	11,0
— neopravičenih %	0,6	0,5	0,7	0,1	—	0,4	0,1	—	—	0,5
— ostalih vzrokov %	0,7	0,7	0,5	0,5	0,8	0,8	0,8	—	0,4	0,7
— bruto oseb. doh. iz ur dela, za-posl. din/mes.	42.248	40.700	44.807	40.824	39.606	44.386	41.239	45.327	50.463	42.469

V razdobju januar — september 1984 so iz različnih vzrokov, objektivnih in subjektivnih, poslovali z izgubo naslednji tozdi: v DO ZPT tozdi Premogovnik Hrastnik 210.754.000 din, tozdi Premogovnik Ojstro 28.676.000 din, tozdi Premogovnik Kotrdedež 168.356.000 din, tozdi RŠC 42.016.000 din, v DO RGD pa tozdi RIG 12.856.000 in tozdi Gramat 5.515.000 din, skupaj 468.173.000 din. Glavni vzrok je v prepozno odobreni novi ceni premoga, pa tudi v podaljšanem remontu TET II in s tem povezano nižjo proizvodnjo premoga.

Uresničevanje usmerjenega izobraževanja na srednji šoli rudarske usmeritve

Srednja šola rudarske usmeritve, ki se kot samostojna TOZD vključuje v Zasavski srednješolski center, izobražuje učence po treh vzgojnoizobraževalnih programih, in sicer: rudar, rudarski tehniki in pomočnik rudarja. Trenutno obiskuje šolo 298 učencev v enajstih oddelkih; trije oddelki v prvem letniku, pet oddelkov v drugem letniku, dva oddelka v tretjem letniku in prvi oddelki v četrtem letniku.

Letošnje leto je bil vpis v prvi letnik manjši od načrtovanega, saj je od načrtovanih 120 mest zapolnjenih 93 mest. Predvsem je na zmanjšanje vpisa vplivalo dejstvo, da nismo vpisovali v skrajšani program. Vsi učenci prejemajo štipendijo.

Materialni pogoji

Materialni pogoji, v katerih poteka vzgojnoizobraževalno delo na srednji šoli rudarske usmeritve, so se z uvedbo usmerjenega izobraževanja izboljšali. S pristopom s srednjo šolo elektrotehnične usmeritve pri urejanju in opremljanju specialnih učilnic si je šola zagotovila pogoje za verifikacijo in to tudi dobila. V letošnjem šolskem letu je šola dokaj zadovoljivo rešila tudi vprašanje izvajanja šolske telesne vzgoje, kvalitetni premik pa bo, ko bo končana adaptacija TVD Partizan v Zagorju — predvidena v začetku prihodnjega leta.

Za prihodnje srednjeročno obdobje načrtujemo nadaljnje izboljšanje materialnih

pogojev za vzgojnoizobraževalno delo — opremljanje učilnic za rudarstvo — geologijo, računalniški kabinet, posodobitev knjižnice in uvajanje sodobnih učnih pripomočkov.

Ker so sredstva amortizacije izobraževalne skupnosti minimalna, bomo plan lahko realizirali le ob pomoči združenega dela in družbenopolitične skupnosti.

Nadaljnje izboljšanje materialnih pogojev je nujnost, saj bo ob nadaljnji racionalizaciji na področju usmerjenega izobraževanja, kar se tiče mreže šol kot tudi izvajanja posameznih vzgojnoizobraževalnih programov eden odločujočih kriterijev prav materialna osnova. Gre konkretno za to, da obdržimo izvajanje vzgojnoizobraževalnega programa rudarskega tehnika.

Organizacija pouka

Na organizacijo pouka rudarske usmeritve vpliva več faktorjev (prostorske kapacitete šole, prevozi, dijaški dom).

V letošnjem šolskem letu so z uvedbo turnusnega pouka zagotovljeni učencem rudarske usmeritve enaki pogoji kot ostalim učencem. Prizadevanja šole v prihodnjem letu bodo usmerjena v to, da se pouk organizira samo v dopoldanskem turnusu — za vse usmeritve. Za to bo potrebno pridobiti najmanj dve učilnici z adaptacijo obstoječih prostorov.

Razširiti je potrebno tudi prostore knjižnice in pa zagotoviti prostor, kjer bi lahko organizirali prehrano za učence ter prostore za interesne dejavnosti, delo mladinske organizacije itd.

Financiranje programov usmerjenega izobraževanja

Izvajanje programov rudarske usmeritve se financira iz sredstev posebne izobraževalne skupnosti na osnovi cen oddelkov, ki temeljijo na normativih in standardih. Ugotavljamo, da so že nekaj let standardi in normativi za financiranje programov usmerjenega izobraževanja enaki, čeprav bi se morali prilagajati razmeram. Prispevna stopnja za PIS za geologijo in rudarstvo se je zmanjšala. Doslej si je šola, ko je bila še organizirana v TOZD RŠC — pomagala še z lastnimi sredstvi TOZD.

Na osnovi osnutka resolucije za l. 1985, ki predvideva 10 odstotno zaostajanje sredstev za družbene dejavnosti, ocenjujemo, da se bodo materialni pogoji še poslabšali.

Stopnjuje se tudi problematika vrednotenja vzgojnoizobraževalnega dela. Delo delavcev v šoli se vrednoti mnogo slabše kot delavcev v gospodarstvu in drugih gospodarskih dejavnostih. Tako so po merilih izobraževalne skupnosti Slovenije za leto 1984 osebni dohodki na mesec za učitelja z višjo izobrazbo 21.923 din, učitelji z visoko izobrazbo pa dobijo 27.447 din, računano

na 16 oddelkov. To so izračunani OD na osnovi pogojno ne kvalificiranega delavca, kar je neusrežno. Ta sistem je treba nadomestiti z bolj ustreznim. Po sporazumu, sprejetem na skupščini skupnosti srednjih šol, naj bi se OD za učitelje z visoko izobrazbo gibali od 35.000 do 50.000 din.

Ker so v letošnjem letu OD učiteljev na šoli že vidno zaostali za OD učiteljev v srednješolskem centru in celo v osnovni šoli, smo OD uskladili tako, da OD učitelja z visoko izobrazbo z 1—5 let delovnih izkušenj znaša 31.500 din, učiteljev s 15—20 let delovnih izkušenj pa 33.000 din.

Da bi zavrli poslabšanje materialnih pogojev in uskladili vrednotenje vzgojnoizobraževalnega dela v skladu s samoupravnim sporazumom, bo potrebno več sredstev, kot jih načrtuje PIS za geologijo in rudarstvo.

Da bi to dosegli, si bomo prizadevali za povečanje globala sredstev, — s tem da usmerjeno izobraževanje dobi prioriteto v družbenih dejavnostih v letu 1985 (sredstva naj bi rasla skladno z rastjo družbenega proizvoda) s sporazumevanjem z združenim delom v Zasavju za dodatno financiranje vzgojnoizobraževalnih programov in s svobodno menjavo s SOZD REK EK.

Kadri

Na šoli je enajst delavcev v delovnem razmerju. V zadnjem času se je precej izboljšala strokovna izobrazba učiteljev, ki poučujejo na rudarski usmeritvi. Od devetih učiteljev, ki so v delovnem razmerju na šoli, jih ima sedem ustrezno izobrazbo, dve pa sta absolventki. Na šoli delata še šolski pedagog in knjižničar. Nekaj učiteljev si bo moralo pridobiti še andragoško-pedagoško izobrazbo. Kljub večkratnim in stalnim potrebam pa nam ni uspelo v redno delovno razmerje dobiti učiteljev za strokovne predmete — rudarstvo, rudarska merjenja, geologijo, predvsem zaradi nizkih OD in pomanjkanja teh kadrov. V letošnjem letu smo to vrzel dokaj uspešno zapolnili s štirimi delavci, ki so v pogodbenem delovnem razmerju.

Učno obveznost na naši šoli pa dopolnjujejo še učitelji iz elektrotehnične usmeritve in drugih usmeritev v zasavskem srednješolskem centru.

Na področju kadrovske politike je naloga šole v prihodnjem letu zaposliti učitelja za splošne teoretične predmete in dveh učiteljev strokovnih predmetov.

Samoupravna organiziranost

V letošnjem letu se je s sklepom o organiziranju teoretični pouk bivše TOZD RŠC konstituiral kot TOZD Srednja šola rudarske usmeritve, ki se vključuje v Zasavski srednješolski center.

Glede postopka sprememb v samoupravni organiziranosti smo pred vpisom v sodni register in pričakujemo odločbo sodišča o vpisu.

V skladu s sporazumom med TOZD Srednja šola rudarske usmeritve in TOZD RŠC sta temeljni organizaciji do 31. 12. 1984 še finančno povezani, v tem času pa bodo strokovne službe DO Rudniki rjavega premoga še opravljale finančne, kadrovske in druge strokovne ter administrativne posle za šalo.

S 1. 1. 1985 pa naj bi ta opravila začele opravljati skupne strokovne službe Zasavskega srednješolskega centra. Problem pa se pojavlja, ker te službe še niso organizirane in najbrž do prej omenjenega roka tudi ne bodo.

Delovanje DPO

Družbenopolitične organizacije in še posebej ZK so vseskozi vpete v razreševanje problemov pri uresničevanju usmerjenega izobraževanja na šoli in vodijo ter usmerjajo aktivnosti pri spremembi samoupravne organiziranosti.

S spremembo samoupravne organiziranosti pa se je pojavila tudi potreba po drugačnem organizacijskem povezovanju DPO, saj smo dosedaj imeli še skupne OO ZK, sindikata in ZSMS z delavci TOZD RŠC.

V mesecu decembru je predvideno formiranje osnovne organizacije sindikata in volilno programska seja OO ZSMS. Na novo pa so organizirani tudi člani ZK, tako da so vključeni v osnovno organizacijo skupaj s komunisti šole elektrotehnične usmeritve in Gostinske šole. Sklican je bil že ustanovni sestanek.

Božo Marot

Volitve in imenovanja

Dne 26. novembra 1984 je bil na seji družbenopolitičnega zbora slovenske skupščine izvoljen za novega predsednika tega zbora Miloš Prosenc, član predsedstva CK ZKS. Zamenjal je dosedanjega predsednika Cirila Ribičiča, ki je prevzel dolžnost predstojnika Marksističnega centra pri CK ZKS. Tovariša M. Prosenca dobro poznamo ne le kot zagorskega rojaka, pač pa kot zelo uspešnega poznavalca, ustvarjalca in delavca pri opravljanju številnih dolžnosti v organih družbenopolitičnih organizacij v revirjih in republiki. Doslej je pokazal in dokazal poznavanje našega sistema v vseh pogledih in uspešno ter ustvarjalno prispeval k učinkovitemu reševanju družbenih problemov. Zaradi zavzetega in odgovornega dela, temeljitosti in poglobljenosti, pa tudi drugih osebnih lastnosti, uživa vso podporo in

ugled v javnem in političnem življenju. Zaradi teh lastnosti je dobil pri izvolitvi za predsednika DP zbora slovenske skupščine vso podporo.

Franci Majnardi je od 1. novembra 1984 direktor Ljubljanske banke — Temeljne banke Zasavje v Trbovljah. Zamenjal je mgr. Drnovška, ki je odšel na drugo mesto kot delegat naše republike v Zvezni skupščini.

Franci Majnardi je bil do izvolitve zaposlen kot vodja kontrole pri podružnici SDK v Trbovljah.

Rudi Kavčič, ing. je bil nedavno tega imenovan za novega vodjo samoupravne stanovske skupnosti občine Hrastnik. Do tega imenovanja je opravljal dela in naloge sekretarja medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin v Trbovljah.

Marjan Orožen vnovič izvoljen

Dne 13. decembra 1984 je bila v Ljubljani programska-volilna seja republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Glavno poročilo o dvehletnem delu slovenskih sindikatov je podal predsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen. Poročal je o opravljenem delu in uspehih republiškega sveta. Potrjena je bila pravilnost usmeritve sindikalne akcije, ki se je vključila v uresničevanje stabilizacijskega programa in v prizadevanja za izhod iz težav s povečano aktivnostjo za krepitev vloge delavca samoupravljalca, s spodbujanjem boljšega gospodarjenja, večje proizvodnje in ustrežnejšega nagrajevanja, ki je najustreznejša spodbuda za delo.

Na seji so sprejeli akcijske usmeritve Zveze sindikatov Slovenije do XI. kongresa in naloge republiškega sveta za naslednje leto.

Člani Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije so na tej seji ponovno izvolili Marjana Orožna za predsednika RS ZSS, Francko Herga za podpredsednico in Lojzeta Fortuno za sekretarja. Nekatere člane RS ZSS so razrešili dolžnosti in izvolili nove. Imenovali so več članov raznih delovnih teles RS ZSS. Sprejeli so tudi sklep o pričetku priprav na XI. kongres slovenskih sindikatov, ki bo 21. in 22. marca 1986 v Ljubljani.

Med člani raznih delovnih teles so tudi: Ivan Kukovič iz SOZD REK EK v svetu za vprašanja delitve po delu in rezultatih dela; Ciril Urek iz skupnosti revirskih občin za člana odbora za kadrovska vprašanja; Franjo Krsnik, predsednik medobčinskega sveta ZSS revirskih občin v odboru za mednarodno dejavnost.

Sindikalna politična šola končana

Dne 14. dec. 1984 se je končala letošnja sindikalna politična šola v Hrastniku. Organiziral jo je Medobčinski svet Zveze sindikatov revirskih občin, izvedla pa Revirska delavska univerza Trbovlje ob sodelovanju številnih predavateljev. Obiskovalo in končalo jo je 32 slušateljev iz vseh treh revirskih občin oz. organizacij združenega dela iz teh občin. Šola je potekala ob petkih in sobotah zadnja dva meseca. V zaključnem razgovoru so slušatelji govorili o kadrovski problematiki štipendiranja itd. Na koncu so se zahvalili predavateljem in organizatorjem ter izvajalcem šole za sodelovanje in pridobljeno znanje.

Možnost letovanja v ČSSR tudi v letu 1985

Oddelek za družbeni standard ds ss našega kombinata organizira skupno s Samoupravno počitniško skupnostjo Hrastnik možnost letovanja članov kolektiva v ČSSR, in to na temelju pogodbe o brezdevisni

izmenjavi letovalcev med počitniško skupnostjo Hrastnik in Zavodom slovenskega narodnega povstania, Žiar nad Hronom — ČSSR. Letovanje bo potekalo v času od 5.

Novo vodstvo mladine v Zagorju

Dne 27. novembra popoldan je bila v Delavskem domu v Zagorju volilno programska seja Občinske konference ZSMS Zagorje ob Savi. Dnevni red je bil precej obsežen. Sprejeli so poslovnik o svojem delu, ocenili delo občinske konference v zadnjem dvehletnem mandatnem obdobju, sprejeli programske usmeritve, poslušali so poročilo o finančnem poslovanju v letošnjem letu, dosedanjemu vodstvu so dali razrešnico in izvolili novega ter sprejeli vrsto sklepov.

Za novega predsednika Občinske konference ZSMS za mandatno obdobje 1985—1986 so izvolili Franca Omahnetta, za profesionalnega sekretarja pa Nevenko Rancinger. Ostali člani novega vodstva pa

so še: Jože Redl, Tjaša Abram, Miloš Urbanija, Aleš Pražnikar, Silvo Tratar, Matjaž Malovrh, Dolanc Lidija, Friderik Perger, Janja Švagan, Ljubimko Madžarevič, Istok Ule, Sašo Ostrožnik, Maja Golob, Ivan Kováč, Ivan Zubak, Danilo Lipovšek in Petra Radovič. Izvolili pa so še tričlansko statutarno komisijo in tričlanski nadzorni odbor. Na prvi seji, ki so jo imeli 7. decembra, pa je predsedstvo imenovalo iz vrst članov vodstva predsednike raznih svetov. Nova sekretarka Nevenka Rancinger bo profesionalno funkcijo opravljala od 1. januarja 1985 dalje. Program, ki so ga sprejeli, je precej obsežen in novo vodstvo ga bo zagojovno izpeljalo.

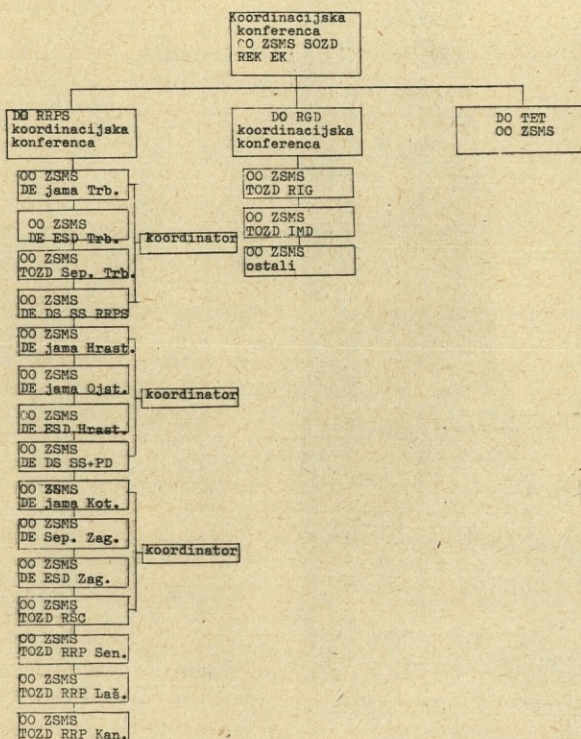
Organiziranost ZSMS v kombinatu

Reorganizacija je v kombinatu spremenila dosedanjo organiziranost DPO, zato je tudi KK OZSMS SOZD na zadnji seji na podlagi razprav in poročil OZSMS oblikovala shemo, iz katere je razvidna organiziranost mladih v kombinatu. Na področju Hrastni-

ka, Trbovelj in Zagorja, kjer delujejo po štiri OZSMS, bo izvoljen koordinator za dobo treh mesecev iz vrst predsednikov OZSMS na tem področju.

Zoran Tomše

HEMA ORGANIZIRANOSTI OO ZSMS SOZD REK EDVARDA KARDELJA

Skupno srečanje

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata TOZD Separacije premoga Trbovlje je dne 23. 11. 1984 ob 16.30 v Rudarju v Trbovljah povabil na skupno srečanje vse upokojence v letu 1984.

Vabljeni upokojenci so se polnoštevilno udeležili skupnega srečanja z vodstvom tozda in delegati samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij ter sekretarja občinskega komiteja SZDL Trbovlje Vilija Trevena.

V uvodnem pozdravu in govoru predsednika izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata tozda Bruna Šorlija je spregovoril še tehnični vodja Albin Hauptman. Opisal je življenjsko pot delavk in delavcev v minulih 35—40 letih, ki niso bila lahka, saj je to prva povojna generacija, ki se je srečevala z najtežjimi gospodarskimi in življenjskimi pogoji po porušenih in oropani domovini. Ni bilo hrane, oblek, obutve in ne sodobnih strojev. Z lastnimi rokami in težkim delom je ta generacija gradila novo separacijo in ustvarjala v minulih letih novo samoupravno družbo, ki nam je danes v ponos.

Ko je obujal spomine na težko prehojeno pot, se je marsikateremu orosilo oko. Ob zaključku je zaželel vsem upokojencem še veliko zdravja, sreče in zadovoljstva in da bi bili še dolgo med nami. Za ta prisrčen govor smo se mu lepo zahvalili. Nato je vodja tozda separacije premoga Trbovlje Milanko Lučič podelil vsem upokojencem lično in lep izdelane kipce rudarja s posvetilom za spomin na dolgoletno delo v delovnem kolektivu.

Pri podelitvi sta sodelovala še Drago Kastelic in Bruno Šorli, ki sta se nam tudi prisrčno zahvalila za dolgoletno sodelovanje v kolektivu. Potem smo imeli slavnostno večerjo in tudi dobre kapljice ni manjkalo za odlično razpoloženje. Po večerji se je razvil prisrčen pogovor med upokojenci in vodstvom delovnega kolektiva s predstavniki družbenopolitičnih in samoupravnih organov tozda. Upokojenci smo se zanimali, kako delovni kolektiv gospodari, kakšne težave ima in v kakšnih se trenutno nahaja. Vodstvo tozda pa je zanimalo, kako se imamo sedaj, ko smo upokojeni. Vse navzoče je lepo pozdravil in zaželel še veliko zdravih in srečnih let v nadaljnjem življenju Vili Treven, sekretar SZDL, ter na kratko opisal vlogo SZDL v naši samoupravni družbi.

Za spomin na dolgoletno sodelovanje v delovnem kolektivu TOZD Separacija premoga Trbovlje je samouki slikar — upokojeni motorovodja Milan Kuhar podaril veliko sliko jaska III delovnemu kolektivu separacije.

Pogovarjali smo se še pozno v noč, tako da sami nismo vedeli, kdaj je ura tako hitro stekla, da smo se morali posloviti.

Vsi upokojenci se iskreno zahvaljujemo vodstvu tozda, sindikalni organizaciji in samoupravnim organom za izredno uspešno izpeljano organizacijo skupnega srečanja. Takšnih srečanj si še in še želimo.

Ob slovesu imamo samo eno željo in po tihem upamo, da bo uresničena, to je, da bi nam poslali domov informacijsko glasilo delavcev SOZD REK EK „SREČNO“. Za vse, kar ste storili danes za nas, vam še enkrat prisrčna zahvala.

Anton Ulčar st.

Novi samski dom v Trbovljah

Prvega junija 1984 so se vselili prvi stanovalci v novi samski dom. Zgrajen je bil sicer že poleti leta 1983, zaradi določenih ovir pa so ga odprli šele letos. Več podatkov v zvezi s tem sta nanizala Srečko Koritnik, zaposlen v investicijskem oddelku DS TSO kot gradbeni inženir, in Igor Filač iz DS Pomožna dejavnost Trbovlje.

Samski dom so pričeli graditi spomladi leta 1982, je povedal tovariš Koritnik. — Gradbena, obrtniška in inštalacijska dela so znašala 54.936.000,00 din. Gradili so po načrtih, ki so jih izdelali v Investicijskih birojih v Trbovljah. Dela je izvajal SGD Beton — TOZD Gradbena operativna Zasavje, Trbovlje, nadzoroval pa Robert Štern, gradbeni tehnik. Dom je opremila s pohištvo v glavnem Merkator TOZD trgovina Hrastnik, kuhinjo Kovinostroj Grosuplje, pralnico pa Primat. Stroški za opremo so znašali 6.728.000,00 din. Ostale dajatve, to je raziskave, odkupi, prispevki pa 6.648,00 din. Cena novega samskega doma znaša torej 68.312.000,00 din.

V objektu je šestinštirideset bivalnih enot, ki so hotelskega tipa. Vsaka soba z dvema ležiščema meri 21 m². V domu lahko biva dvaindevetdeset samskih delavcev. V objektu so še naslednji prostori: stanovanje za hišnika oziroma upravitelja doma, ki meri 46 m², prostori za družabno dejavnost z 39 m², bolniška soba, velika 12 m², kuhinja in jedilnica merita 223 m², pralnica pa 46 m². Poleg teh prostorov so v objektu še pomožni prostori in stopnišča, s čimer znaša celotna neto površina 1762 m².

Predvidena so tudi igrišča na prostoru, kjer stoji stanovanjski objekt (nekdanja rudarska šola). Ko bodo prebivalcem v objektu lahko nudili ustrezna stanovanja in hišo podrlji, bodo pričeli z gradnjo igrišč. Dom ni bil vseljen skoraj leto dni. To pa zaradi centralne kurjave, neizdelanih kopalnic, pa tudi čistilk niso mogli pravočasno dobiti, je povedal Igor Filač. Za red v domu skrbijo štirje čuvaji, ki delajo v štirih izmenah.

Stanovalce, ki povzročajo škodo, ali se kako drugače neprimerno obnašajo, prese-

lijo v stari dom. Sicer pa zaenkrat posebnih disciplinskih prekrškov niso imeli.

Postelje so zasedli v glavnem rudarji, ki delajo na premogovniku Trbovlje, prišli pa so največ iz RŠC in RGD, v kolikor prostori niso zasedeni, jih ponudijo tudi tujim delavcem.

Menza obratuje še v starem samskem domu, ker še ni prispela vsa naročena kuhinjska oprema. Predvidevajo, da se bodo prebivalci samskega doma lahko hranili v novi v začetku leta 1985.

Ker niso uspeli dobiti snažilke, tudi bivalne sobe še niso odprli. Tudi to bo v kratkem urejeno. Za novo leto, upamo, bodo prebivalci samskega doma že lahko gledali televizor in igrali razne družabne igre v za to namenjenem prostoru.

Dragica Bregant

Besede mičejo, zgledi vlečejo

Predstavljamo vam rekreativca Antona Cesarja-Cecka

Anton Cesar, naš sodelavec iz tozda Separacija premoga Trbovlje, udeleženec številnih rekreativnih akcij. V letu 1984 je osvojil 10 kolajn.

Anton Cesar je zaposlen kot strojnik v jašku tri na skupnem prevozu.

Da presneto drži prègovor — zdrav duh v zdravem telesu, se lahko prepričamo, če ga pogledamo. Prisodili bi mu lahko dvajset let manj, kar pa je še važnejše — pravi, da se odlično počuti. Na kakšen način je to dosegel, nam je z veseljem povedal, predvsem z željo, da bi ga posnemali in bili bolj zdravi, zadovoljni, srečni.

Menim, da bi moral imeti vsak človek kakšen hobi. Tako sem tudi jaz skoraj vse svoje življenje gojil ptice — kanarčke in papige. Na tekmovanjih sem dosegal lepe uspehe. Na društvenem tekmovanju v Trbovljah sem osvojil štiriinštiridesetkrat prvo mesto, dvaindvajsetkrat drugo in trinajstkrat tretje mesto. Na republiškem prvenstvu pa petkrat prvo mesto, sedemkrat drugo mesto in šestkrat tretje mesto. Na državnem tekmovanju sem osvojil šestkrat prvo mesto, štirikrat drugo in štirikrat tretje mesto. Enkrat sem bil celo mednarodni prvak. Veliko veselja sem imel s svojimi pticami. Za gojenje ptic sem imel tudi primerne pogoje. Pred dvema letoma pa sem doživel velikanski preobrat. Zaradi novogradnje sem se moral s Trga revolucije preseliti v asfaltno džunglo na Leninov trg. Tu pa se je pričelo zame popolnoma drugačno življenje, saj sem se moral posloviti od ptic...

Pričel sem z rekreacijo

Ko sem gledal s sedmega nadstropja v globino, me je stiskalo pri srcu. Premišljal sem: — Kaj sedaj? Zvedel sem, da je za staro izolirnico lepo urejena trim steza. Šel sem si jo ogledat. Obiskoval sem jo sprva dva do trikrat tedensko po eno uro. Vedno bolj mi je ugajalo, tudi teža se je zmanjšala od šestinosemdeset na štiriinšedemdeset

kilogramov. Ker sem zaposlen kot strojnik in nimam fizičnega dela, mi rekreacija resnično veliko pomeni. Skrbno vodim tudi dnevnik o rekreaciji. Najbolj uživam, kadar kolesarim. Preko celega leta sem zajahal kolo stotridesetkrat, na dan prekosaril 40 do 45 km, skupaj v letu 1984 5500 km.

Na trim stezi sem bil 114-krat in vsakokrat pretekel povprečno 6—10 km. Udeleževal sem se raznih tekmovanj. Tako veteran-skega teka „Gabrovka“ 12 km in dosegel drugo mesto, „Trzin“ pri Ljubljani — sedmo mesto, „Brežice“ 5 km — tretje mesto, Kros dela v „Litiji“ 5 km — šestnajsto mesto, Kros v Trbovljah — drugo mesto. Če vse to seštejem, sem v letošnjem letu pretekel okoli 1000 km. Poleg tekov rad v zimskem času v največjem snegu obiskujem planinske postojanke. Od januarja do marca sem bil trinajstkrat na Partizanskem vrhu, štirikrat na Mrzlici, dvakrat na Kumu, desetkrat pa sem smučal.

S kolesom pa sem tekmoval na Kolesarskem maratonu „FRANJA“ LJ. 155 km — čas 5,17, „Dražgoškem maratonu“ 90 km, „Litijskem maratonu“ 100 km, „Celje“ občinskem prvenstvu — dosegel drugo mesto itd. V Litiji, kjer sem tekmoval za veterane, sem dosegel nekaj kolesarskih odličij. Največjo preizkušnjo o vzdržljivosti pa sem opravil na Blejskem TRIJATLONU 12. avgusta 84. Tekmovalo je preko sto tekmovalcev vseh starosti od 15—60 let. Treba je bilo preplavati 2150 m — dolžina Blejskega jezera, prekosariti pot od Bleda do Bohinja in nazaj 65 km ter preteči dvakrat pot okrog Blejskega jezera 13 km. Za vse te tri panoge sem porabil 4,16 ure in dobil spominsko kolajno TRIJATLON Bled 84. Tako sem z vse tekmovalj letos osvojil deset kolajn.

Priprave na Blejski TRIJATLON

Ker sem že krepko vkoračil v osemindeseto leto, sem imel kar precej skrbi glede Blejskega Trijatlona. Najslabše obvladam plavanje. Dober mesec pred startom Blejskega Trijatlona sem začel nabirati kondicijo v plavalnem bazenu v Trbovljah. Preplaval sem trikrat na teden po 2000 m, največkrat v jutranjih urah ali proti večeru. Vmes sem seveda tudi tekal in kolesaril. Največ kondicije sem si pa nabral, ko sem šel avgusta na Rab. Tam sem vsak dan zjutraj pretekel 15 km. Ob 10. uri sem plaval in preplaval 2000 m, proti večeru kolesaril, in sicer od 50—60 km. Takšen je bil moj letošnji oddih na Rabu, in ko sem startal na Blejskem Trijatonu, nisem imel nobenih problemov.

Omenil bi še, da so vsa tekmovalja povežana s stroški ter vožnjo z avtomobilom in v bodoče ne vem, kako bo glede bencina. Pri morani bomo, da bomo rekreirali in tekmovali v najbližji okolici.

Koliko je rekreativcev?

Na žalost v Trbovljah še ni tako razširjena rekreacija kot drugod, čeprav se uveljavlja. Zaenkrat nas je še malo. Največ je zanimanja za kolesarstvo in upam, da bo, ko bo zgrajena cesta za Savo proti Zagorju, zanj še veliko večje zanimanje.

Imamo pa nekaj rekreativcev. Na primer Antona Sušnika, ki je zaposlen v rudniku Trbovlje, in opravlja odgovorna fizična dela, p vseeno precej rekreira. Udeležil se je tudi Blejskega Trijatlona in ga uspešno premagal. Poleg tega se udeležuje raznih tekov v naravi, je pa tudi veteran pri N.K. Rudar. Dostikrat skupaj rekreirava, predvsem kolesariva. Omenil bi tudi kolesarja Dragota Moto-

ka, ki je prav tako zaposlen v rudniku Trbovlje, sicer pa stanuje in živi v Litiji. Redno kolesari in tekmuje na raznih kolesarskih dirkah. Zaenkrat smo pri rudniku Trbovlje trije rekreativci v teh letih. Moram pa omeniti še prekaljenega rekreativca Avgusta Laznika, ki je zaposlen v STT in je lahko vzor vsem najboljšim tekačem v Zasavju, pa čeprav je že krepko vkoračil v 48. leto. Omenil bi tudi Janija Krafogla, ki redno kolesari, zaposlen pa je v TET. In še se bo našel kdo, ki bo vstopil v naše vrste.

Kaj vam pomeni rekreacija?

V zadnjem času prirejamo vedno več športnih prireditev v Sloveniji. To pomeni, da so ljudje prišli do zaključka, da rekreacija koristi zdravju in boljšemu počutju. Zato predlagam vsakemu, naj začne z rekreacijo, najsibo kakršnokoli. Sam se bo prepričal in ugotovil, da bo bolj sproščen, pozabil bo na vse težave in uspešno opravljal vse naloge. In še to: rekreativci v letu 1985 želimo organizirati prvi družinski kolesarski maraton po novi cesti iz Trbovelj do Litije in nazaj. Ob pomoči vseh, naj bi to bilo za dan rudarjev ali občinski praznik 1. junij. Vsak, ki ga bo uspešno prekosaril, bo dobil spominsko priznanje.

Zato vas vse ljubitelje kolesarstva vabimo: rekreativci „VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO“.

S tem geslom in željo, da bi tovariši Cesar še naprej uspešno rekreirali in osvajali odličja na tekmovanjih ter pridobil mnogo posnemovalcev, zaključujem to prijetno srečanje.

Dragica Bregant

Vodnogospodarska dela v letu 1985 na območju revirskih občin

Območna vodna skupnost Ljubljana — Sava, ki zajema tudi vse tri zasavske občine Hrastnik, Trbovlje in Zagorje, je organizirala 19. decembra 1984 na območju vseh treh občin sestanek delegatov oz. delegacij. Na sestanku so obravnavali gradivo za 4. redno zasedanje skupščine te območne skupnosti in izvolili delegate za skupščino, ki bo 7. januarja 1985.

Med najpomembnejšimi točkami dnevnega reda skupščine območne vodne skupnosti je prav gotovo obravnavna predloga plana del v letu 1985. Iz predloga lahko povzamemo, da skupnost načrtuje v posameznih zasavskih občinah naslednja vodnogospodarska dela:

A) Osnova obveznosti

Redno vzdrževanje hudournikov

a) Občina Hrastnik — 11.000.000

— Boben, delna ureditev

struga gorvodno od hiše

Boben št. 22 v dolžini cca 160 m;

— Boben, lokalna vzdrževalna dela pri hiši

Boben št. 17 in čiščenje pri Drakslerju;

— Brnica s pritoki — lokalna vzdrževalna dela.

b) Občina Trbovlje — 10.500.000

— Planinščica, zavarovanje desnega brega

in stabiliziranje višine na območju nove stanovanjske zazidave;

— Podmejščica — stabilizacija dna struge in brežin na območju tovarne Iskra.

c) Občina Zagorje — 8.500.000

— Šklendrovec — stabilizacijska poplavna pregrada, višine cca 5 m,

— Jelenski graben (pritok Orehovice) v območju ceste Šentgotard — Čemšenik, stabilizacijski zaplavni prečni objekt;

— Medija in Orehovica — manjša lokalna vzdrževalna dela.

Tehnična dokumentacija za vzdrževanje hudournikov

Za ta dela bo na voljo 3.800.000 din. V okviru tega zneska bodo izdelali dokumentacijo — elaborate tudi za naslednje vodnogospodarske objekte:

— načrt urejanja Podmejščice pri tovarni Iskra,

— dopolnitev projekta Planinščice glede na novo zazidavo,

— stabilizacijske poplavne pregrade v Šklendrovcu,

— stabilizacijski prečni objekt Jelenski graben,

— Medija — ureditev območja deponije materiala nad Brišami.

Redno vzdrževanje nižinskih vodotokov

Za redno vzdrževanje nižinskih vodotokov so namenjena sredstva za naslednja dela:

a) občina Trbovlje — 16.000.000

— obsežni zidovi pri mostu pri Sušniku na potoku Trboveljščice in ureditev struge tega potoka na Trgu Franca Fakina, I. faza;

b) občina Zagorje

— na Mediji pri Elektroelementu bodo sanirali desne brežine, uredili desni breg pri novem vrtcu, sanirali struge in uredili odtok visokih voda pri tovarni SVEA, I. faza;

Hkrati so predvidena tudi določena sredstva za izdelavo tehnične dokumentacije za redno vzdrževanje nižinskih vodotokov. Tako bodo izdelali projekt regulacije v območju mosta pri Sušniku v Trbovljah in program sanacije Medije pri Elektroelementu.

Hidrogeološke raziskave

Raziskave so namenjene oskrbi z vodo. Za področje občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje je predvidenih 3.000.000 din za regionalne hidrogeološke raziskave za oskrbo z vodo.

B) Ostala vlaganja

Varstvo voda — varstvo vodnih količin

- a) občina Hrastnik — 3.250.000
zgraditev vodobrane za industrijsko cono, delež v letu 1985;
- b) občina Trbovlje — 3.000.000
zgraditev vodovoda Prapreče — I. etapa, delež v letu 1985;
- c) občina Zagorje — 7.500.000
rekonstrukcija glavnega vodovodnega omrežja, delež v letu 1985.

Varstvo kakovosti voda

Sofinancirali bodo naslednje gradnje objektov:

- a) občina Hrastnik — 5.110.000
urejanje povezovanja kanalizacije in podražitve pri odpravljanju onesnaževanja z mavcem pri Tovarni kemičnih izdelkov,
- b) občina Trbovlje — 4.500.000
izgradnja kolektorja, sofinanciranje v letu 1985;
- c) občina Zagorje
izgradnja kolektorja, sofinanciranje v letu 1985.

Predlog sporazuma del za leto 1985 pa vsebuje tudi zvišanje tarif. Te naj bi se zvišale 60 % za izračun nadomestil, stopnja za izračun povračil od davčne osnove pa se poveča na 2,30 %.

Na podlagi tako zvišanih tarif računajo, da se bo na območni vodni skupnosti Ljubljana — Sava, zbralo v prihodnjem letu skupno 1.865.170.000. Od tega zneska bodo združili pri zvezi vodnih skupnosti Slovenije za skupni program v Sloveniji dinarjev 785.270.000 tako da bo ostalo za programirana dela v okviru območne vodne skupnosti Ljubljana — Sava 1.079.900.000 din. Od teh skupnih sredstev bodo opravljena vodnogospodarska dela na območju zasavskih občin v naslednjih vrednostih:

- občina Hrastnik — 19.360.000 din
- občina Trbovlje — 34.000.000 din
- občina Zagorje — 29.750.000 din

Skupna dela — 6.800.000 din

SKUPAJ: 89.910.000 din

Dela izvajajo v okviru sprejetega programa del — za območje hudournikov Podjetje za urejanje hudournikov (PUH), na območju nižinskih podatkov pa Vodnogospodarsko podjetje Hidrotehnik (VGP).

Območna skupnost pa je pripravila za obravnavo tudi osnutek rezervnega plana del za leto 1985. Osnovni plan je skrčen na višino razpoložljivih sredstev in je prioritetenega značaja. Glede na potrebna dodatna sredstva po posameznih občinah pa so pripravili tudi rezervni plan, ki ga bo možno upoštevati pri eventualnih spremembah ali povečanih sredstvih.

T. L.

Posvetovanja, simpoziji

V dneh 6. in 7. decembra 1984 je potekalo v Ljubljani jugoslovansko posvetovanje o varstvu zraka pri velikih energetskih objektih. Organizirali so ga Zveza društev za varstvo zraka Jugoslavije, Zveza društev za varstvo okolja Slovenije in Elektroištitut Milana Vidmarja v Ljubljani. Za posvetovanje so pripravili 38 prispevkov, udeležilo pa se ga je več kot udeležencev.

V dneh od 20. do 22. maja 1985 bo v Beogradu VII. jugoslovanski simpozij na temo „Stanje ventilacije in varstva v rudarstvu in metalurgiji Jugoslavije in smeri nadaljnega razvoja“. Organizira ga komite za varstvo in zaščito na delu v rudarstvu, geologiji in metalurgiji Zveze inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije.

Strokovno srečanje jamomercev v Leobnu

Institut za jamomerstvo in rudarsko škodo pri montanistični univerzi v Leobnu (v Avstriji) praznuje v letošnjem letu 80-letnico delovanja. Ob tem jubileju je Institut organiziral 15. in 16. novembra 1984 strokovno srečanje jamomercev.

V referatih so jamomeri iz različnih držav podali svoje izkušnje pri opazovanju in interpretaciji rudarske škode ter pri uvajanju računalniške tehnike v jamomerstvo.

Avstrijski jamomeri so prikazali specifičnosti svojega dela v rudnikih soli in kovin.

Na srečanju so sodelovali jamomeri iz Avstrije, ZRN, NDR, Madžarske in Jugoslavije. Iz Slovenije so se strokovnega srečanja udeležili jamomeri s FNT-Montanistika, Geološkega zavoda Ljubljana, Rudnika urana Žirovski vrh, Rudnika lignita Velenje in REKEK-DO RRPS.

I. Tomažič

Razprava o programu RTV Ljubljana

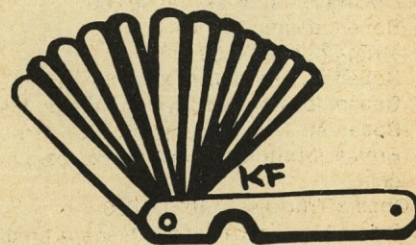
Svet za informiranje pri Občinski konferenci SZDL Trbovlje in svet radio Trbovlje sta organizirala 10. decembra t.l. razpravo o delu Radia Trbovlje ter predlogu programov RTV Ljubljana za leto 1985. V prvem delu so potekale razprave o najrazličnejši programski in finančni problematiki Radia Trbovlje ter težavah, s katerimi se srečuje pri svojem delu. Pri tem je zelo pomembno, da jim pri manjkajo potrebnih sredstev, ker tudi pri njih stroški hitreje naraščajo kot dohodki, po drugi strani pa opremljenost ni takšna, kot bi morala biti, da bi lahko ugodili sedanjim in bodočim potrebam. V programski shemi za prihodnje leto predvidevajo več sprememb, predvsem pa obogatitev programa. Na seji so izvolili za predsednika sveta Radia Trbovlje za naslednjo mandatno dobo Petra Kunška.

V drugem delu pa je potekala širša razprava o predlogu programov za prihodnje leto. RTV Ljubljana predvideva za prihodnje leto tako za radio kakor tudi televizijo več sprememb, ki so naravnane stabilizacijsko v pogledu stroškov, vendar pa bogatejše v pogledu informiranja. Program radia dopolnjuje še 16 lokalnih postaj in dve regionalni postaji Maribor in Koper, prav tako dopolnjujeta TV še postaji v Mariboru in Kopru. V razpravi so udeleženci pripomnili, da je TV Dnevnik premalo analitičen, da so ponavadi ob koncu tedna ob sobotah in nedeljah slabši programi in da dobršen del zajemajo športne vesti oziroma športne oddaje. Glede na to, da je predvideno črtanje oddaje Na sedmi stezi, so bili udeleženci tega razgovora mnenja, da naj TV nadomesti to oddajo z ustreznejšo, pri čemer naj zajame redne oddaje tudi planinstvo in alpinizem ter rekreacijsko dejavnost. Govor je bil tudi o zapostavljenosti nekaterih področij v Sloveniji. Tako so redke vesti iz Posavja, Prekmurja, Radgone itd. Radio Ljubljana sicer zamuja z nekaterimi vestmi tudi po šest ur.

Premalo je poudarka kvalitetni amaterski oziroma ljubiteljski dejavnosti, predvsem na televiziji. V prihodnjem letu bi bilo treba razširiti program za mladino in narediti privlačnejši, predvsem pa ustvarjalnejši. Postavljena je bila zahteva, da naj TV Koper podnaslavlja filme, ki so sicer emitirani v italijanskem ali kakem drugem jeziku. Naročnina za radio in televizijo je namreč dovolj visoka, da poslušalci in gledalci to upravičeno zahtevajo. Pripombe so bile tudi na II. program televizije, ki je v celoti neslovenski. V programu je predvideno radikalno zmanjšanje števila direktnih oddaj — prenosov raznih kulturnih in športnih manifestacij. Navzoči so se upravičeno spraševali, zakaj to zmanjševanje, saj so prav ti dogodki mnogokrat za domačega poslušalca in gledalca najzanimivejši. Govor je bil še o šolskih oddajah na televiziji, ki naj bi bile v ustreznem času, o deklarativnosti nekaterih programov, predvsem pa o pokrivanju televizijskega signala v vseh naseljih v Trbovljah. Lokacija pretvornika na Partizanskem vrhu se je že neštetokrat pokazala kot napačna, saj pokriva le del Trbovelj in so zavoljo tega potrebni novi, dodatni stroški z namestitvijo dodatnih anten bodisi na Glasbeni šoli bodisi v stolpnicih.

Pripombe s tega posveta bodo posredovane RTV Ljubljana s predlogom, da jih tudi upošteva pri sestavljanju dokončnega načrta.

(11)

RELIK ob dnevu republike

Člani likovne sekcije RELIK Svobode Center Trbovlje so se tudi letos, že dvaindvajsetič od ustanovitve v letu 1963, predstavili javnosti s svojo tradicionalno likovno razstavo ob dnevu republike. Odprta je bila 27. novembra 1984, pol ure pred proslavo, in to v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu. Ob otvoritvi je nastopil MOPZ Zarja pod vodstvom Riharda Majcna, z uvodno besedo pa je otvorila v imenu Občinske konference SZDL Marinka Zaletel. Odprta je bila do vključno 6. decembra 1984 vsak dan od 16. do 19. ure. Letos so se na društveni razstavi predstavili s svojimi najnovejšimi deli v raznih tehnikah — olje, akvarel, akril, tuš, tempera, linorez, kolaž, pastel, kreda, les in baker, naslednji člani: Alojz Nadrah, Iztok Perme, Milan Razboršek, Bojan Pikl, Rudi Špan, Milan Kuhar, Stanko Leskovšek, Ivan Žgalin, Ernest Špihar, Zdravko Dolinšek, Miloš Todorovič, Miloš Vastič, Jernej Kreže, st., Jernej Kreže, ml., Boris Krašovec, Jani Vozelj, Helca Krasnik in Marjana Holešek. Motivi razstavljenih del so bili zelo različni od portretov domače in slovenske krajine, tihožitij, rudarskih motivov do cvetja in mozaiku. Razstava je bila res pestra in kakovostna, škoda da na njej niso bili zastopani še ostali člani sekcije, saj bi bila potem še bogatejša. Dela za razstavo je tudi tokrat odbral mentor sekcije Franc Kopitar, ak. slikar, ki se je ravnal po načelu zastopanosti čimvečjega števila članov in kakovosti. Naj omenimo, da je med člani RELIK-a precej članov kolektiva našega kombinata, aktivnih in upokojenih.

(t.l.)

Oj Glažuta ...

*Oj, Glažuta knapovska,
ti sreča moja si bila,
tam sem zagledal beli dan,
ki je s črnino bil obdan.*

*Sem nosil kratke hlačice,
včasih dopetačice,
bil nagajivi frkolin
in ostrizen na balin.*

*Tam postal sem tud' falot,
zame dan bila je noč,
sem večkrat skril se za pečjo,
s soslednjo, brhko deklico.*

*Tam postal sem tud' vojak,
vesel in močen korenjak
se nisem bal nikogar več,
sem knapa sin, ne dam se več.*

*Od tam postal sem tudi knap,
žezlo moje bil je kramp,
sem v znóju svojem se topil,
za boljše dni sem se boril.*

*Oj, ti Glažuta knapovska
ti sreča moja si bila!*

Mihael Gosak

Republiška revija mladih glasbenikov ustvarjalcev v Hrastniku

Zveza kulturnih organizacij Hrastnik, Glasbena mladina Hrastnik in mladinska glasbena skupina Svobode II. Hrastnik organizirajo republiško revijo mladih glasbenih ustvarjalcev. Revija bo verjetno že februarja 1985 v Hrastniku.

Organizatorji sprejemajo prijave do 31. 12. 1984 na naslov ZKO Hrastnik, Log 2,

Hrastnik. Mladi glasbeniki morajo ob prijavi poslati notirano melodijo z besedilom in posnetek na kaseti. Kandidati se lahko prijavijo z več skladbami, ki pa morajo biti v celoti delo posameznika ali skupine, ki se prijavlja. Skladbe pred nastopom ne smejo biti javno izvedene.

Dragi

*To leto spet minilo je,
Obvezo izpolnili ste.
Veliko je težkoč za vami,
A prav tako bilo je z nami.
Rajši glejmo zdaj naprej
In mislimo, kaj bo odslej.
Še mir, svoboda, naj živi!
In srečni skupaj bomo vsi!*

*Res srce vam govori,
Upajte na boljše dni!
Da bi „pufov“ naših več ne b'lo!
A vendar „knapje“, kdaj bo tó?
Resnično je težko na svet',
Je vendar pa še le za ž'vet'
In eno „knapovsko“ zapet'!*

— SREČNO 1985 —

Delavska

Slišiš orjake — čuj, pesem pojo.
Čuješ udarce kladiv kovaških,
prisluhneš drdranju strojev šivalnih,
zazreš kdaj v brusov ognjeno zaveso?

Četudi ne slišiš pesmi orjakov,
četudi ne čuješ udarcev kladiv,
samo da začutiš opojnost ob delu,
da ti ob pesmi srce ponori.

Iz rovov drvijo vozički premoga,
v šivalnici norma in pesem sta eno.
V tovarni zvarili smo novi žerjav.
V šoli so nove lekcije vzeli.

Vsi smo enaki ob delu,
enako veseli za praznik,
enako zagnani delovni dan,
isti so cilji pred nami.

Vsem pljuča zajela so svežega zraka,
po ulicah godba mladostno koraka.
Povsod plapolajo zastave,
svobodno igrajo se v vetru, vihrave.

Slišiš orjake, kako robati
udarjajo jeklo, služijo lopati.
Kajuha učijo se v šestem razredu,
v šivalnicah žene so polne mladosti.

Vsi danes smo polni mladosti,
bremena let ne čutimo v srcih,
na licih vseh rdečica,
v gumbnici vsaki rdeča cvetlica.

Ivo Umek

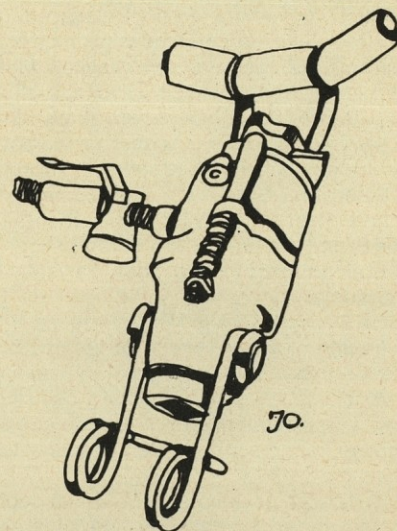
Iz zgodovine delavskega gibanja rudarjev

V Trbovljah je bil prvi kongres neodvisnih strokovnih organizacij rudarjev na Slovenskem dne 19. novembra 1922. Na njem so postavili predvsem dve zahtevi:

- da se rudniki podržavijo,
- da imajo delavci v njih nadzor.

Želeli pa so združiti vse neodvisne sindikate.

Rudarji so se s pomočjo komunistov dolgo pripravljali na ustanovitev neodvisnih sindikatov. Vrstili so se shodi, na katerih so poudarjali svoje zahteve, in februarja 1922 je bil končno sprejet in potrjen statut, s pogojem, da se ne bodo povezovali zunaj Slovenije in da ne bodo podpirali komunističnega delovanja. Kljub temu so imeli komunisti še naprej vodilno vlogo v sindikatu. Ker pa niso smeli javno nastopati, jim je bilo otežkočeno širše delovanje med delavstvom. Zato so se vključili v druge strokovne, kulturne in izobraževalne organizacije in športna društva (Svoboda, Iskra, Vesna, Ledina). Zaradi delovanja komunistov v Zvezi rudarskih delavcev Slovenije je bila ta ves čas v nevarnosti, da jo prepovejo. Po aretacijah in zasliševanjih funkcionarja Zveze rudarskih delavcev Slovenije je policija našla dovolj gradiva, ki je dokazovalo, da je apolitična in da ima prepovedana komunistična stranka nanjo velik vpliv. Kljub temu se je rudarjem posrečilo izpeljati načrtovani ustanovitveni kongres in odločno poudariti svoje zahteve.

Od žlahtne besede in melodije do čopiča

V zadnjem obdobju se je zvrstilo v naših krajih veliko število kulturnih prireditev. Kot običajno bomo zabeležili tiste, ki so nam znane.

Gledališke predstave

Dne 14. decembra ob 11. uri je nastopil dramski umetnik Polde Bibič iz Drame SNG. Nastopil je v dvorani Glasbene šole Trbovlje za učence OŠ — PE Alojza Hohkrauta Trbovlje z Levstikovim delom Martin Krpan.

Dne 23. novembra zvečer je v Delavskem domu v Hrastniku gostovala v abonmaju Drama SNG iz Ljubljane z delom Georgesa Feydeauja: Barillonova poroka.

Dne 14. decembra zvečer pa je v istem domu v Hrastniku gostovalo SLG iz Celja z delom Williama Wicherleya: Podeželanka.

Dne 4. decembra je gostovalo v Delavskem domu Trbovlje SLG iz Celja z delom Williama Wycherlija: Podeželanka. Popoldan so nastopili za srednješolski, zvečer pa za večerni abonma.

Dne 14. decembra zvečer je v Delavskem domu v Trbovljah gostoval znani zabavni ansambel Rendes vous iz Ljubljane.

V okviru novoletnega programa za najmlajše je 25. decembra nastopila lutkovna skupina iz Litije z Lutkami tete Jelke. Dne 27. decembra pa je gostovalo SLG Celje z delom Oskar in morska deklica.

Koncerti

Dne 26. novembra 1984 ob 17. uri je MPZ Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinarja pripravil koncert narodnih in umetnih pesmi v domu Svoboda — Zasavje v Trbovljah. Sodelovali so tudi recitatorji Svobode Zasavje.

V dneh 23. in 24. novembra je bila v Črnomlju že šestič po vrsti prireditev: Glas mladih Bele Krajine. Zapele je 13 domačinov — začetnikov. Nastopili pa so tudi gostje iz drugih krajev Slovenije v okviru prireditve: Glas mladih Slovenije — obe prireditve sta potekali pod skupnim naslovom: Festival mladih.

Dne 24. novembra zvečer je bil v Delavskem domu v Zagorju koncert orkestra JLA iz Ljubljane in MOPZ Loški glas iz Kisovca. Sodil je v okvir XII. festivala Revolucija in glasba.

Dne 17. novembra je bil v Delavskem domu v Trbovljah koncert trboveljskih pevskih zborov MOPZ Zarja, Me PZ Slavček, MePZ Svoboda II, mladinskega pevskega zbora Trbovlje in otroškega pevskega zbora OŠ — PE Alojza Hohkrauta. S koncertom so počastili 75-letni jubilej skladatelja in zborovodje Radovana Gobca. Vsi zbori so peli jubilatove skladbe. Slavlencu so čestitali z besedo in nageljni — 75 mladih pevcev je čestitalo jubilaru z nageljnjo za vsako leto življenja.

Dne 24. novembra je MePZ Svoboda II Trbovlje pod vodstvom Helge Briner gostoval s koncertom narodnih in umetnih pesmi na Slovenskem Javorniku. Sodil je v okvir proslave dneva republike in 30-letnice sodelovanja s Svobodo Janeza Mencingerja — Slovenski Javornik.

Isti dan, 24. novembra, je Delavska godba Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka izvedla

Mešani pevski zbor Svoboda II Trbovlje je pripravil pred letošnjim dnevom republike na Slovenskem Javorniku celovečerni koncert. S tem je počastil 30-letnico medsebojnega sodelovanja s Svobodo Janeza Mencingerja. (foto: Trbovlje)

celovečerni koncert v Delavskem domu na Jesenicah. Izvajali so koncertna dela pretežno tujih skladateljev z izjemo Adamičeve: Trboveljske rapsodije.

Dne 27. novembra je imel MOPZ Zarja pod vodstvom Rika Majcna celovečerni koncert narodnih in umetnih pesmi v Delavskem domu Trbovlje v okviru proslave ob dnevu republike s sodelovanjem recitatorjev srednješolskega kulturnega društva.

Dne 28. novembra je bil v dvorani na Stabah v Litiji literarno glasbeni večer rudarskih pesmi. Gostovali so pevci — solisti iz trboveljskih pevskih zborov. Pesmi je uglašil Jože Skrinar na besedila raznih zasavskih avtorjev rudarskih pesmi. Ta je pevce, soliste na klavirju tudi spremljal.

Dne 21. decembra ob 17. uri je v Delavskem domu v Hrastniku potekal koncert v počastitev Dneva JLA. Sodelovali so MOPZ Svoboda II in Pihalna godba Svobode II ter recitatorji.

Likovne razstave

Od 24. novembra do 5. decembra 1984 je v avli Delavskega doma v Zagorju razstavljal samostojno svoja likovna dela Ivan Čobal, kipar — svobodni umetnik iz Maribora.

Od 20. novembra do 1. decembra sta razstavljala v tovarni Labod v Novem mestu člana RELIK-a Ernest Špiler in Miloš Todorovič. Razstavljala sta vsak po eno delo v okviru Extempore.

Od 14. do 21. novembra so razstavljali v jedilnici Termoelektrarne Trbovlje svoja dela člani tega kolektiva, ki so hkrati člani RELIK-a. Razstavljal je osem avtorjev skupno 11 del, od tega 10 slik in eno plastiko. Dela so nato odstopili za opremo počitniškega doma TET v Bohinju.

Od 19. novembra do 15. decembra je razstavljal članica RELIK-a Helca Krasnik 11 akvarelov z zasavsko pokrajino in slovenskim gorskim svetom v knjižnici Toneta Seliškarja.

Od 27. novembra do 6. decembra je bila v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu kolektivna razstava 19. članov RELIK-a s 40 deli v raznih tehnikah.

Od 7. do 19. decembra 1984 je 20 članov RELIK-a razstavljal 43 del v raznih tehnikah v likovnem salonu DOLIK na Jesenicah. Bila je tradicionalna vsakoletna decembrska razstava trboveljskih likovnikov — ljubiteljev v organizaciji likovnega kluba DOLIK. Ob otvoritvi je nastopil ženski pevski zbor Milka Škoberneta z Jesenic.

V dneh 11. in 12. decembra je razstavljal Franc Kopitar, ak. slikar, svoja dela v akrilu v Cankarjevem domu v Ljubljani. Z motivi iz slovenske krajine je z razstavo na povabilo organizatorja počastil zbor Beograjske banke.

Ostale prireditve

Dne 14. decembra je dvakrat nastopil v domu Svobode II Trbovlje folklorni ansambel KUD Lazarevac iz Velikih Crljenih. plesom in pesmijo so navdušili številne gledalce. Gostovanje je organizirala krajevna skupnost Franca Fakina, Trbovlje.

Regionalno posvetovanje o kulturi

Dne 11. decembra je pripravil Medobčinski svet SZDL revirskih občin Trbovlje regionalni posvet o kulturi. V razpravi so navzoči govorili o tem, da lokalno kulturno dejavnost in umetnost sredstva javnega obveščanja in kritiki največkrat prezrejo, da so stiki med Ljubljano in ostalimi občinami nezadostni, itd.

Govor je bil o knjižničarstvu, gledališki dejavnosti, varstvu narave in kulturne dediščine, glasbeni dejavnosti, umetniškem ustvarjanju in naložbah. Posebno pozornost so razpravljali namenili nujno potrebni obnovi kulturnih domov, ki so bili zgrajeni pred desetletji, sredstev za vzdrževanje in obnovo pa ni na voljo. Pričakujejo pa pomoč iz republiških virov — Kulturne skupnosti Slovenije.

(t.l.)

Upor labinskih rudarjev na filmskem traku

Jadran film iz Zagreba je sredi decembra pričel s snemanjem celovečernega film o 37-dnevnom uporabi labinskih rudarjev leta 1921. Med nosilci splošne stavke v Labinu oziroma sedanjih Istrskih premogovnikov Raša proti italijanskemu fašizmu, ki je trajala od 2. marca do 8. aprila 1921, so bili tudi številni Slovenci. Ta pomembni dogodek v zgodovini jugoslovanskega delavskega gi-

banja imenujejo „Labinska republika“. Takšen je tudi delovni naslov filma, ki ga bodo snemali skupno 80 dni v režiji Miroslava Mikoljana. Prva predstavitev filma bo na prihodnjem festivalu v Pulju. Med igralsko ekipo so tudi nekateri slovenski igralci Boris Kralj, Radko Polič, Stevo Žigon in drugi.

(tl)

Kaj je, kaj pomeni ...

Akord — je način nagrajevanja po učinku dela, ki ne upošteva potrošenega delovnega časa.

Aktiva — je premoženje, ki sestoji iz osnovnih in obratnih sredstev, sredstev skupne porabe in rezervnih sredstev.

Deficit — pomeni finančni neuspeh, izguba. Nasproten deficitu je suficit. OZD imajo deficit takrat, kadar z dohodkom ne morejo kriti stroškov in izpolnjevati svoje družbene obveznosti.

Družbeno bogastvo — je bogastvo neke države, ki sestoji iz naravnega bogastva in nakopičenih proizvodov, ki so rezultat dela prejšnjih let.

Etatizem — pomeni politično težnjo za povečanjem vloge države v družbenoekonomskem življenju.

Franšiza — je odstotek škode, ki ne gre v obseg jamstva zavarovanja.

Inflacija — je poplava papirnatega denarja. Do tega pojava pride takrat, kadar država izdaja denar v obtoč brez blagovnega kritja. Denar se razvrednoti, cene blaga naraščajo.

Kliring — pomeni plačilo po nakazilu z bančnim prenosom, brez denarja. Obračun terjatev in obveznosti brez gotovinskega plačila v zunanji trgovini.

Plafonirane cene — so maksimalne cene, ki jim je določena zgornja meja.

Reelekcija — pomeni ponovno izvolitev v organe oblasti, samoupravne organe, vodilne delavce in delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Na Hrvatskem dobra elektroenergetska situacija

Koncem novembra in v začetku decembra je bila na Hrvatskem dobra elektroenergetska situacija. Tudi za bodoče ne pričakujejo posebnih problemov pri oskrbi s tokom. Zaradi dobrih hidroloških pogojev vsebuje akumulacija hidroelektrarn preko 850 milijonov kWh električne energije, kar je za 70 % več od načrta za to obdobje v letu. Tudi zaloge mazuta v TE so bile trenutno zadovoljive. To so ugotavljali na seji skupščine skupnosti elektrogospodarskih organizacij Hrvatske in Republiške interesne skupnosti porabnikov električne energije. Zadovoljive hidrološke prilike omogočajo večjo proizvodnjo v hidroelektrarnah, zato so termoelektrarne na mazut stale. Poraba električnega toka narašča in se giba okoli 41,3 milijona kWh, v hladnejših dneh pa se poveča na 43 milijonov kWh dnevno.

Večja poraba energije v državah EGS

Prvikrat po letu 1979 se bo v letu 1985 poraba energije v državah, članicah evropske gospodarske skupnosti, povečala. Tako ocenjuje njihova komisija. Za letos so predvideli porabo energije za 4 %, in to na 914,1 milijona ton ekvivalenta nafte oziroma za 2,8 % naslednjega leta na 940,4 milijona ton ekvivalenta nafte. Rast porabe v prvi vrsti pripisujejo gospodarskemu vzponu v teh državah, posebno pa še večjim industrijskim objektom, ki potrebujejo več energije. Povpraševanje po nafti se bo naslednje leto povečalo za 4 %, predvsem na račun stavke rudarjev v Veliki Britaniji. Prav tako narašča tudi proizvodnja električne energije v jedrskih elektrarnah, tako da bo prihodnje leto delež teh elektrarn v skupni proizvodnji električne energije v EGS najverjetneje povečan od sedanjih 22 na bodočih 30 %.

Suvodol — odpiranje novih jam

V tozdu Rudnik premoga Suvodol, ki je združen v Rudarsko energetske kombinat Bitola, pospešeno pripravljajo študijo o odpiranju novih premogovnikov. Širjenje obstoječih zmogljivosti naj bi temeljilo na velikih rezervah lignita na tem območju. Pred kratkim so našli novih 140 milijonov ton lignita na področju Vranjevci — Brod. Skupno s prej ugotovljenimi rezervami premoga, okoli 195 milijonov ton, računajo, da je na področju rudnika Suvodol za preko 330 milijonov ton rezerv lignita. Povprečna kalorična vrednost tega premoga znaša 7.570 joulov oziroma 1.811 kcal.

Odpiranje novih premogovnih jam predstavlja osnovo za postavitve še dveh novih blokov TE Bitola III in IV. Sicer pa je rudnik Suvodol eden najmlajših premogovnikov v naši državi. Prve količine premoga so nakopali v tem rudniku sredi maja 1981. Najbolj pomembni porabniki lignita iz tega premogovnika so TE Bitola. Od začetka dela pa do konca junija 1984 so v Suvodolu nakopali preko 4 milijone ton premoga.

Uvoz premoga v Veliko Britanijo

Po podatkih britanskega ministrstva za trgovino in energetiko je Velika Britanija v prvih osmih mesecih leta 1984 povečala uvoz premoga za 50 % napram istemu ob-

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Nova termoelektrarna v Plominu

Priprave za zgraditev nove TE Plomin II uspešno potekajo. Glavna dela bodo stekla sredi prihodnjega leta. Tako so ugotovili predstavniki investitorja „Elektroprivreda Reka“ in članica poslovne skupnosti INGRA, ki bo gradila novo termoelektrarno. Nova TE Plomin II z močjo 210 MW bo imela na voljo 44 ha zemljišča, obratovati pa naj bi pričela sredi leta 1989. V realizacijo projekta se vključuje tudi INA, s tem pa bo rešen tudi problem odžveplavanja dima iz elektrarniškega dimnika, ki bo visok 340 m. INA načrtuje, da bo z ustreznim tehnološkim postopkom prišla do potrebne žveplene kisline, s tem pa bo rešeno tudi vprašanje zaščite človekovega okolja, kar terjajo ekologi.

Donava znova pregrajena

Izgradnja hidroelektrarne Djerdap II poteka neprekinjeno. Potem ko so pregradili Donavo v Kusjaku, nadaljujejo z deli pri zviševanju ravni vode in omogočanju redne plovbe po novi ladijski poti na otok Mare. Po osmih dneh neprekinjenega dela in tisočev kubikov kamenja in zemlje so korito Donave znova pregradili. Voda je začela teči v smeri, ki so jo projektanti določili, da bi se povečala proizvodnja električne energije na hi-

droenergetskem in plovnem sistemu Djerdap. HE Djerdap II gradimo skupno z Romunijo.

V ZDA rabijo več premoga

Po ocenah ameriške administracije za energetiko bodo letos zabeležili rekordno porabo premoga v njihovi državi. Poraba premoga v ZDA se bo do konca leta povečala za 14 % napram proizvodnji v letu 1983, ko je znašala 793 milijonov ton. Za naslednje leto predvidevajo proizvodnjo, večjo za 6 %. V letu 1984 bo znašala proizvodnja premoga v ZDA rekordnih 892 milijonov ton. Najpomembnejši razlog za večjo proizvodnjo premoga v letošnjem letu je manjše število stavk rudarjev in povečanje potreb.

Zenica — prihodnje leto več premoga

Delegati skupščine zeniških rudnikov in okoli 150 prometnih in delovnih organizacij so sprejeli proizvodni načrt za štiri premogovnike zeniškega območja za leto 1985. Iz rudnika Stara jama, Razpotočje, Bila in Stranjani bodo prihodnje leto nakopali 1,170 milijona ton rjavega premoga. Za to proizvodnjo bodo kupci po dogovoru združili 777 milijonov dinarjev ali povprečno 664 din na tono.

dobju leta 1983, to je uvozili so ga 4,66 milijona ton. V glavnem so ga uvažali iz ZDA, Avstraliije, Poljske, Nizozemske in Južne Afrike. Čeprav je Velika Britanija pomembna proizvajalka kvalitetnega premoga, pa so v njeni oskrbi z energijo nastopile velike težave zaradi večmesečnega štrajka rudarjev.

Skopje — ogrevanje z bioplinom

Povsod, tudi v naši državi, iščejo najrazličnejše načine oskrbe z različnimi vrstami energije, in to na čim cenejši način. Tako so blizu Skoplja postavili bioenergetski objekt, v katerem pridobivajo bioplin z izkoriščanjem odpadnega materiala rastlinskega in živalskega izvora. Napravo so projektirali in postavili sodelavci tovarne Metalski zavod Tito v Skopju. S pridobljenim plinom nadomeščajo 75 ton mazuta, ki bi ga sicer porabili za ogrevanje zgradb na bližnjem kmetijskem posestvu in za ogrevanje vode.

Tudi v BiH jedrska elektrarna

Kljub temu, da velja Bosna in Hercegovina za republiko z najbogatejšimi zalogami premoga, pa tudi pri nas načrtujejo, da bi zaradi zmanjševanja zalog premoga do leta 2000 postavili jedrsko elektrarno. Pred nedavnim so bili delegati Skupščine samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva SR BiH seznanjeni s podrobnostmi gradnje prve jedrske elektrarne z močjo 410 MW. Drugo jedrsko elektrarno z močjo 935 MW pa naj bi ta republika dobila do leta 2003. Lokacija za gradnjo jedrske elektrarne še ni določena. Računajo pa z možnostjo izgradnje jedrske elektrarne skupaj z drugo republiko ali pokrajino, ker bi bila gradnja večje jedrske elektrarne bolj ekonomska.

Stropniki iz STT za Poljsko.

Strojna tovarna Trbovlje je sklenila s poljskim partnerjem pogodbo za izvoz 490 kompletov hidravličnih drsnih stropnikov, ki jih bodo dobavili naročnikom do konca prvega trimesečja prihodnjega leta. Te drsne stropnike bodo uporabili v poljskih premogovnikih. STT pa bo od Poljakov uvozila manjšajoče sigma profile, ki jih potrebujejo za izdelavo lahkih in težkih odkopnih transporterjev.

Rudnik Djurdjevik — plan prekoračen

Rudnik Djurdjevik je v desetih mesecih letos proizvedel 1,35 milijona ton premoga. Računali so na to, da bodo svoj letošnji proizvodni načrt v višini 1,48 milijona ton izpolnili že mesec dni pred koncem leta. Prav gotovo pa so med tem časom plan že izpolnili in ga prekoračili.

Domača strojogradnja v rudarstvu

V prvi polovici junija letos so v Gospodarski zbornici Srbije predstavniki REIK Kolubara, Goše, 14. oktobra, MIN-e in Poslovne skupnosti Zamel, ugotavljali, da je potrebno združiti delo in sredstva za proizvodnjo rudarske opreme, predvsem za površinske kope. V Kolubari so namreč z odpiranjem novih površinskih odkopov lignita izrazili željo po dolgoročni rešitvi izdelave in nabave razne rudarske opreme za te kope. Do

leta 2020 naj bi proizvodnja rudarske opreme dobavila premogovnikom s površinsko eksploatacijo 102 bagra in 63 odlagalcev. S tem v zvezi v Kolubari pripravljajo končno besedilo za podpis samoupravnega sporazuma.

V razgovorih so ugotavljali, da je v naši državi majhno število podjetij, ki bi bila sposobna samostojno izdelati rudarsko opremo, tako da bodo na tem področju storjeni začetni koraki. V začetku bodo pristopali k izdelavi skupnega programa za področje BTO sistemov, to je kompletne naprave bager — trak — odlagalec. Čeprav med posameznimi proizvajalci nekaj škriplje, so kljub temu našli skupni jezik. Večina podpisnikov sporazuma že sodeluje oziroma kooperira z nekaterimi znanimi inozemskimi firmami, tako da je to najbrž pravi vzrok, da niso že preje prišli do skupnega jezika. REIK Kolubara kooperira s Kruppom, Goša s Takrafom, MAG z Orenstein Koppel itd. Če bo do končnega dogovora prišlo, bo to velik posel za domačo industrijo.

Premogovniki na začetku

V tem srednjeročnem obdobju bi bilo treba zagotoviti najmanj 70 milijard dinarjev, da bi bili premogovniki v letu 1985 sposobni nakopati 82 milijonov ton premoga. V naslednjem letu bodo premogovniki proizvedli v najboljšem primeru 74 milijonov ton premoga in za ustvaritev oziroma izvedbo načrtovanega razvoja primanjkuje 60 milijard dinarjev. To je skoraj toliko kot v začetku tega srednjeročnega obdobja. Inflacija je storila svoje. Premogovniki niso bili v stanju, da bi zagotovili lastna potrebna sredstva, zato je bil podpisan družbeni dogovor o ukrepih za odpiranje novih in modernizacijo obstoječih premogovnikov ter eksploatacijskih polj nafte in plina. Največji del ukrepov ni bil izveden. Izločanje sredstev iz cene naftnih derivatov bi moralo terjati 45 % potrebnih sredstev, vendar je inflacija, tako ugotavljajo, hitro pokazala, da to ni mogoče izvesti. Medtem pa se praktično ni naredilo ničesar, da bi to nadoknadili, niti da ostali — banke in republike ter pokrajine izvedejo svoj del obveznosti.

Zaostrovanje pogojev za investicijsko porabo se ne bo nanašalo na energetiko, vendar to področje že doslej ni imelo dovolj sredstev za realizacijo tekočega razvoja. Brez zagotovitve stabilnih virov financiranja pa ni prave prednosti.

Prostovoljno delo v rudniku Raša

V počastitev letošnjega dneva republike je precej delavcev Istrskih premogovnikov Raša 11. novembra delalo v premogovniku Labin. Dosegli so prav lepe rezultate. Prostovoljno — udarniško so delali nato še 25. novembra in 16. decembra. Delovne akcije so dobro pripravili, zato so bili tudi učinki zelo dobri in nadvse zadovoljivi.

Energija tudi iz odpadkov

V Maleziji so razvili postopek za predelavo palminega olja v gorivo za dizlove motorje. Odločili so se postaviti naprave za pridobivanje plinskega olja. Razvili pa so tudi postopek in projektirali napravo za pridobivanje bioplina iz koščic in drugih odpadkov pri pridobivanju palminovega olja. S pri-

dobljenim bioplinom nameravajo poganjati manjše elektrarne na odročnejših področjih.

Premog za cementarno Anhovo

V luko Koper so pripeljale prve količine premoga — antracita iz SSSR za potrebe tovarne cementa Saloni v Anhovem. O tem, da prehaja cementarna v Anhovem na uporabo premoga, namesto plina, smo v našem glasilu že poročali.

Zanemarjena domača energija

V začetku decembra je bilo v Zagrebu dvodnevno posvetovanje o energiji pri proizvodnji hrane. Na posvetu je sodeloval tudi dr. Hrvoje Požar. Navzoče je opozoril, da ne izpolnjujemo predvidenega, to je, da se bomo usmerili k domačim virom energije, in da bomo smotno in učinkovito uporabljali energijo. Opozoril je, da je bil zadnje tri leta uvoz energije precej večji kot proizvodnja domače energije. Povečal se je namreč povprečno za 9,9 % vsako leto. Zmanjšal pa se je delež oskrbe z lastno energijo. V letu 1981 je ta delež znašal 60 %, leta 1983 pa le 58,3 %. Večina držav sveta pa se je obrnila k lastnim virom.

Povečanje porabe premoga

Pred tremi leti so energetiki napovedovali naglo povečevanje porabe premoga v svetu in zatrjevali, da se bo ta leta 2000 približala 7 milijardam ton, preračunano na enote črnega premoga. V zadnjem času pa so napovedi postale previdnejše. Zdaj računajo, da bi se poraba od 3,1 milijarde ton v preteklem letu povečala do leta 2000 do 5 milijard ton, preračunano na enote črnega premoga. Naraščanje porabe premoga pa bo precej odvisno od razvoja jedrske energije v elektrogospodarstvu. Kar 80 % vsega premoga bodo po oceni strokovnjakov porabili v industriji in tovarnah, kjer premogu v bodoče ne bosta konkurenta mazut, kurilno olje in zemeljski plin, pač pa predvsem jedrska energija. Poraba premoga za koksanje bo precej odvisna od konjunktura v jeklarški industriji, pri čemer je treba računati na zmanjševanje porabe koka pri pridobivanju železa zaradi izpolnjenja postopkov. Obseg mednarodne trgovine s premogom se bo iz leta v leto povečeval. V zadnjih desetih letih se je namreč povečala trgovina od 173 na 255 milijonov ton. Kupci bodo čedalje več premoga kupovali za porabo v elektrarnah, toplarnah in industrijskih pečeh, manj pa za koksanje.

Zvezni izvršni svet o energiji

Dne 22. novembra letos je Zvezni izvršni svet na svoji seji, ki jo je vodil Janez Zemljarič, med drugim obravnaval tudi poročilo o zagotavljanju sredstev za načrtovani razvoj premogovnikov in izkoriščanje naftnih in plinskih polj. Ob tej priliki je opozoril, da bo zaradi visoke inflacije primanjkovalo okoli 60 milijard dinarjev za razvoj premogovnikov. Menili so, da v prihodnjem obdobju ne bo mogoče povečevati cene premoga, zato bo nujno potrebno ta sredstva zagotoviti iz lastnih virov. Udeleženci družbenega dogovora o ukrepih za spodbujanje odpiranja novih in posodobitev obstoječih premogovni-

kov in obratov za izkoriščanje nafte in plina morajo zato sprejeti nujne gospodarske in druge ukrepe za uresničevanje tega družbenega dogovora, predvsem glede spodbujanja združevanja sredstev zainteresiranih porabnikov za hitrejši razvoj premogovnikov. Poleg tega je treba sredstva nadomestiti in cen naftnih derivatov čim hitreje usmeriti v razvoj premogovnikov ter predpisati obvezno združevanje sredstev za njihov razvoj v republikah in pokrajinah, če potrebnih sredstev ne bo mogoče zagotoviti na drug način.

Indijski premogovod v gradnji

Po naročilu indijske vlade pripravlja indijsko inženirsko podjetje načrt postavitve poskusnega premogovoda, ki bo dolg 100 km. Po cevovodu naj bi iz biharskih premogovnikov pošiljali premogov zdrob, pomešan z vodo, do večjih industrijskih porabnikov v državi Pendžab. Za postavitve premogovoda in potrebnih dodatnih naprav bodo porabili 90 milijonov dolarjev.

Resavica — rudnik vnovič obratuje

V jami Strmosten premogovnika Rembas — Zastava v Resavici, kjer se je 21. aprila letos dogodila težka rudarska nesreča, v kateri je izgubilo 34 rudarjev svoja življenja, in zaradi katere je bila uničena tudi vsa oprema, so ponovno pričeli kopati premog. Po šestih mesecih in pol so očistili vse prometne poti, postavili novo elektro in strojno opremo ter opravili druga sanacijska dela, za kar so porabili 80 milijonov dinarjev. Od skupno petih so usposobili dve delovišči za eksploatacijo premoga. Računajo, da bodo v decembru lahko dobavili kupcem 2.200 ton premoga.

Titovo Velenje — nova klasirnica in drobilnica

V začetku novembra so na novi lokaciji v Pesjem med Titovim Velenjem in Šoštanjem pričeli z zemeljskimi deli za postavitve nove klasirnice in drobilnice premoga. Objekt bo največji od 37 zunanjih objektov nadomestne gradnje Preloge. Izvajalca gradbenih del sta Gradis in Vegrad, ki bosta dela dokončala v 22 mesecih. V istem času bodo glavno tehnološko opremo dobavili domači proizvajalci ESO Titovo Velenje in Strojna tovarna Trbovlje. Vrednost investicije je ocenjena na 2,2 milijarde dinarjev. V okviru gradnje tega objekta bodo izkopali 15.000 m³ zemlje, vgradili okrog 25.000 m³ betona in položili 1.600 ton betonskega železa. Strojno — tehnološki projekt je izdelal Rudarski institut v Ljubljani, projekt klasirnice pa na INA projektu v Zagrebu. Uspešno so se vključevali tudi strokovnjaki Rudnika lignita Velenje in ESO. Nova klasirnica in drobilnica bo imela zmogljivost 1.000 ton premoga na uro. Zmogljivost bo torej nekoliko večja od dosedanje proizvodnje, za toliko pa bo možno proizvodnjo v bodoče še povečati, posebno še, če računamo na široko porabo. Vsa nadomestna gradnja je usmerjena v zagotavljanje kontinuitete sedanjega letnega izkopa, ki znaša 4,7 milijona ton. Pod objekti sedanjega jaska Preloge je namreč še okoli 70 milijonov ton premoga, ki bi ga ne mogli odkopati, če bi ostali na sedanjih lokaciji.

Energetski objekt ob čistilni napravi

22. novembra t.l. so na Suhi pri Škofji Loki otvorili nenavađen objekt. Namenu so predali energetski objekt, ki so ga zgradili ob čistilni napravi. V bistvu gre za pridobivanje toplotne in električne energije oziroma blata iz škofovješke kanalizacije, ki je del čistilne naprave na Suhi. To je močnejši štiristaktni motor. Namesto bencina uporablja za svoje delovanje plin, ki ga dobijo pri gnitju odpadkov. Motor poganja generator. Pridobljeno energijo lahko odvajajo v javno električno omrežje, lahko pa jo uporabljajo tudi za lastne potrebe. Sami se oskrbujejo s 70 % električne energije, ki jo potrebujejo. Pridobivajo pa tudi toplotno energijo. Motor se pri obratovanju segreje in ga hladijo z vodo. S to vodo pa ogrevajo odpadno blato na 34°C, to je toliko, kolikor je potrebno za najhitrejši razpad. Tako predelano blato odvažajo kot izredno dobro gnojilo na njive in travnike. Odvečno toploto uporabljajo pri bližnjih stanovanjskih hišah, ki so v gradnji. S pomočjo toplotnih črpalk bodo lahko ogrevali naselje 100 stanovanjskih hiš z energijo iz kanalizacije.

Večja proizvodnja — večje izgube

V sozdu „Elektrostopanstvo“ Makedonije se ubadajo s hudimi problemi, ki se nanašajo na premog oziroma stroške dobavljene električne energije. Iz tega sozda pripravijo vesti o zadovoljivi elektroenergetski situaciji v Makedoniji. Poudarjajo tudi, da je pogonska pripravljenost elektrarn na zadovoljivi višini, kar jamči zadosten obseg proizvodnje električne energije v naslednjem obdobju. Takšne vesti seveda radi slišijo porabniki in z veseljem pričakujejo, da v prihajajoči zimi ne bo bistvenih omejitev oziroma redukcij. Zadovoljni pa niso proizvajalci energije. Za pridobivanje elektrike uporabljajo v tehnološkem procesu premog iz REK Bitola in Oslomej. Ugotovili so, da je ob večji proizvodnji električne energije tudi toliko večja izguba pri poslovanju. V bistvu je to nerealna cena električne energije. S sedanjno ceno ne pokrivajo niti lastnih stroškov. Obe termoelektrarni Bitola I in II so novi dobavitelji električne energije v Makedoniji. Letos bodo makedonski industriji in ostalim porabnikom dobavili okoli 1,5 milijarde kWh električne energije, to je toliko, kolikor jo predvideva bilanca jugoslovanskega elektrogospodarstva. V prvem polletju so imeli okoli 700 milijonov din izgube, koncem septembra pa že 1,7 milijarde din, pri proizvodnji 1,15 milijarde kWh. kWh električnega toka je torej stala v tem obdobju 4,55 din, medtem ko elektrogospodarstvo Makedonije priznava manj.

30 let hidroelektrarne Jablanica

Novembra 1954 je pričel obratovati prvi agregat hidroelektrarne Jablanica v Jablanici. To je bil prvi večji objekt prve petletke. Zgradili so jo v povojnem času v težkih pogojih in ob nerazvitosti ter pomanjkanju izkušenj domačih projektantskih organizacij, dobaviteljev večje opreme in gradbene operative, pa še v pogojih ekonomske blokade naše države. V hidroelektrarno so montirali tujo opremo, predvse iz Italije, ZR Nemčije in Avstrije. Šesti agregat te HE je pričel obratovati 20. februarja 1958. V 30. le-

tih je proizvedla 20,293 milijarde kWh električne energije. Rekordna proizvodnja je bila leta 1978 in maja letos. V letošnjem letu je delavcem te elektrarne uspelo, da so proizvodni načrt izpolnili 50 dni pred rokom. Dne 10. novembra so namreč proizvedli 648 milijonov kWh električne energije.

(tl)

Poletni čas v prihodnjem letu

Zvezni izvršni svet je koncem novembra izdal odlok o dnevu in natančnem času prehoda na poletno računanje časa ter pomaknitve na srednjeevropski pasovni čas v letu 1985.

Po tem odloku se začne poletni čas v letu 1985 računati 31. marca ob 2. uri (ponoči), tako da se ura pomakne za eno uro naprej in se čas ob 2. uri računa kot tretja ura (ponoči).

Poletni čas se v letu 1985 neha 29. septembra ob 3. uri (ponoči), tako da se ura pomakne za eno uro nazaj in se čas ob 3. uri računa kot 2. ura.

50 let smučarskega društva Trbovlje

Smučarsko društvo Trbovlje je pripravilo v petek, 14. decembra, ob 18. uri v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah slavnostno sejo v počastitev 50-letnice svojega obstoja. Na sejo so povabili poleg svojih članov tudi predstavnike raznih družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, društev, organizacij združenega dela itd. Predsednik skupščine društva Drago Jerman je orisal razvoj smučarskega športa v Trbovljah od začetkov do današnjih dni. Po slavnostnem govoru pa so podelili priznanja številnim aktivnim in bivšim tekmovalcem ter smučarskim delavcem, pa tudi organizacijam združenega dela, ki so pomagale v preteklih letih in desetletjih pri gradnji raznih smučarskih objektov — žičnic, smučišč, koč itd. Pomagali pa so tudi pri izvedbi številnih tekmovanj, bodisi na domačih ali tujih tereh.

Smučarsko društvo Trbovlje bi z vso upravičenostjo lahko slavilo januarja 1985 svoj 56-letni obstoj. 9. januarja 1929 je bil namreč ustanovljen smučarski odsek pri takratni podružnici Slovenskega planinskega društva v Trbovljah (sedaj Planinsko društvo Trbovlje). Od takrat dalje lahko štejemo leta organiziranega smučanja v Trbovljah.

Jubilantu najboljše želje in čestitke ob jubileju!

(tl)

Toplarna ima nov kotel

Predvideno je bilo, da bo 15. novembra t.l. trboveljska toplotna na opekarni pričela z rednim obratovanjem. Ta dan naj bi namreč dokončali dela na novem 15-MW bloku. 20. novembra je nov blok toplotne pričel poskusno obratovati. Sprva je dobro kazalo, nato pa so se pričele težave. Najhujša je bila tista z okvaro rešetke. Dobavitelj kotla je moral izločiti pokvarjeno in namestiti novo, kar pa je trajalo precej dni v prvi polovici decembra t.l. S starim kotlom so v prvi vrsti oskrbovali zdravstvene ustanove, vrtce, dom upokoencev, deloma tudi stanovanjske stolpnice, medtem ko so bili poslovni prostori par dni neogrevani. Še dobro, da zunanja temperatura ni bila prenizka.

Sejem smučarske opreme

Dne 24. novembra je Smučarsko društvo Trbovlje pripravilo tradicionalni sejem smučarske opreme. Potekal je v prostorih Delavskega doma Trbovlje, tudi še naslednji dan v nedeljo. Prodajali so rabljeno smučarsko opremo. Ponudnikov in kupcev je bilo kar precej.

Jubilej partizanske gimnazije v Črnomlju

Dne 23. novembra so v Črnomlju proslavili 40-letnico partizanske gimnazije. V ta namen so pripravili proslavo v kulturnem domu in odkrili spominsko ploščo na stavbi nekdanje poklicne šole, pa tudi razstavo v srednješolskem centru Edvarda Kardelja. Na posebni proslavi je govoril član RK SZDL Jelen Marjan. Ta je dejal, da je zvestoba izročilo in pridobitvam revolucije najboljše poročilo tudi za našo bodočnost. Govoril je tudi o preobrazbi šolstva z organizacijskimi vprašanji itd., premalo moči in skrbi pa se namenja vsebini, pogojem in kvaliteti izobraževanja. Šole ne bodo spremenili paragrafi, stališča in usmeritve, tako kot pogosto mislimo, pač pa jo bodo osveščali dobri učitelji skupno z delavci in učenci.

Cestari so pripravljeni na zimo

Cestno podjetje Ljubljana, ki vzdržuje ceste na revirskem območju, zagotavlja, da ima za bližnjo zimo na zalogi več kot 800 ton soli, več deset ton pa jo imajo tudi komunalna podjetja v Zasavju. Te količine bi morale zadoščati za normalno posipanje v času snega in poledic. Po dogovoru s komunalnimi podjetji revirskih občin, pa tudi nekaterimi privatniki, se je cestno podjetje dogovorilo, da bodo plužili in posipali ceste na področju posameznih občin sami, medtem ko bodo delavci cestnega podjetja poskrbeli za normalno prevoznost na dolžini 195 km regionalnih cest, pri čemer je všteta tudi občina Litija. V celoti bo okoli 100 delavcev angažiranih pri izvajanju zimske službe, pa tudi okoli 40 traktoristov v vseh štirih občinah. Ti bodo poskrbeli za prevoze na skupno 672 km regionalnih, lokalnih in mestnih cest. Izvajalci del pa pravijo, da imajo težave z rezervnimi gumami in deli.

Iz STT nov hidravlični bager

Ni dolgo tega, odkar so v Strojni tovarni Trbovlje predstavili javnosti nov hidravlični

bager — pajek. Doslej so podobne stroje uvažali v Jugoslavijo predvsem iz vzhodnih držav. V STT pa je razvojna skupina pripravila projekte tega stroja, ki je v celoti domač izdelek, to je brez uvoženih delov. Pri izdelavi stroja pa so sodelovale tudi nekatere druge delovne organizacije, npr. Torpedo Reka, Uljanik iz Pulja, Prva petoletka iz Trstenika in Razvoj iz Rakovice. Predstavljeni hidravlični bager bodo lahko uporabili na zelo razgibanem, strmih terenu, gozdovih in podobno. Z redno proizvodnjo nameravajo pričeti v prihodnjem letu.

Ploščad na železniški postaji je urejena

Koncem novembra t.l. so bila v glavnem končana regulacijska dela na ploščadi pred železniško postajo v Trbovljah. Projekt za ureditev so pripravili na IBT — tozdr Projekta, dela pa so izvedli delavci SGD Beton — tozdr Operativa Zasavje, Trbovlje. Celotno območje na tej ploščadi je sedaj asfaltirano. Urejena so parkirišča, pločniki itd. Pri financiranju del so poleg Komunalne skupnosti Trbovlje sodelovale tudi zainteresirane organizacije združenega dela.

V Črnomlju nov izvršni svet

V začetku decembra so na seji skupščine občine Črnomelj dali predsedniku izvršnega sveta te občine Janku Gladku razrešnico na njegovo prošnjo. Hkrati s tem so razrešili tudi celotni izvršni svet. Novega so izvolili na seji 26. decembra t.l. Do takrat pa so opravljali svoja dela in naloge dosednji člani izvršnega sveta. Dosedanji predsednik izvršnega sveta Janko Gladek je prevzel mesto glavnega direktorja tovarne Belt. Evidentirani kandidat za novega predsednika IS je Jože Mrzljak, dipl. ek., dosedanji podpredsednik izvršnega sveta.

Nov most v Laškem

Za letošnji dan republike so dobili v Laškem nov most čez Savinjo. Ob otvoritvi so pripravili slovesnost. Z deli so pričeli oktobra 1983 in jih dokončali 28. novembra 1984. Gradil ga je Gradis, tozdr Celje. Most je širok 13 m in ima dve vozišči s pločnikom za pešce in kolesarsko stezo. Nosilnost je 60 ton. Stroški pa so znašali 45 milijonov din. Zgradili so ga na istem kraju, kot je stal stari, lesen most. Sedenji most je višji za 1 m. Na desnem bregu Savinje so zgradili tudi novo cestno križišče. Stari most je služil 99 let in je bil res dotrajan. V zadnjem času je znašala njegova nosilnost le še 5 ton. K zgraditvi novega mosta so prispevale tudi delovne organizacije iz Laškega.

Medijske Toplice v gradnji

Že v prejšnji številki našega glasila smo poročali, da so se v Zagorju odločili, da bodo Medijske Toplice temeljito preuredili. Spričo tega so star gostinski objekt porušili, tako da so od stare stavbe ostali le arkadni hodniki. Nov objekt naj bi bil končan do 15. maja 1985. V novem hotelskem objektu Medijske Toplice na Izlakah naj bi bilo že maja na voljo 70 postelj, 140 sedežev v restavracijskem in 50 v sejni sobi, 250 pa na

V nekaj vrstah

ploščadi na vrtu. Ker je bila jesen razmeroma ugodna tudi za gradbince, so napeli vse sile, da so objekti pozidali in pokrili v dogovorjenem roku. Skupni stroški bodo znašali okoli 80 milijonov din.

Obisk jeseniških sindikatov v Trbovljah

Dne 6. decembra so bili na obisku v Trbovljah predstavniki sindikatov iz pobratene občine Jesenice. Ogledali so si rudnik Trbovlje, nato tipično staro rudarsko stanovanje na Njivi, nadalje muzej ljudske revolucije, ogledali pa so si tudi Čebine, bivšo Barličevo kmetijo. V popoldanskih urah je bila skupna seja predsedstev občinskih svetov Zveze sindikatov Jesenic in Trbovelj. Ugotovili so, da bi se lahko trdneje povezali in da bi lahko izmenjali več izkušenj iz svojega dela. Predvsem gre v tem primeru za zdravstveno-socialno varstvo železarjev in rudarjev, nagrajevanje po delu itd. Stičnih točk je tudi na tem področju kar precej.

Cesta od Trbovelj do Zagorja prevozna

Nova cesta ob Savi od Trbovelj do Zagorja je bila 18. decembra 1984 v glavnem dograjena in predana delnemu prometu. Delavci Slovenija ceste-Tehnika so imeli v letošnjem letu precej dela bodisi na trasi kakor tudi pri utrjevanju ceste, asfaltiranju, postavljanju robnikov in položitvi grobe asfaltne prevleke. Velike spremembe so nastale tudi pri Mitovškovem slapu. Otvoritev prve faze ceste je bila 18. decembra ob 15. uri pri trboveljskem mostu, nato pa so si udeleženci ogledali pot iz Trbovelj do Zagorja. Cesta bo sicer končana predvidoma maja prihodnje leto, ko bodo položili še zgornjo plast asfalta. Cesta je že sedaj prevozna, vendar na lastno odgovornost vozniška, ker v tehničnem pogledu še ni v celoti dokončana in prevzeta. S tem se je uresničila dolgoletna želja revirčanov, predvsem Hrastničanov in Trboveljcev o odpiranju okna napram republiškem središču. Pot iz revirjev v Ljubljano in druge kraje ter obratno bo bistveno krajša in tudi varnejša. Dela financira Republiška cestna skupnost, kolikšni pa bodo dejanski celotni stroški pa trenutno še ni mogoče navesti. Otvoritev prve faze te ceste je organizirala Skupnost revirskih občin skupno z investitorjem in izvajalci.

Turizmu več veljave tudi v revirjih

Koncem novembra t.l. je potekalo v Trbovljah posvetovanje o možnostih razvoja turizma oziroma turističnih dejavnosti, kamor sodi tudi športno rekreativni ter poslovni turizem, zdravstvena rekreacija, izletniški in mladinski turizem itd. To so zapisali tudi v smernicah za razvoj gostinstva in turizma, ki so jih sprejeli člani zborov občinske skupščine Trbovlje. V prvi vrsti nameravajo usposobiti in čimbolje izkoristiti obstoječe objekte, v bodoče pa tudi zgraditi ali dograditi nove. Na trboveljskem področju je več planinskih domov, ki so razmeroma dobro oskrbovani in imajo precejšnjo zmogljivost. Nosilec razvoja turizma in gostinstva pa bi lahko bilo gostinsko podjetje Rudar. Bolje bi lahko izkoristili letno kopališče, muzej-

ske in turistične objekte itd. Posebno zanimive bodo postale Čebine po dokončni ureditvi. V načrtu je dograditev doma Revirskih in savinjskih borcev na Vrheh, ki naj bi ga dogradili do leta 1987. Razmišljajo pa tudi o gradnji novega hotela za poslovni turizem, ki naj bi imel 80 postelj in višji razred.

Brucovanje študentov

8. decembra v večernih urah je klub trboveljskih študentov pripravil pod kupolo hotela Rudar, Trbovlje, tradicionalno študentovsko prireditev brucovanje. Potekalo je po običajnem programu ob sodelovanju zabavnega ansambla.

Razvoj občine Krško

V Krškem se intenzivno ukvarjajo s svojimi razvojnimi možnostmi za naslednje in prihodnja leta. Pridobivanje novih, izvozno prodornih proizvodnih programov, povečevanje proizvodnje in njeno prestrukturiranje, uvajanje sodobnejše tehnologije, produktivno zaposlovanje in prilagajanje vseh oblik porabe razpoložljivemu dohodku so ključno cilji gospodarskega in družbenega razvoja občine Krško za prihodnje leto. Prepričani želijo upadanje družbenega standarda in doseči višji obseg proizvodnje in izvoz. Mnenja so, da bi lahko dosegli 5,5 % rast družbenega proizvoda, na konvertibilni trg pa bi lahko povečali izvoz za 8,9 %. V gospodarstvu nameravajo zaposliti 320 delavcev. Pri obravnavanju razvojnih načrtov so upoštevali na novo konstituirano delovno organizacijo jedrska elektrarna Krško, predvsem pa tudi rudnik Senovo in raziskave ter pripravljala dela v Globokem. Hitreje žele uresničevati program 22 raziskovalnih nalog.

Slušatelji politične šole CK ZKS v Trbovljah

Dne 7. decembra se je mudilo v Trbovljah pri našem kombinatu 80 slušateljev politične šole CK ZKS iz Ljubljane in Maribora. Po prihodu v Trbovlje si je ena skupina ogledala delo v jami rudnika Trbovlje, druga skupina v jami Rudnika Zagorje, tretja skupina jame rudnika Hrastnik, četrta pa termoelektrarno Trbovlje. Po končanem ogledu so se zbrali ob 12. uri v družbenih prostorih do TET. Tu jih je pozdravil predsednik delavskega sveta. Hinko Kus, dipl. inž., pa jih je seznanil z razvojem termoelektrarne in bližnjo razširitvijo oziroma gradnjo TE TO III Ivan Berger, dipl. inž., v.d. vodja predsednika poslovnega organa do RRP, pa je govoril o problematiki premogovništva v revirjih in v okviru našega kombinata. Na ta način so slušatelji dobili celovit pregled razvoja energetike v revirjih, pa tudi v Sloveniji.

Parkirišča na Trgu revolucije

Komunalna skupnost Trbovlje je preko svojih strokovnih služb pripravila projekt za ureditev parkirišč na Trgu revolucije oziroma Trgu svobode v Trbovljah. Z deli so pričeli v začetku decembra in jih bodo končali do konca meseca. Že pred meseci so za stanovanjsko hišo Trg svobode 1 porušili kleti in drvarnice, sedaj pa na tem mestu in za zgradbo Zasavskega zdravstvenega centra pripravljajo oziroma urejajo nova parkirišča. Prav na tem področju, to je na območju Trga revolucije, se čuti večje pomanjkanje ustreznih parkirišč.

Priprava gradbišča za nov stanovanjski blok

Ob cesti Oktobrske revolucije v Trbovljah so pričeli z rušenjem objektov za pripravo

gradbišča za postavitev novega stanovanjskega bloka OR/75. Na tem območju so odstranili ali še odstranjujejo znano Korenovo hišo, montažni paviljon cvetličarne, Rozinovo hišo, bivše kegljišče pri gostilni Tratnik, stanovanjske hiše za gostilno Tratnik, na koncu pa bodo porušili tudi hišo bivše gostilne Tratnik, v kateri je bila nazadnje podružnica Ljubljanske banke — TBZ. Gradbišče se bo razprostiralo od Škrbeca pa do najstarejše hiše na Trgu Franca Fakina v Trbovljah. Gradbišče pripravlja Stavbno zemljiška skupnost s Stanovanjsko skupnostjo.

Diabetično društvo v Hrastrniku zaživelo

Diabetično društvo v Hrastrniku se je že pred leti izločilo iz trboveljskega in v začetku delovalo zelo dobro in aktivno. Kasneje je delo nekoliko zamrlo, zadnje mesece pa je društvo vnovič zaživelo. V Hrastrniku imajo okoli 300 diabetikov, vendar jih je v društvo vključenih le 60. Društvo si prizadeva, da so občani, ki bolujejo za sladkorno boleznijo bolje založeni z zdravili in pripomočki.

STT v Valandovem

Ni še dolgo tega, odkar je Strojna tovarna Trbovlje postavila skupno s pobrateno občino v Valandovem v Makedoniji svoj kovinsko-predelovalni obrat. V tem obratu je zaposlenih 100 občanov, ki ob sodelovanju predstavnikov STT izdelujejo stropnike in drugo podobno opremo za razne naročnike. Obrat so zgradili v glavnem iz sredstev za razvoj nerazvitih republik in pokrajin, pa tudi ob pomoči STT. V letošnjem letu bodo imeli 145 milijonov celotnega prihodka.

(tl)

Obvezna uporaba varnostnega pasa

Od novega leta dalje, to je od 1. januarja 1985, bodo vozniki osebnih avtomobilov morali obvezno uporabljati varnostne pasove v času vožnje. Isto velja tudi za sopotnike na prednjem sedežu.

Obveznost uporabe varnostnega pasa je določal čl. 35 zakona o temeljih cestnega prometa že od 1. maja 1981 dalje. Tega določila pa so se držali le redki vozniki osebnih avtomobilov, pa tudi miličniki so se omejevali le na opozarjanje, ne pa tudi na kaznovanje kršilcev določil tega zakona.

Od novega leta dalje pa bo nespoštovanje zakonskega določila tudi sankcionirano. Miličniki bodo izrekli za kršitve tega določila, to je neuporabe varnostnega pasa v osebnih avtomobilih, denarne kazni na licu mesta.

V dneh 24. in 25. novembra 1984 je potekal v planinskem domu na Mrzlici seminar za vodje planinskih šol v organizaciji PZS. Udeležili so se ga prijavljeni iz vse Slovenije.

Dne 8. novembra 1984 se je pričela vsakoletna alpinistična šola. Organizira jo kot toli-

Cilj obvezne uporabe varnostnih pasov na obeh prednjih sedežih vozila je, da bi zmanjšali število poškodb voznikov in sopotnikov v primerih avtomobilskih nesreč. Število nesreč oz. poškodb voznikov in sopotnikov se bo brez dvoma na ta način zmanjšalo. Podobnih ukrepov se poslužujejo tudi druge države in kršitve sprejetih prometnih predpisov drastično kaznujejo, bodisi z denarnimi ali drugimi kaznimi. Krvni davek na cestah je prehud in noben narod in nobena država ne more mirno gledati še nadalje tega početja na cestah, ki terja toliko človeških življenj in toliko poškodb in invalidnosti.

Spoštujemo zakonska določila in se zaščitimo pred možnimi posledicami avtomobilskih nesreč, tudi kadar bomo na vožnji z osebnimi avtomobili.

Planinske novice

ko let doslej Planinsko društvo Trbovlje s svojim alpinističnim odsekom. trajala bo leto dni, deloma v prostorih društva vsak četrtek zvečer, deloma pa v skali v Bobnu in v stenah Kamniških in Julijskih Alp. Vodi jo alpinistični instruktorji.

Dne 29. novembra 1984 je uspel izlet na

Mrzlico pod geslom: „100 družin na Mrzlico ob dnevu republike“. Udeležencev je bilo vsaj 500. V domu na Mrzlici je spregovoril ob našem prazniku predstavnik SZDL Trbovlje, skupina pevcev MPZ Zarja iz Trbovlj pa je pripravila kratek pevski koncert.

Dne 13. decembra se je pričel tečaj za orientacijo v organizaciji Planinskega društva Kum — Trbovlje. Poteka v društvenih prostorih, deloma pa na terenu.

V torek, 18. decembra 1984, ob 18. uri je Janez Bizjak, dipl. inž. arh., pripravil planinsko predavanje na temo: Triglavski narodni park. Bilo je v predavalnici Delavskega doma Trbovlje ob navzočnosti številnih poslušalcev. Prikazoval je odlične barvne diapozitive. S svojo besedo in sliko nas je tudi tokrat, kot že tolikokrat doslej, navdušil za gorski oziroma planinski svet.

Dne 2. januarja 1985 bo Planinsko društvo Kum — Trbovlje organiziralo tradicionalni novoletni pohod na Kum. Lanskoletni pohod je dobro uspel. Program pohoda bo javno objavljen.

Planinci imajo v načrtu še več akcij tako za mladino kot tudi starejše. Naj omenimo še to, da je za novo leto 1985 izdalo in založilo Planinsko društvo Trbovlje stenski barvni koledar Patagonija 1985. Naročniki in kupci so z njim zelo zadovoljni, saj se iz vseh strani javljajo novi naročniki in kupci. Žal pa je koledar takoj pošel.

(t.l.)

Rešitev nagradne križanke ob dnevu republike

Vodoravno:

SOCIALIZEM, AIR, TRISTAN IN IZOLDA, RIGA, RS, ITERBIJ, ENAKOST, GRB, ALA, MONOM, ROMAR, NA, STUDENEC, VALUTA, AKI, RENETA, OVINEK, TZ, AJDA, AMILAZA, AC, STEIN, MAIN, MEJA, OVEN, TORKAR, MK, OLAV, RABA, BERGAMO, ANE, TJ, SR, REDKEV, EKARIT, AITKEN, NIVA, NAPAKA, OREGON, JAMAR, BIVOL, BOGINJA, DOLOMITI, ALTANA, PLEN, POMOC, LA, RA, KIAR, OSAT, OSLA, OST, DR, TROSKA, STEZNIK, PONTON, PLOD, TIGRAN, SMOG, IBIS, OČE, VETO, TERMINOLOGIJA, GLADOVNA STAVKA, SAK, NENA, AEROSTAT, EZOP, OK, OTOK, MINUEND, NOB, SALOMON, KOKARDA, HALA, TRAPER, EMU, AARAU, ENN, INDIJ, ZLET, MEGLJENKA, KAOS, ROTH, KALNOST.

Navpično:

SRAMONTA, ALOST, GNOSTIK, TEMELJI OBLASTI, LEKARNA, UNIJA, TROT, LEGVAN, LADO, DELAVSKEGA RAZREDA, OPIS, ETA, REGINA, NATO, OMEJ, NAZOR, NONA, INOVATOR, STREME, AVAR, NJ, KOK, NEON, ZR, ORINOCO, EBEN, APIS, STARK, ELO, CIGAN, VANADIJ, LAT, MESO, KMET, ISAKOVIC, KVADER, PORTSMOUTH, AT, OMAN, BEAMON, DOGMATIK, LARS, LESTEV, AI, RN, IVANA, INSTRUKTOR, ROP, TIMKTURA, ZI, OT, ERG, MO, OBOA, EDAM, ENIGMATIKA, BIMO, NIL, NAREK, MITRA, ZNAMENITOST, SOSED, AGA, ZEBRA, ROKAVIČAR, GAZ, HULL, OR, KAM, APO, TOP, IKONA, EN, ALBANIIJA, ARAL, SLOJ, POLENO, IDILA, DIMNIK, KOČA, BANKS, RAJA, ANKETA, ADE, NAT.

Rešitev nagradne križanke ob novem letu

Med reševalce s pravnimi rešitvami nagradne križanke ob novem letu, objavljene v tej številki glasila Srečno, bomo razdelili tri knjižne nagrade. Izrezek iz časopisa z rešitvami pošljite na naslov: SOZD REK Edvar-

da Kardelja, Uredniški odbor glasila Srečno, 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele v uredništvo do 8. januarja 1985.

Žreb je odločil

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 10. decembra 1984 za nagradno križanko ob 29. novembru — dnevu republike, objavljeno v številki 11/84, skupno 34 rešitev.

Reševalcem, ki so pravilno rešili križanko, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrado: Joža Hrovat, Kisovec 71 C, 61412 Kisovec
2. nagrado: Sandi Kuder, C. Zmage 19, 61410 Zagorje O/S
3. nagrado: Andreja Kuder, C. Zmage 19, 61410 Zagorje O/S

Vsem trem nagrajencem čestitamo. Knjižne nagrade bomo poslali po pošti.

Kadrovske vesti v času od 1. 11. do 30. 11. 1984

Prihodi

DO ZPT

TOZD PH: Martin Kladnik - učnik, Ciril Majcen - učnik, Štefko Polšak - učnik (do 18. 1. zunaj), Lojze Kosec - učnik, Demo Ahmetović - kopač, Marjan Češnovar - kopač, Abdulah Suljevič - učnik, Stanko Šimec - učnik, Ferdinand Maček - vozač, Aleksander Vaš - učnik, Boro Kanura - učnik.

TOZD P-Oj: Juro Jurišič - kopač, Mehmedalija Ibralič - kopač, Mehmedalija Ibralič - učnik, Rifet Šiljković - kopač, Gojko Radič - učnik, Sead Ekič - učnik, Marko Kavzar - učnik, Jeronim Stjepić - učnik, Ciril Virko - učnik, Jože Gole - učnik, Hajrudin Kruško - učnik.

TOZD RESD Hr.: Janez Avflič - del. na RESD-u, Matej Logar - jam. kovinar, Janez Napret - jam. električar, Branko Potočan - jam. kovinar.

DS PD Hrastnik: Anton Vran - pom. del., Rudi Hlastan - pom. del., Janez Kostanjšek - lampist, Anton Gorenc - pom. del., Marija Leskovšek - čistilka.

TOZD PT: Lado Starina - vozač, Janez Zaplotnik - kopač, Anto Bogarič - vozač, Esad Nezirovič - vozač, Aleš Matko - vozač, Mijo Vidovič - kop. pom., Sadik Muratović - vozač, Ivan Prašnikar II. — izl. jal. iz prem., Mato Lučič - vozač, Srečko Markelj - vozač, Salko Čelikovič - vozač.

TOZD RESD Trbovlje: Miro Alič - elekt. mehan.

TOZD Sep. Trbovlje: Janko Černic - vozač, Viljem Nadrah - učnik, Peter Šimenc - vozač, Radoslav Petrovič - učnik, Aleksander Kuzmič - vozač, Said Hegič - učnik, Muhamed Bajrektarevič - učnik, Stipo Agatič - učnik, Mladen Jambrovič - strež. jam. mehan.

DS PD Trbovlje: Mili Pavlovič - kuharica.

TOZD P-Kotredež: Marjan Žvar - vozač, Franc Medvešek - učnik, Mirko Brkič - kop. pom., Mirsad Avdič - učnik, Hazim Mušič - kop. pom., Rudolf Marko - učnik, Bojan Savenc - učnik, Anton Bauman - učnik, Jasim Smaič - vozač, Remzo Durmišević - učnik, Bojan Regacin - vozač, Maks Marinčič II - učnik, Marjan Šeško - učnik, Ferdo Ritter - učnik, Marko Krznarič II. - učnik, Sašo Eberl - učnik.

DS PD Zagorje: Angelina Malič - pranje in likanje perila.

TOZD Sep. Zagorje: Tadej Mlakar - delo na sep.

TOZD RŠC: Ilijaz Subašič - kop. na šol. delov., Stanko Samastur - kop. na šol. delov., Mirsad Brdar - kop. na šol. delov.

DO TET

TOZD PEE: Milan Kožar - ključav., Franc Starina - delav., Milan Hribovšek - delav., Milan Kos - ključav.

TOZD VN: Slavko Borišek - tesar.

DO IMD

TOZD EIMD: Branko Savič - elektro tehnik.

DO RGD

TOZD RIG: Draško Lazič - kopač, Novo Lazič - kop. pom., Marjan Hladnik - vozač, Hajrudin Mušanović - vozač, Edhem Kisič - vozač, Safet Mujič - kop. pom., Enver Husič - vozač, Svetozar Gorašević - vozač, Vljako Pušič - vozač, Milan Šarac - vozač.

DS SS RGD: Branko Majes - vodja fin. račun. sekt., Pavlina Žgajnar - izv. mat. knjig.

DS ASO: Egon Casagrande - ekolog.

ODHODI

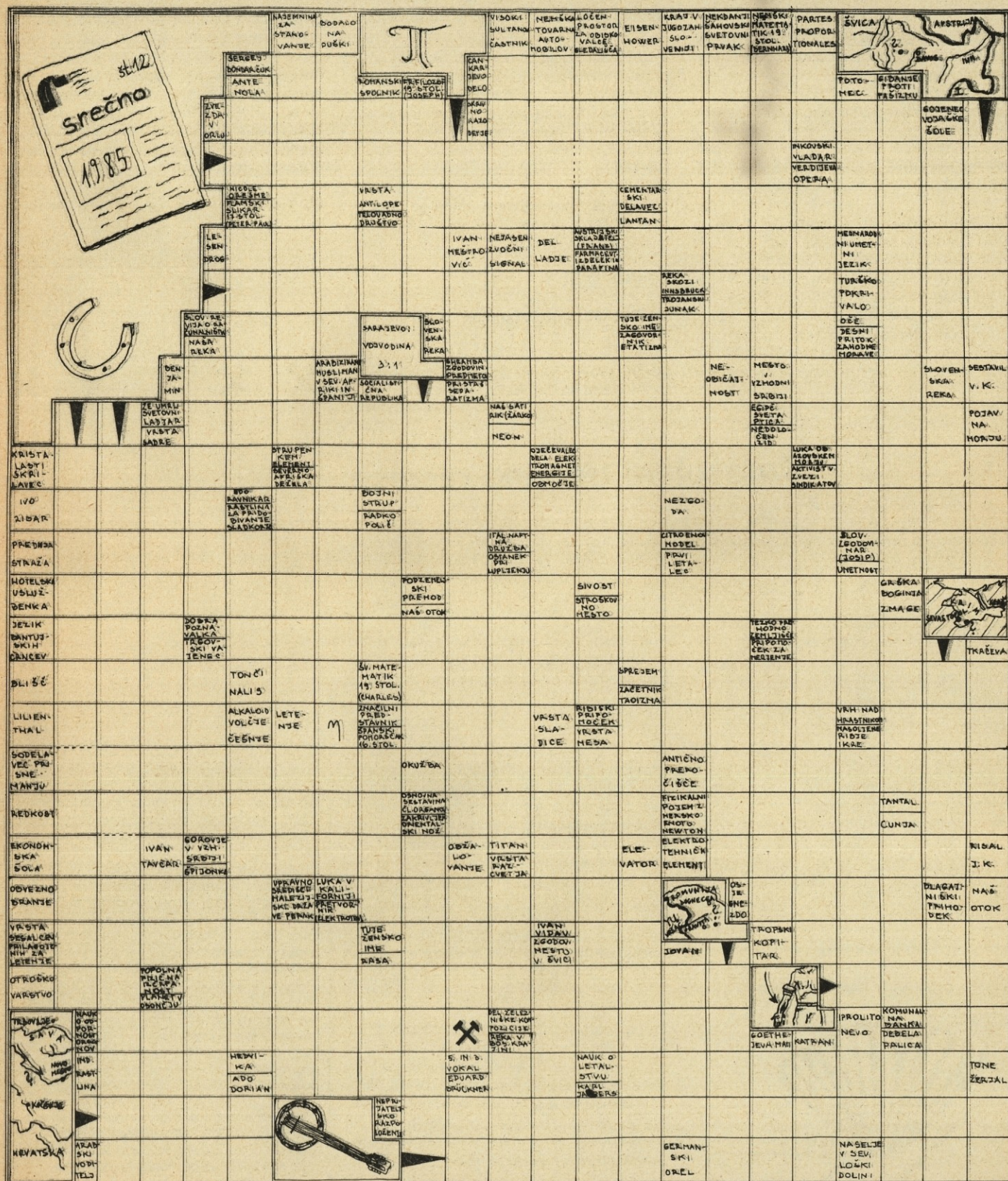
DO ZPT

TOZD PH: Anton Lužar - kopač - upokojen, Miran Hribšek - učnik - v JLA, Bojan Završnik - pom. del. zun. - v JLA, Izet Jašarevič - kop. pom. - v JLA, Janez Avflič - kopač - na RESD-Hr., Viljem Knez - učnik - v JLA, Zlatko Firšt - pom. del. zun. - v JLA, Anton Vran - učnik - na PD-Hr., Anton Gorenc - vrtnalec v jami - na PD-Hr.

TOZD P-OJ.: Abdulah Hadžović - kop. pom. - v JLA, Zoran Zajc - učnik - v JLA, Matej Pavčnik - dipl. ing. rud. - v JLA, Danilo Požun - učnik - v JLA, Slavko Devič - učnik - samov. prek., Jozo Jelica - učnik - pren. v posk. dobi s str. del.

TOZD RESD Hrastnik: Alojz Kandolf II. - kov. jam. meh. - v JLA, Janko Sapor - elektro tehnik - v JLA, Franc Potrpin - varilec - inval. upok.

Novoletna nagradna križanka

TOZD PT: Silvo Kranjc II. - kopač - upokojen, Emin Mustafič - kop. pom. - spor. prek., Mustafa Mustafič - kop. pom. - spor. prek., Hamid Mejremič - kop. pom. - pren. v posk. dobi s str. delav., Franc Čevka - vozač - pren. v posk. dobi s str. DO.

TOZD RESD Trbovlje: Jure Koritnik - jam. kov. - v JLA.

TOZD PJL: Zdenko Smuk - lesni delavec - spor. prek.

TOZD Sep. Trbovlje: Hinko Brodnik - uprav. trolley lok. - upokojen, Zlatko Nikolovski - učnik - v JLA.

DS PD Trbovlje: Mirko Alič - lampist - na RESD-Trbovlje.

DS PD Hrastnik: Stojan Ostrovršnik - zun. del. - v JLA.

TOZD P-Kotrdež: Zaim Džombič - učnik - v JLA, Seidalija Memišević - kop. pom. - v JLA, Samid Jašarevič - kop. pom. - v JLA, Mirsed Avdič - kopač - samov. prek., Ivo Vidovič - kopač - samov. prek., Ivan Bebar - učnik - samov. prek., Leopold Hribar 3 - učnik - spor. prek., Mevdulin Kurtalič - učnik - samov. prek., Jasim Mujkanovič - učnik, samov. prek., Alojz Mrčun - kop. pom. - upokojen.

TOZD Sep. Zagorje: Marjan Dolinšek - del. na sep. - v JLA, Radovan Mahkovič - del. na sep. - v JLA, Marjan Žvar - del. na sep. - na P-Ko., Radovan Križnik - del. na sep. - v JLA, Tomaž Kos - del. na sep. - spor. prek.

TOZD RESD Zagorje: Franc Pavlič - električar - v JLA, Ivan Grden - strugar - umrl.

DS PS Zagorje: Sabina Isič - kuharica - strežnica - za dol. čas, Egon Casagrande - vodja DS PD-Zagorje - prem. na DSASO.

TOZD RŠC: Josip Šimunovič - kopač - spor. prek., Peter Rozman - kopač - v JLA, Mirko Brkič - kop. pom. - na P-Ko., Ivo Jurič - kopač - na P-Ko., Mirsad Avdič - učnik - na P-Ko., Hazim Mušič - kop. pom. - na P-Ko.

DO TET

TOZD PEE: Matjaž Dornik - delavec - v JLA, Albin Sršen - delavec - inv. upok., Alojz Dolanc - delavec - v JLA.

DO IMD

TOZD SIMD: Božo Slatinjek - avtomeh. - v JLA.

DS SS IMD: Pavlina Žgajnar - izvaj. mat. knj. - prem. na DO RGD.

DO RGD

TOZD GRAMAT: Drago Golouh - vzdrž. stroj. napr. II. - spor. prek., Slavko Plaznik - teh. vod. gradb. skup. - v JLA.

TOZD RIG: Nebojša Vulič - vozač - odp. v posk. dobi, Milan Andžič - vozač - odp. v posk. dobi, Stevo Borič - vozač - odp. v posk. dobi, Pašan Osmanovič - vozač - odp. v posk. dobi, Meho Djedovič - kop. pom. - odp. v posk. dobi, Ilijaz Subašič - kopač - discip. odp., Emin Osmanovič - kopač - samov. prek., Ismet Dedič - kopač - samov. prek., Sead Mujkanovič - vozač - samov. prek., Michael Kovač - vozač - samov. prek., Mijo Palič - kopač - samov. prek., Bekrija Bečič - vozač - v JLA, Mirsad Devedžič - vozač - v JLA, Abidin Šabanovič - kop. pom. - v JLA, Stane Kranjc - kopač - inval. upok., Boris Praznik - vozač - v JLA.

DS TSO: Dušan Gabrijel - strojni tehnik - v JLA.

Sonja Božič

Izposojeni trenutki resnice

Srečnikom ni dano, da bi doumeli tuje gorje.

Platon

Večna sreča! Ni ga človeka, ki bi lahko to prenesel, to bi bil pekel na zemlji.

Shaw

Ljubezen ne modruje, ko pa modruje, ni več ljubezen.

Szechenxi

Tisti, ki nikoli ne prekličajo svojih besed, imajo raje sebe kot resnico.

Joubert

Noben človek se ne vidi tako, kot ga vidijo drugi, tudi v ogledalu ne.

Kessel

Človek je srečnejši v samotni kot med ljudmi. ali ni to morda zato, ker v samotni misli na stvari, v družbi pa mora misliti na ljudi?

Chamfort

Kjer vsako dela le to, kar hoče, tam vlada anarhija, svoboda pa vlada tam, kjer vsakdo dela to, česar nihče drug ne bi mogel bolje narediti.

Kessel

Državni proračun mora biti uravnovešen, javne dolgove je treba zmanjšati, arogantnost birokracije je treba zatreti, tuje dolgove je treba plačati, da država ne bi bankrotirala, ljudje pa se morajo naučiti delati, ne pa živeti na račun države.

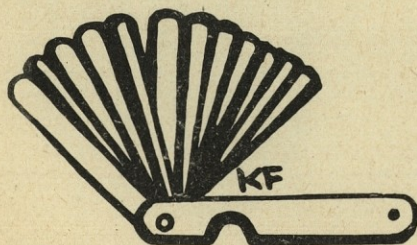
Cicero

Resnico moramo ljubiti bolj kot samega sebe, toda bližnjega bolj kot resnico.

Goethe

Treba je odpraviti stil dela in vodenja, ki se kaže v zasedanjih, konferencah, izgubi časa, ki nas vara, da nekaj delamo in pomirimo zavest, da smo nekaj storili. Zato manj političnega hrupa, zvonečih besed, nasvetov in navodil, pač pa več poslovnosti in praktičnosti, več živega konkretnega dela, praktičnega izvajanja sprejete linije.

Lenin

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetske kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Kirič, Franc Žgalin, Slavi Guna, Boris Jensenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3400 izvodov.

Priprava Reprostudio Mrežar, Ljubljana. Tisk KTL — TOZD TIKA Trbovlje. Za članke kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd., ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spada glasilo „Srečno“ med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.